

**Raport de publicare a informațiilor
(Basel II Pillar 3 Disclosure)**

prevazute de
Regulamentul BNR și al CNVM nr.25/ 30 din 14.12.2006
privind cerințele de publicare pentru instituțiile de credit și firmele
de investiții
modificat și completat prin Regulamentul BNR și al CNVM 21/ 26
din 30.09.2010

Data de referință a raportării: 31 decembrie 2011

CUPRINS:

PRESCURTARI UTILIZATE	4
<i>TERMENI SI DEFINITII</i>	5
CAPITOLUL 1 – CERINTE GENERALE	6
CAPITOLUL 2 - SFERA DE APLICARE	10
CAPITOLUL 3 – STRUCTURA FONDURILOR PROPRII	11
CAPITOLUL 4 – BASEL II, PILONUL II.....	13
4.1 GUVERNARE CORPORATISTA BASEL II, PILONUL II.....	13
4.2 ADECVAREA CAPITALULUI LA RISC	14
CAPITOLUL 5 - RISCUL DE CREDIT	16
5.1 ASPECTE GENERALE.....	16
5.2 CERINTA MINIMA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE CREDIT	33
5.3 TEHNICI DE DIMINUARE A RISCULUI DE CREDIT SI RISCUL REZIDUAL	33
5.4 RISCUL DE CONCENTRARE	35
CAPITOLUL 6 - EXPUNEREA LA RISCUL DE CREDIT AL CONTRAPARTIDEI	36
CAPITOLUL 7 – RISCUL DE PIATA.....	37
CAPITOLUL 8 - RISCUL OPERATIONAL.....	43
CAPITOLUL 9 - EXPUNERI DIN DETINERILE DE ACTIUNI	48
CAPITOLUL 10 - EXPUNERILE INSTITUTIEI DE CREDIT LA RISCUL DE RATA A DOBANZII PENTRU POZITIILE NEINCLUSE IN PORTOFOLIUL DE TRANZACTIONARE	49
CAPITOLUL 11 - RISCUL AFERENT INVESTITIILOR FINANCIARE	51
CAPITOLUL 12 - RISCUL AFERENT INVESTITIILOR IMOBILIARE	52
CAPITOLUL 13 – RISCUL DE AFACERI	52
CAPITOLUL 14 - RISCUL STRATEGIC	53
CAPITOLUL 15 - RISCUL REPUTATIONAL.....	53
CAPITOLUL 16 - POLITICA DE REMUNERARE.....	54
ANEXA 1.....	55

CAPITOLUL 1 – CERINTE GENERALE	55
CAPITOLUL 2 – STRUCTURA FONDURILOR PROPRII	58
CAPITOLUL 3 – ADECVAREA CAPITALULUI LA RISC	59
CAPITOLUL 4 – RISCUL DE CREDIT: ASPECTE GENERALE	61
CAPITOLUL 5 – RISCUL DE PIATA.....	63
CAPITOLUL 6 – RISCUL DE LICHIDITATE	64
CAPITOLUL 7 – RISCUL OPERATIONAL	65
CAPITOLUL 8 – RISCUL REPUTATIONAL	67
CAPITOLUL 9 – CERINTA MINIMA DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE CREDIT	68
CAPITOLUL 10 – TEHNICI DE DIMINUARE A RISCULUI DE CREDIT	69
ANEXA 2.....	71
CAPITOLUL 1 – CERINTE GENERALE	71
CAPITOLUL 2 – STRUCTURA FONDURILOR PROPRII	75
CAPITOLUL 3 – ADECVAREA CAPITALULUI LA RISC	76
CAPITOLUL 4 – RISCUL DE CREDIT: ASPECTE GENERALE	77
CAPITOLUL 5 – RISCUL DE PIATA.....	80
CAPITOLUL 6 – RISCUL DE LICHIDITATE	81
CAPITOLUL 7 – RISCUL OPERATIONAL	82
CAPITOLUL 8 – RISCUL REPUTATIONAL	84

Prescurtari utilizate

ALM – Administrarea Activelor si Pasivelor
ALCO – Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor
BANCA - UniCredit Tiriac Bank
BA – Bank Austria
BNR – Banca Nationala a Romaniei
CRM – Tehnici de diminuare a riscului de credit (Credit Risk Mitigation techniques)
CRO – Vicepresedinte Executiv Risc (Chief Risk Officer)
EAD – Expunere la riscul de nerambursare (Exposure at Default)
GBS – Divizia Operatiuni
Grupul – Grupul UniCredit
IAS / IFRS – Standardele Internationale de Contabilitate
LGD – Pierdere asteptata in caz de nerambursare (Loss Given Default)
MB – Directorat (Management Board)
OTC – Piata de tip Over-The-Counter
PD – Probabilitate de nerambursare (Probability of Default)
PI – Persoane fizice
RAS – Standardele romanesti de contabilitate
RWA – Active ponderate la risc (Risk Weighted Assets)
RKM – Manager de Risc
RM – Manager Relatii cu Clientul
RMC – Comitetul de Administrare a Riscurilor (Risk Management Committee)
SB/CS – Consiliu de Supraveghere (Supervisory Board)
SME / IMM – Intreprinderi mici si mijlocii
UCT - UniCredit Tiriac Bank
ICAAP – Procesul de Evaluare a Adevarii Capitalului Intern

Termeni si definitii

Risc in activitatea bancara reprezinta posibilitatea ca o actiune sau un eveniment sa determine un impact nefavorabil, rezultand fie o pierdere/reducere de capital, fie imposibilitatea BANCII de a-si atinge obiectivele de afaceri si de continuare a activitatii.

Riscul de credit este riscul inregistrarii de pierderi ca urmare a neonorarii, de catre o contrapartida, a obligatiei scadente in conformitate cu termenii contractuali initiali.

Realizarea riscului inseamna producerea actiunii sau evenimentului cu impact nefavorabil asupra rezultatelor BANCII.

Starea de nerambursare a unui debitor (default) este considerata a se realiza cand ambele sau unul din urmatoarele doua evenimente au loc:

- ✓ BANCA este de parere ca este foarte posibil ca debitorul sa nu plateasca obligatiile lui de credit fata de Grupul total al BANCII, ca urmare a unor evenimente specifice care induc neplata;
- ✓ Debitorul este restant la plata de mai mult de 90 de zile cu oricare obligatie de credit fata de Grupul BANCII.

Probabilitate de nerambursare (PD) – probabilitatea ca o contrapartida sa ajunga in stare de nerambursare intr-un orizont de timp de un an.

Pierdere in caz de nerambursare (LGD) – raportul procentual intre pierderea potentiala aferenta unei expuneri, ca urmare a nerambursarii din partea contrapartidei, si suma expusa la risc la momentul nerambursarii.

Expunere la riscul de nerambursare (EAD) – suma expusa la risc la momentul aparitiei starii de nerambursare.

Riscuri semnificative sunt riscuri cu impact semnificativ asupra situatiei patrimoniale si/sau reputationale a institutiei de credit.

Administrarea riscurilor este procesul focalizat pe analiza profilului de risc, in vederea minimizarii raportului dintre risc si profit in diferitele activitati ale unei institutii de credit. Reprezinta totalitatea activitatilor care au ca scop identificarea, cuantificarea, monitorizarea si controlul riscurilor, astfel incat sa se asigure respectarea principiilor politicii generale de risc a BANCII.

Capitalul reglementat reprezinta cerinta minima de capital pe care institutia responsabila cu supravegherea bancara centrala o impune la nivelul institutiilor de credit.

Tehnici de diminuare a riscului de credit (CRM – credit risk mitigation - techniques) sunt acele tehnici folosite de BANCA pentru diminuarea expunerii la risc in vederea determinarii cerintei minime de capital, prin utilizarea garantiilor considerate eligibile in functie de abordarea aleasa pentru implementarea prevederilor Basel II.

Clientii de tip „Small Business” (denumite si SME sau IMM) sunt companii de talie mica si mijlocie conform definitiilor interne ale Bancii.

Clientii de tip „Corporate” sunt companii de talie mare conform definitiilor interne ale Bancii.

Persoane fizice autorizate (PFA) sunt persoanele fizice care desfasoara activitati liberale conform prevederilor legale in vigoare.

Credite neperformante sunt credite incadrate in categoria de clasificare „Pierdere” in conformitate cu prevederile Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 3/2009 cu modificarile si completarile ulterioare.

Credite performante sunt creditele incadrate in alte categorii de clasificare decat clasa „Pierdere” in conformitate cu prevederile Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 3/2009 cu modificarile si completarile ulterioare.

Elemente restante reprezinta elementele nerambursate la scadenta, respectiv neincasate la scadenta de catre Banca.

Capitolul 1 – Cerinte generale

1.1. Strategia si cadrul general de administrare a riscului

Activitatea de administrare a riscurilor constituie o prioritate in conducerea activitatii BANCII, fiind acceptata ca o conditie esentiala si obligatorie in asigurarea stabilitatii si performantelor acesteia.

Administrarea riscurilor presupune monitorizarea, prevenirea si limitarea expunerilor bancii la risc, precum si determinarea raportului de asumare a anumitor riscuri, astfel incat, la momentul producerii lor, BANCA sa dispuna de capacitatea de a depasi impactul financiar negativ pe care acestea il pot produce.

In cadrul BANCII evaluarea si identificarea riscurilor este un proces continuu, care necesita identificarea si intelegerea riscurilor, atat la nivel individual (de tranzactie/ debitor), cat si la nivel global (de portofoliu).

Identificarea si evaluarea riscurilor se realizeaza pe baza analizei factorilor interni si externi care pot afecta negativ sau pot pune in pericol realizarea obiectivelor strategice ale BANCII.

Factorii interni includ: complexitatea si dimensiunea structurii organizatorice a BANCII, gama si specificul activitatilor desfasurate de BANCA, nivelul pregatirii profesionale si calitatea morala a personalului, gradul de adecvare a sistemelor informatice etc.

Factorii externi includ: crizele economice sau financiare, crize legate de mediul politic si social, calamitati naturale si dezastre ecologice, modificari la nivelul sistemului bancar, cadrul legislativ si de reglementare, evolutia tehnologica etc.

Astfel, o parte a procesului de evaluare a riscurilor identificate se refera la incadrarea acestora in categoria controlabil sau necontrolabil, in functie de posibilitatea BANCII de a interveni asupra lor si in functie de natura riscului (de credit, de piata, operational, de lichiditate etc.), in vederea diminuarii frecventei de aparitie si/ sau impactului acestora.

Avand in vedere impactul potential ridicat asupra profitului si/ sau reputatiei BANCII, strategiile si politicile specifice de administrare a riscurilor vizeaza cu precadere acoperirea urmatoarelor tipuri de riscuri, fara a fi inasa limitative (impreuna cu detalii referitoare la metoda de analiza):

1. Riscul de credit (inclusiv riscurile asimilate riscului de credit: riscul de concentrare, riscul rezidual etc.)
2. Riscul de piata
3. Riscul de lichiditate
4. Riscul operational
5. Riscul reputational
6. Riscul de afaceri
7. Riscul aferent investitiilor financiare
8. Riscul aferent investitiilor imobiliare
9. Riscul strategic

Tip de risc	Tip de analiza	Metoda de masura
Riscul de credit	Cantitativa	Capital economic
Riscul de piata	Cantitativa	Capital economic
Riscul operational	Cantitativa	Capital economic
Riscul de afaceri	Cantitativa	Capital economic

Riscul aferent investitiilor financiare	Cantitativa	Capital economic
Riscul aferent investitiilor imobiliare	Cantitativa	Capital economic
Riscul de lichiditate	Cantitativa	Analiza Gap
Riscul reputational	Calitativa	Indicatori, chestionare
Riscul strategic	Calitativa	Indicatori, chestionare

Obiectivul general al Strategiei de administrare a riscurilor semnificative a BANCII este ca asumarea riscurilor sa fie consistenta cu asteptarile actionarilor, cu planul strategic al bancii si cerintele reglementate, dar si ca la nivelul entitatii sa fie promovata o cultura de risc clara si cuprinzatoare.

In functie de obiectivele strategice ale bancii, precum si politicile pe termen scurt de implementare a strategiei generale, Directoratul va stabili anual profilul de risc estimat al bancii. Acesta poate fi scazut, moderat, mediu sau ridicat, in functie de valoarea pierderilor asteptate anuale generate de producerea unor riscuri semnificative, de capitalul necesar pentru acoperirea pierderilor neasteptate, dar si de raportul risc-profit.

In acest context, UniCredit Tiriac Bank si-a propus ca si obiectiv strategic de risc mentinerea in anul 2011 a unui nivel moderat/ mediu al profilului de risc.

Modalitatea de definire si cuantificare a profilului de risc, respectiv definirea tolerantei la risc este realizata prin intermediul procedurilor specifice de definire si evaluare a profilului de risc. Stabilirea si monitorizarea indicatorilor si limitelor de risc se constituie ca parte integranta si instrument tehnic de implementare a Strategiei de Administrare a Riscurilor in cadrul UniCredit Tiriac Bank.

In realizarea obiectivelor strategice privind managementul riscurilor, BANCA se bazeaza pe:

- Principii de management al riscurilor;
- O structura organizatorica specializata in managementul riscurilor;
- Proceduri si tehnici specifice de cuantificare si monitorizare a riscurilor.

Principii de management al riscurilor

La baza culturii si proceselor de risc din UniCredit Tiriac Bank sta un set de principii de gestionare a riscului. Aceste principii acopera toate zonele gestionarii riscului si sunt armonizate cu practicile internationale.

Principiul 1: Responsabilitatea Consiliului de Supraveghere si a Directoratului BANCII

Politica globala de administrare a riscurilor si toleranta la risc trebuie sa fie stabilite pe baze cuprinzatoare la nivelul organizatiei, revizuite si aprobate de Directorat si de Consiliul Supraveghere. Politicile si toleranta referitoare la identificarea, masurarea, monitorizarea si controlul riscurilor vor fi clar comunicate tuturor celor care desfasoara activitatile afectate de riscuri in cadrul institutiei.

Principiul 2: Cadrul de administrare a riscurilor

La nivelul BANCII se va urmari stabilirea unui cadru de administrare a riscurilor eficient, cuprinzator si consistent, prin alocarea de resurse suficiente si adecvate.

Principiul 3: Integrarea administrarii riscurilor

Asigurarea ca interactiunile intre riscuri sunt identificate, intelese si administrate adecvat si ca evaluarea riscurilor nu se va realiza izolat. Analiza necesara pentru agregarea si semnalarea riscurilor in cadrul intregii organizatii trebuie efectuata la un nivel suficient de ridicat.

Principul 4: Realizarea strategiei de afaceri

Strategia de afaceri trebuie sa fie conforma cu administrarea riscurilor asociate, conform tolerantei la risc asumata, si adecvata din punctul de vedere al rezultatelor deopotriva pozitive si negative induse de asumarea riscurilor.

Principul 5: Revizuirea independenta

Evaluarea de risc trebuie sa fie validata de functii de revizuire independente care dispun de resurse, autoritate si expertiza suficiente in evaluarea riscurilor si in testarea eficientei activitatii de administrare a riscurilor, sa formuleze propuneri si recomandari de remediere.

Principiul 6: Planuri de remediere

Politicile si procesele de management al riscurilor care reglementeaza crizele potentiale si circumstantele extraordinare trebuie definite si testate corespunzator.

1.2. Structura si organizarea functiei de administrare a riscurilor

Structura de administrare a riscurilor se bazeaza pe o multitudine de functii operationale si de control, definite in acord cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al BANCII, dar si cu prevederile existente la nivelul Grupului.

Principalele responsabilitati ale structurilor cu rol in activitatea de administrare a riscurilor sunt redate in cele ce urmeaza:

Consiliul de Supraveghere (SB)

Consiliul de Supraveghere (Supervisory Board) trebuie sa se asigure ca Directoratul bancii va implementa un sistem de control intern adecvat si eficient. Responsabilitatile Consiliului de Supraveghere sunt prezentate pe larg in regulamentul specific de organizare si functionare.

Directoratul (MB)

Directoratul (Management Board), format din conducerea executiva a BANCII, implementeaza strategia si politicile privind administrarea riscurilor, conform atributiilor definite prin Actul Constitutiv si Regulamentul de Functionare si Organizare si regulamentul specific de functionare.

In vederea asigurarii incadrarii in profilul de risc ales, conducatorii BANCII reglementeaza un proces bine definit de emitere si de implementare curenta a procedurilor interne privind identificarea, cuantificarea si monitorizarea riscurilor semnificative.

Comitete specializate cu responsabilitati pe linia administrarii riscurilor

▪ Comitetul de Audit

Comitetul de Audit are responsabilitati cu privire la controlul intern si administrarea riscurilor semnificative, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al BANCII si cu Regulamentul propriu de organizare, aprobat la nivelul BANCII .

Comitetul de Audit evalueaza eficacitatea procesului de administrare a riscurilor, ca parte a sistemului de control intern si analizeaza informatiile periodice cu privire la acesta.

Comitetul de Administrare a Riscurilor (RMC)

Comitetul de Administrare a Riscurilor isi desfasoara activitatea de identificare, evaluare si administrare a riscurilor in conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al Bancii si cu cele ale regulamentului propriu.

Comitetul de Administrare a Riscurilor este o structura organizatorica permanenta, constituita in conformitate cu legislatia aplicabila bancilor, atributiile fiind conform Regulamentului de Organizare si Functionare.

Conform acestui regulament, Comitetul de Administrare a Riscurilor se intruneste cel putin trimestrial si ori de cate ori situatia o impune.

Structura de conducere a Bancii va revizui periodic structura, functiile si principiile de functionare a Comitetului de Administrare a Riscurilor si a altor comitete specializate cu responsabilitati pe linia administrarii riscurilor semnificative, si va putea delega responsabilitati in ceea ce priveste stabilirea limitelor de expunere la risc catre conducerea executiva a BANCII, astfel incat sa se asigure o separare adecvata a responsabilitatilor in structura organizatorica a BANCII.

La nivelul BANCII functioneaza si **alte comitete si divizii specializate**, cu responsabilitati pe linia administrarii riscurilor, precum:

Comitetul de Administrare a Activelor si Pasivelor (ALCO) are responsabilitati in ceea ce priveste administrarea balantei de active si pasive pe baze curente si continue si in concordanta cu Politica de Investitii a BANCII. Comitetul este responsabil pentru stabilirea si monitorizarea limitelor de expunere pentru Riscul de Lichiditate si Riscul de Piata la nivelul BANCII. Pe linia administrarii riscurilor, responsabilitatile ALCO sunt detaliate in Regulamentul specific de Organizare si Functionare.

Comitetul de Credite – cu responsabilitati de aprobare a facilitatilor de credit, conform competentelor stabilite, in sensul asigurarii calitatii portofoliului de credite prin diminuarea si limitarea riscului de credit potrivit politicii de creditare, in conformitate cu reglementarile Regulamentului specific al Comitetului de Credite aprobat de Directorat.

Divizia de Administrare a Riscurilor (CRO)

Divizia de Administrare a Riscurilor functioneaza ca structura organizatorica permanenta, cu atributii si responsabilitati de gestionare a cadrului general de administrare a riscurilor.

Aceasta Directie sprijina Comitetul de Administrare a Riscurilor, dar si Conducerea BANCII, realizand monitorizarea curenta a riscurilor activitatii BANCII, responsabilitatile CRO pe aceasta linie fiind detaliate in Regulamentului de Organizare si Functionare al BANCII.

Conducatorul Diviziei Risc (CRO) impreuna cu Presedintele Comitetului de Norme si Proceduri au urmarit activitatea de emitere a procedurilor interne privind identificarea, cuantificarea si monitorizarea riscurilor semnificative, in vederea asigurarii incadrarii in profilul de risc ales.

Pentru a asigura o administrare optima a riscurilor specifice activitatilor bancare, atat la nivel individual cat si la nivel de portofoliu, Divizia de Risc Management este structurata in 7 departamente de gestionare si control a riscului, ale caror responsabilitati sunt detaliate in Regulamentul de Organizare si Functionare al Bancii:

- Directia Management Risc de Credit
- Departament Control Risc
- Directia Analiza Credite Retail
- Directia Analiza Credite Corporate
- Directia Suport Risc de Credit
- Directia Recuperare Creante si Prevenire Frauda
- Directia Risc de Piata si Risc Operational

Alte structuri organizatorice cu responsabilitati pe linia administrarii riscurilor

Functia de administrare a riscurilor este sustinuta la nivelul BANCII prin alte comitete specializate (comitetul de disciplina, comitetul de norme si proceduri, comitetul de proiecte etc.), dar si prin toate departamentele BANCII direct implicate in activitatea de plasare si atragere de fonduri, cu responsabilitati privind evaluarea pozitiilor individuale, definirea procedurilor de identificare a situatiilor necorespunzatoare si dupa caz, propunerea si aprobarea masurilor corective care se impun.

Capitolul 2 - Sfera de aplicare

Institutia de credit careia i se aplica cerintele de publicare este **UniCredit Tiriac Bank SA**.

Consolidare contabila

Din punct de vedere contabil, UniCredit Tiriac Bank SA nu intocmeste situatii financiare consolidate deoarece nu detine subsidiare si nu exercita control asupra niciunei entitati la care se detin actiuni in conformitate cu IAS 27 "Situatii financiare consolidate si individuale".

UniCredit Tiriac Bank SA nu detine subsidiare (nu exercita controlul asupra vreunei societati) la data de 31 decembrie 2011.

In situatiile financiare statutare ale UniCredit Tiriac Bank SA, participatiile sunt evidentiata in contabilitate la cost de achizitie.

Consolidare prudentiala

Tinand cont de reglementarile locale privind supravegherea prudentiala, UniCredit Tiriac Bank SA a inclus in perimetrul de consolidare prudentiala urmatoarele institutii financiare nebancaare:

- UniCredit Leasing Corporation IFN SA (detinere participatie de 20,00%);
- UniCredit Consumer Financing IFN SA (detinere participatie de 46,06%).

UniCredit Tiriac Bank SA exercita asupra acestor doua entitati o influenta semnificativa din urmatoarele motive:

- in cazul fiecarei din cele doua participatii mentionate mai sus, UniCredit Tiriac Bank SA are 2 reprezentanti din totalul de 5 membri in Consiliul de Supraveghere, si
- procentul de participare in fiecare din cele doua participatii este cuprins in intervalul 20,00% - 50,00%.

La nivel individual, participatiile detinute in companiile UniCredit Leasing Corporation IFN SA si UniCredit Consumer Financing IFN SA sunt deduse din fondurile proprii.

La nivel consolidat participatia in compania UniCredit Leasing Corporation IFN SA este dedusa din fonduri proprii, iar compania UniCredit Consumer Financing IFN SA este consolidata prin metoda consolidarii proportionale.

Capitolul 3 – Structura fondurilor proprii

Compozitia capitalurilor pentru scopuri de reglementare este detaliata prin situatia fondurilor proprii ale institutiei de credit la sfarsitul exercitiului financiar (sumele sunt prezentate la nivel consolidat si sunt exprimate in RON):

Fonduri proprii (ron)		31 Decembrie 2011
1.1.1.1. Capital social subscris si varsat		1.101.604.066
1.1.1.2. (-) Actiuni proprii		-
1.1.1.3. Prime de capital		0
1.1.1. Capital eligibil		1.101.604.066
1.1.2.1.01.A. Rezerve brute		1.249.673.178
1.1.2.1.01.B. Obligatii fiscale previzibile		-32.118.095
1.1.2.3.01 Profit auditat din anul curent		155.608.916
1.1.2. Rezerve eligibile		1.373.163.999
1.1.5.1. Imobilizari necorporale nete		-112.155.591
1.1.5.3. Ajustare de valoare suplimentara necesara in ceea ce priveste instrumentele evaluate la valoare justa		-565.350
1.1.5.4 Alte deductii specifice Romaniei din fondurile proprii de nivel I		-2.467.388
1.1.5. Alte deductii din fondurile proprii		-115.188.329
1.1. Fonduri proprii de nivel I		2.359.579.736
1.2.1.3. Rezerve din reevaluare		16.123.210
1.2.1. Fonduri proprii de nivel 2 de baza		16.123.210
1.2.2.3. Imprumuturi subordonate		165.413.083
1.2.2. Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar specifice Romaniei		165.413.083
1.3.1.A. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (brut)		-9.475.326
1.3.1.B. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (provizion)		-
1.3.9.C. (-) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (brut)		0
1.3.9.D. (+) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (provizion)		0
1.3. (-) Elemente deductibile din fondurile proprii de nivel 1 si 2, din care		-9.475.326
1.3.T.1 Din fondurile proprii de nivel 1		-4.737.663
1.3.T.2 Din fondurile proprii de nivel 2		-4.737.663
1.4. Total fonduri proprii de nivel I		2.354.842.073
1.5. Total fonduri proprii de nivel II		176.798.630
1. FONDURI PROPRII TOTALE		2.531.640.703

In urma analizei elementelor componente ce intra in calculul fondurilor proprii, singura categorie care prezinta clauze contractuale este capitalul sub forma de imprumut subordonat, inclus in fondurile proprii de nivel 2 suplimentar.

Pentru a fi incluse in fondurile proprii de nivel 2, imprumuturile subordonate trebuie sa indeplineasca, conform prevederilor Bancii Nationale a Romaniei, urmatoarele cerinte:

- numai sumele integral platite pot fi luate in considerare;
- scadenta initiala sa fie de cel putin 5 ani, dupa care pot fi rambursate;
- suma totala luata in considerare la determinarea nivelului fondurilor proprii de nivel 2 suplimentar trebuie sa fie redusa gradual Incepand cu cel putin 5 ani inaintea scadentei, prin aplicarea unei cote procentuale semestriale egale, astfel incat pentru raportarile aferente ultimului semestru inaintea scadentei finale imprumutul sa nu mai fie luat in considerare.

La data de 31.12.2011, valoarea totala a imprumuturilor subordonate primite de la UniCredit Bank Austria AG si UniCredit Ireland a fost in valoare de **402.437.830** RON si se prezinta astfel:

Valoarea	Valuta	Rata dobanzii	Scadenta	Echivalent RON
3.517.824	EUR	EURIBOR + 1,28%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in septembrie 2012	15.195.943
3.407.155	EUR	EURIBOR + 1,28%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in august 2012	14.717.888
5.000.000	EUR	EURIBOR + 1,28%	Dobanda este rambursabila trimestrial (dar banca poate alege 3,6,12 luni pt anul imediat urmator), iar principalul devine scadent in septembrie 2012	21.598.500
70.400.000	RON	ROBOR 1M + 0,50%.	Dobanda este rambursabila lunar, iar principalul devine scadent in august 2012	70.400.000
215.730.000	RON	ROBOR 1M + 0,8%	Dobanda este rambursabila lunar, iar principalul devine scadent in iulie 2013	215.730.000
15.000.000	EUR	EURIBOR 3M + 0,81%	Dobanda este rambursabila trimestrial, iar pricipalul devine scadent in noiembrie 2015	64.795.500
Total				402.437.830

Capitolul 4 – Basel II, Pilonul II

4.1 Guvernare corporatista Basel II, Pilonul II

În cursul anului 2011, în cadrul bancii, s-a desfășurat un proces susținut și continuu de completare a cadrului metodologic intern cu reglementări specifice Pilonului II, Basel II, în principal în ceea ce privește cadrul general ICAAP, simularile de criză de risc de credit, apetitul la risc, reguli privind “capital management”, reguli privind riscurile noi identificate de BANCA ca fiind semnificative.

Pilonul II se ocupă de Procesul de Evaluare a Adecvării Capitalului Intern (“ICAAP”), procesul în baza căruia BANCA realizează o evaluare independentă a adecvării capitalului actual și viitor al acestora în legătură cu riscurile cu care se confruntă și a strategiei ei corporatiste. Acest lucru înseamnă că BANCA evaluează balanța dintre riscul asumat și capitalul disponibil în conformitate cu strategia și obiectivele asumate, respectiv compararea capitalului disponibil cu riscul încorporat în activitățile bancii atât în conformitate cu o perspectivă actuală cât și cu una de viitor.

Misiunea finală a adecvării capitalului este asigurarea faptului că face parte integrantă din procesele zilnice de luare a deciziilor și management cum ar fi încorporarea măsurilor referitoare la risc și la capitalul implicit în planificarea strategică, limitarea proceselor de evaluare a performanței mediului și a domeniului de activitate în conformitate cu perspectivele actuale și viitoare.

În acest context principalul impact care rezultă din cerințele Pilonului II are legătură cu introducerea logicii riscului în procesele de planificare strategică și bugetară precum și cu stabilirea controalelor și activităților interne care sunt în răspunderea funcțiilor competente relevante.

Mai mult, o evaluare corectă a adecvării capitalului implică o guvernare sănătoasă a riscului, adică implicarea organelor de guvernare corporatistă și definirea organismelor de luare a deciziilor, a structurilor, a rolului/răspunderilor relevante și a procesului general.

BANCA, prin urmare, deține, dezvoltă și administrează propriile procese de management al riscului, respectiv a implementat procese și instrumente (procesul de evaluare a adecvării capitalului intern, ICAAP) pentru a evalua nivelul capitalului intern adecvat pentru a susține fiecare tip de risc, inclusiv cele care nu sunt prevăzute de cerința privind capitalul total (de ex. riscurile din Pilonul I), în cadrul unei evaluări a expunerii actuale și viitoare a bancii, luând în calcul strategiile și progresele acesteia în mediul său de afaceri.

Principiile care guvernează procesul de definire ICAAP sunt următoarele:

- BANCA are un proces pentru evaluarea adecvării capitalului sau referitor la profilul de risc (un ICAAP) și este responsabilă pentru definirea lui.
- Conceperea ICAAP este pe deplin specifică bancii, politica de capital a bancii este pe deplin documentată, iar structura de conducere își asumă răspunderea pentru ICAAP.
- ICAAP face parte integrantă din procesul de management și cultura luării deciziilor ale bancii,
- ICAAP se bazează pe risc
- ICAAP este complet
- ICAAP este anticipativ
- ICAAP se bazează pe procese adecvate de măsurare și evaluare
- ICAAP produce un rezultat rezonabil

4.2 Adecvarea capitalului la risc

Informatii calitative

In vederea calculului necesarului de capital reglementar, BANCA a utilizat in cursul anului 2011 abordarea standard pentru riscul de credit (conform Regulamentului 14/ 19/ 14.12.2006) si pentru riscul de piata (conform Regulamentului 22/ 27/ 14.12.2006), in timp ce pentru riscul operational s-a utilizat abordarea avansata de evaluare (conform Regulamentului 24/ 29/ 14.12.2006 cu completarile si modificarile ulterioare).

In cadrul BANCII, sarcinile legate de calculul si monitorizarea necesarului de capital sunt efectuate de serviciile specializate ale Diviziei Financiar si Diviziei Risc.

In ceea ce priveste cerintele de adecvare a capitalului in sensul Ordonantei de urgenta nr.99/ 2006 privind institutiile de credit si adecvarea capitalului, BANCA este implicata intr-un proces permanent de evaluare a adecvarii de capitalului in scopul sustinerii activitatilor curente si viitoare, care cuprinde urmatoarele procese:

- 1) Bugetare
- 2) Monitorizare si analiza
- 3) Stress testing
- 4) Previzionare

In cadrul procesului de **bugetare**:

- Diversele segmente de afaceri furnizeaza volumele preconizate a se realiza.
- Directia Management Risc de Credit realizeaza o estimare a provizioanelor de risc de credit pe baza volumelor previzionate.
- In cadrul Departamentului de Strategic Planning si Control se calculeaza necesarul de capital, si se compara cu capitalul existent.
- Pentru asigurarea unui nivel corespunzator de capitalizare, se au in vedere actiuni de optimizare a RWA. Astfel, pornind de la obiectivele de capitalizare, BANCA stabileste masuri de optimizare a structurii portofoliului de credite si garantii.

Procesul de **monitorizare si analiza** implica:

- Calculul lunar al necesarului de capital si ratei de solvabilitate in scop reglementar.
- Optimizarea continua a RWA.
- Alocarea optima a capitalului, astfel incat sa asigure crearea de valoare adaugata pentru actionari.

Procesul de **stress testing**:

- Presupune evaluarea necesarului de capital in diverse scenarii extreme.
- Se urmareste surplusul de capital necesar in situatiile extreme si se analizeaza solutiile de obtinere a acestui capital in cazul in care ar fi nevoie.

Procesul de **previzionare**:

- Pe parcursul anului au loc mai multe actiuni de previzionare prin care se urmareste o estimare cat mai apropiata de realitate a evolutiei necesarului de capital.

Gestionarea capitalului intr-un mod activ, anticipandu-se orice probleme care pot aparea si cautandu-se solutii chiar si pentru situatii extreme, face ca UniCredit Tiriac Bank sa fie o banca sigura pentru clienti si actionari, avand un nivel de capitalizare corespunzator.

Informatii cantitative – la nivel consolidat (sumele sunt exprimate in RON)

Nrcrt	Elemente componente	31 Decembrie 2011
2	CERINTE DE CAPITAL	1.473.615.156
2.1.	Abordarea standard	1.272.886.379
2.1.1	Administratii centrale sau banci centrale	0
2.1.2	Administratii regionale sau autoritati locale	16.775.111
2.1.3	Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	34.658
2.1.4	Banci multilaterale de dezvoltare	0
2.1.5	Organizatii internationale	0
2.1.6	Institutii	86.833.581
2.1.7	Societati	856.730.125
2.1.8	De tip retail	105.938.834
2.1.9	Garantate cu proprietati imobiliare	81.359.831
2.1.10	Elemente restante	55.109.746
2.1.11	Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	28.700.902
2.1.12	Obligatiuni garantate	0
2.1.13	Creante pe termen scurt fata de institutii si societati	13.919.719
2.1.14	Creante sub forma titlurilor de participare detinute In organismele de plasament colectiv	0
2.1.15	Alte elemente	27.483.872
2.2	RISC DE DECONTARE/LIVRARE	-
2.3	CERINTE TOTALE DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE POZITIE, RISCUL VALUTAR SI RISCUL DE MARFA	22.687.418
2.3.1	Riscurile de pozitie, valutar si de marfa potrivit abordarii standard	22.687.418
2.3.1.1	Riscul de pozitie aferent titlurilor de creanta tranzactionate	-
2.3.1.2	Riscul de pozitie aferent titlurilor de capital	-
2.3.1.3	Riscul valutar	22.687.418
2.3.1.4	Riscul de marfa	-
2.4	TOTAL CERINTE DE CAPITAL PENTRU RISCURILE OPERATIONALE	178.041.359
2.4.1	Abordarea de baza	1.520.947
2.4.2	Abordarea standard/Abordarea standard alternativa	0
2.4.3	Abordarea avansata de evaluare	176.520.412
3.2	Excedent (+) / Deficit (-) de fonduri proprii	1.058.025.547
3.2.a	Indicatorul de solvabilitate (%)	13,74%

Capitolul 5 - Riscul de credit

5.1 Aspecte generale

5.1.1. Obiective si politici cu privire la administrarea riscului de credit

In activitatea sa, BANCA este expusa in special riscului de credit, acesta fiind cel mai important tip de risc cu care se confrunta.

Riscul de credit inglobeaza atat riscul din activitatea de creditare propriu – zisa, cat si din alte tranzactii initiate pentru clientii BANCII, precum: emiterea de scrisori de garantie, deschiderea/confirmarea de acreditive, avalizarea, scontarea unor efecte de comert prezentate de clienti, investitii in actiuni si alte valori mobiliare, alte facilitati acordate clientilor.

Obiectivul administrarii riscului de credit este maximizarea profitului prin mentinerea expunerii la riscul de credit in limite acceptabile.

In acest context, politica BANCII de administrare a riscului de credit promoveaza un set de principii si practici coerente, orientate catre urmatoarele directii principale:

- Stabilirea unui cadru si a unor parametrii adecvati de risc de credit;
- Promovarea si operarea unui proces sanatos si solid de acordare credite;
- Promovarea si mentinerea unui proces adecvat de administrare, masurare si monitorizare credite;
- Asigurarea unui control permanent asupra calitatii portofoliului de credite acordate.

5.1.2 Strategia specifica de administrare a riscului de credit

Administrarea riscului de credit este o componenta critica a abordarii unitare a politicii globale de risc, esentiala pentru succesul pe termen lung al BANCII.

In UniCredit Tiriac Bank, activitatea de creditare este realizata in baza normelor si procedurilor interne, aprobate de organele competente. BANCA stabileste masuri si dispune de instrumente atat pentru a identifica, masura, monitoriza si controla riscul de credit, cat si pentru a putea determina si dispune de capital adecvat pentru acoperirea acestui risc.

Consiliul de Supraveghere aproba strategia de risc de credit a bancii, care este revizuita periodic, cel putin o data pe an.

Strategia privind riscul de credit reflecta toleranta fata de acest risc si nivelul profitabilitatii pe care BANCA isi propune sa-l realizeze in conditiile expunerii la riscurile asumate.

La stabilirea strategiei privind riscul de credit se au in vedere toate activitatile bancii care prezinta o expunere semnificativa la riscul de credit.

Strategia BANCII in privinta administrarii riscului de credit stabileste urmatoarele **obiective**:

- UniCredit Tiriac Bank este o banca universala, oferind clientilor sai persoane fizice si juridice produse de garantare si creditare, precum:
  - ✓ credite pentru capital de lucru si de investitii, pentru persoane juridice
  - ✓ credite de investitii si de nevoi personale, pentru persoane fizice
  - ✓ scrisori de garantie bancara

- ✓ alte tipuri de facilitati stabilite prin norme si proceduri interne de creditare.
- Produsele de creditare si garantare sunt oferite in egala masura atat sectorului privat cat si sectorului public.
- Expunerile purtatoare de risc de credit sunt supuse unor limitari determinate de strategia generala a bancii. Astfel:
  - ✓ BANCA accepta expuneri fata de clienti rezidenti; totusi, BANCA poate avea expuneri si fata de clienti nerezidenti in anumite limite clar definite.
  - ✓ Produsele de garantare si creditare sunt oferite numai in lei si in valute straine cotate de Banca Nationala a Romaniei.
  - ✓ Expunerile sunt limitate pe: sectoare de activitate ale economiei nationale, regiuni geografice, valute de acordare a creditelor, tipuri de clienti, produse etc.
  - ✓ Pretul creditelor este determinat in stransa corelatie cu costul finantarii si cu marja de risc de credit aferenta rating-ului intern de client.
    - *Marja de dobanda* se calculeaza astfel incat sa acopere costul finantarii, cota de cheltuieli generale si administrative corespunzatoare, o marja a riscului de credit si, dupa caz, o cota de profit.
    - *Marja riscului de credit* si *cota de profit* se vor stabili in functie de evolutia structurii portofoliului de credite pe categorii de performanta financiara si grade de risc, precum si in concordanta cu prevederile privind rezultatul financiar al bancii din Planul de afaceri, Strategia generala, si/ sau Bugetul de venituri si cheltuieli.
    - *Marja de risc de credit* este partea din marja de dobanda (*spread*), componenta ratei de dobanda a creditului, care se stabileste in functie de bonitatea debitorului. Aceasta marja are drept scop acoperirea riscului de nerambursare a debitorului/ contrapartidei. Astfel, la credite avand rating-uri mai slabe se vor percepe marje de dobanzi mai mari, in vederea corelarii pretului plasamentului cu riscul individual aferent acestora din riscul de credit (ex: volumului provizioanelor de risc de credit, volumul pierderilor asteptate (EL)).

Pragul de la care riscul de credit este considerat semnificativ este reflectat prin limitele maxime de expunere si praguri de semnificatie (prezentate detaliat in Profilul de Risc al UniCredit Tiriac Bank), respectiv prin toleranta la risc, astfel:

- ✓ *Pe zone/ arii geografice*
- ✓ *Pe sectoare de activitate*
- ✓ *Pe categorii de contrapartida*
- ✓ *Pe tipuri de produse*
- ✓ *Pe tip de rezidenta*
- ✓ *Pe indicatori de credit etc.*

Limitele maxime de expunere la riscul de credit, respectiv pragul de la care un risc este considerat semnificativ sunt descrise detaliat in procedurile interne specifice de *“Definirea si evaluarea profilului de risc al UniCredit Tiriac Bank. Stabilirea si monitorizarea indicatorilor si limitelor de risc”*, care se constituie ca anexa si instrument tehnic de implementare a Strategiei de administrare a riscurilor.

Aceste limite sunt monitorizate periodic sau ori de cate ori este necesar de catre Divizia Risc si inaintate Comitetului de Administrare a Riscurilor, Directoratului si Consiliului de Supraveghere, dupa caz.

5.1.3 Procesele si procedurile specifice de administrare a riscului de credit

In vederea optimizarii administrarii interne a proceselor de creditare si a riscului de credit asociat, BANCA a implementat aplicatii automate de procesare si analiza a creditelor, care ii permit sa controleze si monitorizeze intregul proces de creditare, respectiv sa pastreze informatii importante privind factorii determinanti ai riscului de credit, utilizati ulterior in raportarile interne si in dezvoltarea si validarea modelelor interne de rating.

Politicile si procedurile referitoare la activitatea de creditare si riscul de credit sunt stabilite si implementate conform rolurilor si responsabilitatilor alocate astfel incat sa se asigure urmatoarele:

- mentinerea unor standarde sanatoase de creditare;
- monitorizarea si controlul riscului de credit;
- evaluarea corespunzatoare a noilor oportunitati de afaceri;
- identificarea si administrarea activelor "problema"

Procesele si procedurile specifice de administrare a riscului de credit definite la nivelul BANCII sunt diferite in functie de principalele componente ale riscului de credit si de faza procesului de creditare, astfel:

- A. Proceduri de administrare a riscurilor in faza de acordare a creditelor
- B. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de nerambursare
- C. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de decontare
- D. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de concentrare
- E. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului rezidual
- F. Procese specifice de gestionare a activelor problema
- G. Procese specifice de gestionare a activelor neperformante

A. Proceduri de administrare a riscurilor in faza de acordare a creditelor

Prin procedurile specifice fazei de acordare a creditelor BANCA, urmareste evaluarea corecta a bonitatii clientilor si alegerea potrivita a structurilor de creditare in scopul diminuarii si limitarii timpurii a riscului de neplata, avand de asemenea in vedere, deasemenea, riscul de concentrare si riscul rezidual.

BANCA acorda imprumuturi si le administreaza prin Centrala (Head Office) si prin sucursalele sale de pe teritoriul tarii.

Primirea solicitarilor de credit, analiza, studierea si acordarea imprumuturilor sunt facute de sucursalele care se afla in aceeasi regiune sau cel mai aproape de locul autoritatii fiscale unde clientul isi are sediul inregistrat.

Propunerile de credit sunt supuse analizei fiecarei entitati din cadrul Fluxului de Aprobare a Creditelor, decizia fiind luata de nivelul competent de aprobare.

Procesul de evaluare si decizie aferent unei propuneri de credit include doua etape principale:

Prima etapa se refera la colectarea informatiei, structurarea propunerii de creditare (structurarea propunerii include si finalizarea evaluarii clientului si a tranzactiei), colectarea opiniilor referitoare la propunerea de credit de la directiile specializate din centrala (printre care si opinia juridica) si este efectuata in principal de entitatea care sustine/ propune aplicatia de credit.

A doua etapa este cea aferenta evaluarii si luarii deciziei, care implica in principal entitatile de opinie, entitatile cu drept de vot si de aprobare.

Procesul de evaluare a riscului de credit si luare a deciziei de creditare

Evaluarea fezabilitatii unei finantari este realizata pe baza analizei riscurilor referitoare la: debitor, tranzactie, garantiile furnizate.

Eligibilitatea debitorilor si cea a tranzactiilor propuse spre finantare sunt determinate de un set de criterii minimale:

- Compatibilitatea destinatiei creditului cu cele prevazute de normele interne si strategiile de afaceri si risc de credit;
- Existenta sursei de rambursare;
- Integritatea si reputatia clientului care solicita creditul;
- Profilul de risc curent al imprumutatului, garantiile prezentate precum si senzitivitatea garantiilor si a capacitatii sale de plata la evolutiile economice si cele ale pietei;
- Istorical serviciului datoriei si capacitatea curenta si viitoare de a rambursa, bazate pe evolutia veniturilor personale, in cazul persoanelor fizice, si a indicatorilor financiari si cash flow previzionat, pentru persoanele juridice;
- Capacitatea legala a imprumutatului de a-si asuma obligatii;
- Experienta in afaceri a imprumutatului.
- Termenii si conditiile propuse in contractul de creditare, inclusiv clauzele destinate sa limiteze modificarile in profilul de risc viitor al contrapartidei.

De asemenea, in cadrul procesului de evaluare a riscului de credit, BANCA are in vedere identificarea, evidenta, codificarea si monitorizarea fiecarui grup de persoane care reprezinta un singur debitor, conform procedurilor si normelor interne si a normelor legale in vigoare.

In vederea prevenirii intrarii BANCII in relatii de afaceri cu persoane implicate in activitati frauduloase si alte activitati de natura infractionala, BANCA aplica politici si programe stricte de cunoastere a clientelei, in conformitate cu normele interne specifice, emise in conformitate cu reglementarile BNR.

In ceea ce priveste garantiile furnizate, BANCA urmareste:

- Posibilitatea legala de a executa garantiile;
- Capacitatea de executare si valorificare a garantiilor intr-un termen cat mai scurt.

Garantiile aduse si acceptate de BANCA in procesul de creditare sunt definite prin normele interne specifice in concordanta cu prevederile BNR.

La acordarea creditelor se va avea in vedere principiul conform caruia prima sursa de rambursare a creditului isi are originea in capacitatea imprumutatului de a genera lichiditati, garantiile aduse constituind intodeauna ultima sursa de rambursare a creditului si de plata a dobanzilor/comisioanelor aferente.

In procesul de evaluare a riscului de credit se va avea in vedere alegerea structurii corecte de creditare si stabilirea unor conditii contractuale corespunzatoare.

B. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de nerambursare

Riscul de nerambursare (*Default risk*) reprezinta riscul ca o contrapartida care inregistreaza o expunere fata de BANCA sa nu-si poata onora la timp obligatiile scadente conform prevederilor contractuale, fiind cea mai importanta componenta a riscului de credit.

In vederea diminuarii si prevenirii riscului de nerambursare, se au in vedere urmatoarele:

- Contactul cu imprumutatul, inclusiv vizite la sediul/ locul in care isi desfasoara activitatea;
  - Creditele sunt revizuite periodic, pana la maturitatea acestora. Procesul de verificare periodica este realizat la nivel de grup de debitori si condus de catre sucursala in relatie cu debitorul cel mai important din grup;
  - Procesul de verificare periodica este desfasurat chiar si atunci cand clasificarea riscului imprumutului/ companiei nu s-a modificat pe parcursul unui an, ori s-a imbunatatit si ori de cate ori caracteristicile principale ale unui imprumut se modifica;
  - Monitorizarea permanenta a indeplinirii obligatiilor si a conditiilor asumate prin contractele de creditare;
  - Monitorizarea rulajului din conturile imprumutatului si verificarea indeplinirii conditiilor contractelor aferente;
  - Analizarea periodica a documentelor de raportare, a situatiilor financiare si a altor documente ale imprumutatului.
  - Analiza periodica a performantei clientului si a informatiilor de ordin calitativ si incadrarea in categoria de rating si in categoria de clasificare corespunzatoare, in conformitate cu prevederile legale in vigoare, cu normele si procedurile interne pe baza informatiilor financiare si a celor de ordin calitativ;
  - Clasificarea expunerilor in categorii de risc si constituirea de provizioane specific de risc de credit;
  - In cazul aparitiei restantelor la plata, clientii sunt notificati si se incearca recuperarea sumelor datorate;
  - Imbunatatirea continua a proceselor de monitorizare si colectare a creditelor restante;
  - Alte actiuni necesare fiecarui caz in parte, inclusiv consultarea informatiilor oferite de entitati autorizate din Romania, precum Centrala Riscului de Credit, Centrala Incidentelor de Plati., Biroul de Credite etc.;
  - Verificarea periodica a garantiilor cu scopul de a asigura: Cantitatea garantiilor, Valoarea garantiilor, Calitatea garantiilor, Conditile de depozitare;
  - Atunci cand sunt descoperite abateri de la termenii din contracte sau deteriorari ale situatiei financiare si solvabilitatii imprumutatilor, BANCA propune imprumutatului o serie de masuri pentru eliminarea motivelor care au condus la aceste abateri/deteriorari;
- In cazul in care imprumutatul nu intreprinde masurile recomandate de BANCA si/ sau nu apar rezultatele favorabile, BANCA poate:
- Modifica termenii contractuali prin consimtamant mutual cu clientul;
  - Limita sau stopa temporar utilizarile viitoare ale imprumutului;
  - Lua masuri pentru diminuarea sumei imprumutate pana la nivelul sumei utilizate;
  - Inceperea executarii creantelor si colectarea lor prin executare silita etc.

C. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de decontare

Aceasta componenta a riscului de credit reprezinta posibilitatea ca decontarea sau clearingul unei tranzactii sa esueze si apare ori de cate ori schimbul de numerar, de titluri si/ sau alte active nu este simultan. In general, riscul de decontare nu este aferent debitorului, dar este indus de contrapartide - banci si alte institutii financiare ce au obligatia efectuarii unei decontari sau plati in favoarea BANCII.

Factorii care pot duce la producerea unui astfel de risc sunt:

1. Incapacitatea temporara sau definitiva a contrapartidei de a efectua plata/ decontarea;
2. Factori economici, politici si sociali care pot duce la blocarea sau intreruperea efectuarii decontarilor intre contrapartide diferite;
3. Factori legati de sistemul informatic si securitatea acestuia si care nu mai permit efectuarea decontarilor.

Masurile de control a acestui tip de risc sunt, in principal, urmatoarele:

- Anual sunt stabilite limite de lucru globale, pe institutii rezidente si nerezidente, avand in vedere ratingul contrapartidei, bonitatea si reputatia acesteia;
- Limitele de lucru sunt supuse aprobarii organelor de conducere ale BANCII, respectiv comitetelor specializate cu responsabilitati pe aceasta linie conform Regulamentului de Organizare si Functionare al BANCII;
- Limitele sunt revizuite in sensul diminuarii/cresterii ori de cate ori se considera necesar, astfel incat sa nu fie afectata activitatea BANCII in mod negativ;
- Se urmareste si cuantifica nivelul expunerilor fata de contrapartide - banci si alte institutii financiare, urmarindu-se diversificarea expunerilor.

D. Proceduri de prevenire si diminuare a riscului de concentrare

O alta componenta a riscului de credit, *riscul de concentrare* este reprezentat de expunerea BANCII pe sectoare de activitate, categorii de debitori, produse de creditare, arie geografica, valuta etc.

Tinand cont de strategia BANCII privind dezvoltarea activitatii de creditare, precum si de necesitatea detinerii unui portofoliu de credite echilibrat, deopotriwa corporate si retail, pentru managementul riscului de concentrare se au in vedere urmatoarele:

- Pentru a preveni concentrarea riscului pe un sector de activitate, se stabilesc si monitorizeaza permanent limitele de expunere la riscul de credit, expunerea aferenta sectoarelor de activitate ca procent din totalul portofoliului de credit;
- Sunt stabilite limite de expunere pe categorii de produse - pentru clienti retail si/ sau corporate, urmarindu-se o distributie echilibrata a acestora in structura totala a portofoliului de credite al BANCII;
- Pe masura dezvoltarii sistemului intern de rating pentru clienti, vor fi stabilite limite de expunere pe categorii de rating;
- Expunerile fata de contrapartide care depasesc limita de 10% din fondurile proprii ale BANCII, sunt monitorizate si raportate organelor de conducere si Directiei Supraveghere din cadrul Bancii Nationale a Romaniei;
- Se urmareste corelarea surselor si plasamentelor in credite din punct de vedere al valutei disponibile si concentrarea expunerilor din credite pe valute de acordare;
- Se urmareste si analizeaza structura creditelor pe termene de acordare, in stransa corelatie cu maturitatea surselor atrase;
- In ceea ce priveste riscul de concentrare geografica, BANCA urmareste minimizarea riscurilor generate de riscul de tara prin aplicarea urmatoarelor prevederi:
  - ✓ Riscul de tara (ratingul suveran) - se va atribui ratingul de tara stabilit de societati de rating recunoscute (precum Moody's, Standard&Poor's, Fitch).
  - ✓ Ca parte a riscului de tara, se analizeaza riscul de transfer, atasat activitatilor derulate de BANCA in care obligatia contrapartidei nu este exprimata in moneda locala a acesteia (confirmarea acreditivelor de export, confirmarea scrisorilor de garantie emise de banci din strainatate, scontarea/ forfetarea titlurilor de credit,

atragerea si plasarea de depozite in valuta, schimburi valutare etc.).

- ✓ In cazul in care se vor inregistra expuneri fata de contrapartide din alte tari se vor analiza conditiile macroeconomice, politice, sociale si de orice alta natura din tara de rezidenta a contrapartidei.
- ✓ Rezultatele acestor evaluari vor fi folosite, atat in activitatea de creditare si garantare, cat si pentru alte categorii de operatiuni cu contrapartide din strainatate (tranzactionare de instrumente financiare, constituire de depozite etc.).

De asemenea, cu privire la riscul de concentrare geografica, BANCA stabileste si monitorizeaza limitele de expunere pe zone geografice.

In cazul in care in urma activitatii de monitorizare sunt identificate elemente susceptibile a da nastere la disfunctionalitati, BANCA stabileste luarea a cel putin uneia dintre urmatoarele masuri:

- a) revizuirea detaliata a mediului de risc intr-un sector specific;
- b) derularea de simulari de criza si de analize pe baza de scenarii suplimentare;
- c) revizuirea in profunzime a performantei economice a imprumutatilor;
- d) revizuirea nivelurilor de aprobare pentru noi activitati; sau
- e) revizuirea periodica a tehnicilor de diminuare a riscului, a valorii lor si a posibilitatilor de executare a acestora.

E. Proceduri de diminuare a riscului rezidual

Pe masura folosirii tehnicilor de diminuare a riscului de credit (CRM) in vederea reducerii expunerii la riscul de credit, pot aparea riscuri inerente care sa determine o eficienta mai scazuta a acestor tehnici. Astfel, acest risc rezidual (precum: riscul de documentatie, legal sau de lichiditate), poate include, fara a fi limitativ:

- imposibilitatea de a evalua si executa intr-un timp rezonabil, garantiile cesionate in favoarea bancii (in caz de default al contrapartidei);
- refuzul sau intarzierea la plata a garantului;
- ineficienta documentatiei.

In vederea maximizarii eficientei folosirii tehnicilor proprii de diminuare a riscului de credit, respectiv in vederea minimizarii riscului rezidual aferent, BANCA utilizeaza valorile juste ale garantiilor reale si coeficienti de ajustare a garantiilor corespunzatori riscului de depreciere a valorii acestora, stabilite prin proceduri si norme specifice la nivelul BANCII.

F. Procese specifice de gestionare a activelor problema

UniCredit Tirioc Bank revizuieste periodic activele problema, atat la nivel individual, cat si la nivel de portofolii pentru creditele cu caracteristici omogene.

Administrarea activelor problema se realizeaza prin:

- activitati de analiza a clientilor si propunerea unui plan de actiune (atunci cand este cazul). Scopul analizei si a planului de actiune este de a diminua riscurile bancii intr-o faza incipienta si de a preveni, daca este posibil, noi evenimente negative
- activitati de inlocuire a expunerilor existente, exclusiv in acele situatii in care BANCA va considera ca poate evita starea de nerambursare a debitorului.

Scopul activitatilor de inlocuire a expunerilor existente este:

- evitarea pierderii pariale sau totale de catre BANCA prin neplata creditului,
- aplicarea unui tratament care sa permita transferul creditului inapoi pentru gestionarea standard

G. Procese specifice de gestionare a activelor neperformante

Administrarea, respectiv recuperarea si diminuarea pierderilor asociate activelor neperformante, este realizata in cadrul Departamentelor specializate de Recuperare si Restructurare credite din cadrul Diviziei Risc, acestea fiind guvernate de proceduri interne de lucru specifice care vizeaza cu precadere urmatoarele aspecte:

- reglementarea procesului specific de restructurare si recuperare a creditelor neperformante in functie de tipul clientilor;
- luarea de decizii referitoare la cazurile de insolventa sau litigii cu debitorii;
- raportarea periodica catre diferite niveluri de raportare cu privire la portofoliul de credite neperformante, precum si a recuperarilor efectuate lunar;
- alocarea de rezerve de risc de credit sub forma provizioanelor de risc individuale.

5.1.4 Structura si organizarea functiei de gestionare a riscului de credit

A. Structura functiei de gestionare a riscului de credit

Activitatile curente de evaluare si prevenire a riscului de credit, sunt derulate in cadrul departamentelor specializate din cadrul Diviziei Risc:

- Directia Management Risc de Credit
- Departament Control Risc
- Directia Analiza Credite Retail
- Directia Analiza Credite Corporate
- Directia Suport Risc de Credit
- Directia Recuperare Creante si Prevenire Frauda

B. Alocarea responsabilitatilor in cadrul procesului intern de creditare si gestionare a riscului de credit

Organizarea si gestionarea riscului de credit are in vedere o repartizare corespunzatoare a atributiilor astfel incat sa fie asigurate cerintele Basel II privind separarea responsabilitatilor in procesul creditare cu privire la analiza riscului de credit, precum si evitarea alocarii de responsabilitati care sa conduca la conflicte de interese.

Astfel, responsabilitatile in cadrul procesului intern de creditare sunt alocate dupa cum urmeaza:

- **Manager Relatii cu Clientii (Relationship Manager)** cu competente pentru: interfata cu clientul, colectarea datelor si informatiilor relevante, negociere, pregatirea aplicatiei de credit, propunerea privind structura tranzactiei si pretul;
- **Analist Financiar/ Relationship Manager** cu competente in: determinarea ratingului clientului in baza documentelor financiare prezentate de client si a informatiilor calitative definite in modelul intern de rating;
- **Manager de Risc** cu competente pentru: evaluarea tranzactiei, evaluarea performantelor clientului (financiare si calitative), evaluarea pachetului de garantii (determinarea gradului de acoperire), verificarea aplicatiei de credit si a propunerii privind structura tranzactiei, precum si aprobarea ratingului final.

- **Ofiter Juridic:** responsabil pentru evaluarea documentatiei necesare redactarii contractului de credit si a documentelor anexe (de exemplu contracte de garantare), redactarea contractelor si emiterea de opinii juridice.
- **Administrator Credite:** responsabil cu inregistrarea tranzactiilor in sistemul informatic al BANCII in conformitate cu clauzele contractului de credit si a documentelor anexe;
- **Ofiter Monitorizare:** urmareste indeplinirea conditiilor contractului de credit si a documentelor anexe, urmareste plata ratelor de credit la data scadenta, urmareste aparitia unor eventuale semnale de alarma, actioneaza si ia masuri in cazul in care acestea sunt identificate, verifica utilizarea creditului;
- **Analist Raportari Risc:** responsabil pentru monitorizarea si evaluarea performantei portofoliului de credite din punct de vedere al riscului de credit asociat si raportarea informatiilor de risc de credit relevante, catre structurile interne si externe;
- **Analist Risc Strategic:** responsabil pentru definirea, avizarea si supunerea spre aprobare si implementare a strategiilor, profilului, politicilor si proceselor specifice de risc de credit, procedurilor aferente ariei de risc de credit precum si a parametrilor produselor de creditare si a proceselor de creditare; dezvoltarea si validarea modelelor de rating pentru analiza riscului de credit, definirea proceselor de adecvare a capitalului la riscul de credit, sprijinirea departamentelor in definirea produselor de creditare/ a serviciilor acordate clientilor, precum si pentru controlul asupra performantei si eficientei procesului de creditare.

5.1.5 Sfera de cuprindere si tipul sistemelor de raportare si evaluare a riscului de credit

A. Tratamentul si evaluarea riscului de credit

In vederea evaluarii pe baze prudentiale a expunerii la riscul de credit, la nivelul BANCII au fost implementate sisteme de rating si scoring cu ajutorul carora se realizeaza clasificarea expunerilor pe baza evaluarii riscului de credit asociat debitorilor, prin raportare la o scala generala de evaluare a riscului de nerambursare.

De asemenea, in contextul proiectului de implementare a abordarii avansate privind determinarea cerintei minime de capital pentru riscul de credit conform acordului Basel II, UniCredit Tiriac Bank, sub coordonarea Grupului, a finalizat procesul de implementare de noi sisteme de evaluare a riscului de credit (inclusiv a riscului de nerambursare), pentru estimarea parametrilor de risc (PD, LGD si EAD), precum si procesul de dezvoltare si implementare a unor modele noi de scoring comportamental aplicabil clientilor persoane fizice si IMM-urilor.

Ratingurile interne si probabilitatea de default joaca un rol esential in intreg procesul de management al riscului de credit in UniCredit Tiriac Bank.

Evaluarea ratingului este parte importanta a procesului de aprobare a creditelor. Toleranta la risc de credit are in vedere limitarea acordarii creditelor pe clase de rating/ scoring. Astfel, nu se acorda credite clientilor cu rating/scoring neperformant conform clasificarii interne.

Ulterior, pe parcursul ciclului de viata al creditului, informatia de rating este o parte importanta in monitorizare, precum si in restructurare si procesul de derulare a creditelor neperformante.

Cadrul de raportare de risc si de management al portofoliului este centrat pe rating (in completarea informatiei referitoare la serviciul datoriei).

Ratingurile si probabilitatile de default aferente reprezinta elementul de baza in metodologia de provizionare IFRS pentru clientii persoane juridice.

Sistemele interne de rating utilizate pentru estimarea probabilitatii de nerambursare asociate debitorilor sunt diferite in functie de segmentarea interna a portofoliului, astfel:

- **Pentru clientii “corporate”** ratingul este determinat pe baza modelelor interne de rating specifice pentru fiecare sub-segment semnificativ de risc.
- Aceste modele de evaluare permit determinarea ratingului prin luarea in considerare, atat a factorilor cantitativi (indicatorii financiari), cat si a factorilor calitativi (informatii despre management, istoricul societatii, pozitia in piata etc.) relevanti pentru clientii de tip multinationale, corporate mijlocii si mari, real estate, precum si a elementelor specifice tranzactiilor de tip real estate in cazul finantarilor real estate specializate. In cursul anului 2011, BANCA a realizat a treia validare a modelului de rating specific pentru clientii corporate mari si mijlocii pe date din portofoliul local, rezultatele validarii determinand un proces de rafinare si recalibrare a modelului. Modelul de rating astfel rafinat si recalibrat la nivelul portofoliului local, pentru clientii corporate mari si mijlocii, este implementat in cadrul unui sistem automatizat de rating integrat cu solutia automata de gestionare si analiza a aplicatiilor de credit specifica clientilor corporate, care faciliteaza nu numai calculul ratingului, dar si stocarea datelor relevante pentru procesul de rating. Tot in aceasta solutie automata de gestionare si analiza a aplicatiilor de credit specifica clientilor corporate, in cursul anului 2011, a fost desfasurat un proces de re-rating a portofoliului clientilor corporate mari si mijlocii, prin prisma noii versiuni de model de rating specific pentru clientii corporate mari si mijlocii.

Tot in 2011, BANCA a finalizat validarea locala de proces in ceea ce priveste functionarea si utilizarea sistemului automat de rating destinat analizei finantarilor specializate de proiecte real estate, sistem care este integrat cu solutia automata de gestionare si analiza a aplicatiilor de credit specifica clientilor corporate..

Nu in ultimul rand, in 2011, BANCA a dezvoltat procesele privind utilizarea sistemelor unice de rating “Group Wide” ale grupului, atat pentru analiza clientilor banci, entitatilor suverane ale statului si bancilor centrale, cat si pentru analiza clientilor de tip corporate - Multinationale cu cifra de afaceri peste 500 mil EUR.

Pornind de la activitatile premergatoare, incepute inca din 2009, in anul 2011 au fost initiate activitatile necesare obtinerii validarii pentru folosirea abordarii bazate pe modelele interne de rating.

- **Pentru clientii “small business”** este utilizat un sistem intern de scoring specific dezvoltat pe baza portofoliului local, care, incepand cu anul 2011,, ia in considerare in evaluarea riscului de nerambursare atat o serie de factori cantitativi reprezentativi pentru acest segment si informatii calitative specifice, dar si o componenta de scoring comportamental. Modelul de scoring este implementat in cadrul unui sistem automat de rating care permite gestionarea aplicatiilor de credit si pastrarea istoricului relevant de date.
- **Pentru clientii persoane fizice** se foloseste un model de scoring al aplicatiilor de credit (cu doua componente separate: pentru finantarile revolving si cele non-revolving) integrat in cadrul unui sistem automat de scoring care include un modul de gestionare a fluxului de aprobare a expunerilor. Acest model de scoring ia in considerare, incepand cu 2011, atat factori calitativi (precum varsta, situatie familiala, proprietati detinute, profesie, vechime in munca, pregatire educationala etc.),si factori cantitativi privind veniturile debitorilor, cat si o componenta de scoring comportamental..

Astfel, pentru fiecare aplicatie de credit, debitorului persoana fizica i se aplica scoringul, care determina incadrarea acestuia in zone de risc.

Scoringul este re-calculat (revizuit) ori de cate ori clientul solicita un nou produs de creditare, dar si atunci cand exista elemente care indica/ pot indica o depreciere/ apreciere a ratingului atribuit.

BANCA va accepta expuneri din credite acordate persoanelor fizice diferite in functie de riscul asociat clientului si tipul tranzactiei/ produsului.

Ratingul astfel determinat este revizuit si actualizat periodic, dar si ori de cate ori BANCA detine informatii relevante despre factorii ce pot afecta aprecierea corecta a riscului de credit.

B. Sistemul intern de raportare a riscului de credit

BANCA are implementat un proces intern de raportare periodica cu privire la aspecte legate de riscul de credit, atat catre entitatile interne ale bancii, cat si fata de autoritatea externa de supraveghere, astfel:

- Raportari catre Grup
  - ✓ Lunar - Raport cu informatii privind expunerile, provizioanele, gradul de acoperire cu provizioane per total si pe tipuri de clienti (Corporate, SME, PI), credite neperformante (NPL) pe industrie; este reflectat portofoliul pe categorii de clasificare, conform definitiei de grup si standardelor de provizioane IRFS;
  - ✓ Trimestrial – raport ce reflecta expunerile analizate individual in vederea constituirii provizioanelor calculate conform standardelor IFRS, impreuna cu alte detalii (ex: collateral, rating, segment);
- Raport catre Consiliul de Administratie
  - Semestrial – prezentare privind structura portofoliului din punct de vedere al riscului de credit asociat, precum si masurile de diminuare a riscului de credit, inclusiv privind valoarea provizioanelor de risc alocate pe categorii de clienti.
- Raportari catre Comitetul de Administrare a Riscurilor si Directorat
  - Trimestrial - raport cu privire la profilul de risc al bancii; raport cu privire la limitele si indicatorii specifici de risc de credit (limite aferente creditelor restante, credite neplatite, totalul creditelor neperformante pentru clientii Corporate, persoane fizice si pe fiecare sucursala).
- Raportari catre Banca Nationala a Romaniei conform cerintelor specifice legale de raportare cu privire la riscul de credit.

In ceea ce priveste situatia creditelor neperformante, departamentele de Recuperari si Restructurari Credite, din cadrul divizei de risc intocmesc periodic:

- Rapoarte lunare cu privire la portofoliul de credite neperformante aflate in afara bilantului, precum si a recuperarilor efectuate in perioada de raportare
- Rapoarte lunare de portofoliu, precum si a recuperarilor efectuate in perioada de raportare

In vederea imbunatatirii controlului intern aferent activitatilor de raportare, in anul 2011 au fost aduse imbunatatiri planului de implementare a proiectului interdepartamental (DataWarehouse Implementation) cu scopul de a crea modalitati automate de verificare si control asupra unei arii vaste de raportari, precum si de a imbunatati considerabil accesul la informatii in vederea eficientizarii procesului decizional.

5.1.6 Politici de acoperire si diminuare a riscului de credit (inclusiv strategii si procese de control a eficacitatii)

A. Acoperirea si diminuarea riscului de credit

La nivelul BANCII acoperirea si diminuarea riscului de credit este asigurata prin:

1. Diminuarea riscului de credit prin adecvarea procedurilor, politicilor si instrumentelor de administrare a riscului de credit, astfel:

- ✓ Solicitarea de documente justificative complete si adecvate de la clienti in functie de tipul finantarii si de riscul asociat acestuia;

- ✓ Utilizarea de sisteme de rating si scoring pentru evaluarea bonitatii clientilor prin prisma probabilitatii de nerambursare asociate, respectiv asumarea de expuneri de credit fata de contrapartide cu rating situat deasupra unui prag intern de acceptabilitate din punct de vedere al riscului de nerambursare asociat. Analiza ratingului/ scorului clientilor, realizata prin sistemele interne de evaluare, este elementul de baza in cuantificarea riscului de credit;
- ✓ Revizuirea periodica a facilitatilor de credit, inclusiv a ratingului debitorilor;
- ✓ Monitorizarea continua a portofoliului de credite. In acest scop, BANCA utilizeaza sisteme de monitorizare si colectare a creditelor restante specifice pentru clientii persoane fizice, respectiv pentru persoanele juridice;
- ✓ Definirea si implementarea unor politici si proceduri de creditare complete si adecvate cu prevederile legale in vigoare si cu apetitul la risc asumat de catre BANCA;
- ✓ Validarea parametrilor standard ai produselor de creditare de catre divizia Management Risc de credit a Bancii.

2. Acoperirea prin garantii a expunerilor, astfel:

- ✓ Expunerile din credite vor fi acoperite cu garantii, dupa caz, prin utilizarea de garantiilor personale si/ sau reale;
- ✓ Printre garantiile acceptate de BANCA in diminuarea riscului de credite se numara: ipoteci asupra proprietatilor imobiliare; gaj pe bunuri mobile; cesiuni de creante; cesiuni de titluri de capital, garantii financiare etc.;
- ✓ BANCA poate apela si la alte tehnici de acoperire cu garantii precum: instrumente derivate de credit; compensare bilantiera acorduri cadru de compensare;
- ✓ In functie de abordarea aplicata pentru determinarea cerintei minime de capital (Abordarea Standard), BANCA considera garantiile eligibile conform prevederilor legale in vigoare, in vederea diminuarii riscului de credit considerat in calculul activelor ponderate la risc;
- ✓ In scopul diminuarii riscului rezidual BANCA aplica coeficienti de ajustare a valorii garantiilor. Acesti coeficienti de ajustare reflecta:
  - posibile fluctuatii nefavorabile in valoarea garantiilor ocazionate de miscarile pietei;
  - gradul de risc asociat garantiei respective determinat de: capacitatea de executare a garantiei; certitudinea legala, lichiditatea garantiei respective etc.

3. In cazul in care expunerile (sau portiuni din expunere) nu sunt colateralizate, acoperirea si diminuarea riscului de credit asociat expunerii se realizeaza prin:

- ✓ Constituirea unor rezerve pentru riscul de credit sub forma de:
  - rezerve constituite pe baze individuale pentru creditele neperformante aflate in stare de nerambursare, reglementate prin metodologia interna
  - rezerve de risc de credit pentru pierderile asteptate asociate portofoliului de credite performante, reglementate prin metodologia interna
  - provizioane specifice de risc de credit pentru acoperirea si diminuarea pierderilor previzibile asociate, conform reglementarilor BNR in vigoare
- ✓ Constituirea de rezerve generale de risc in vederea acoperirii si diminuarii pierderilor neasteptate generate de riscul de credit, conform prevederilor BASEL II referitoare la determinarea cerintei minime de capital potrivit abordarii STANDARD, in concordanta cu cerintele BNR – CNVM din Regulamentul nr. 14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit in cadrul abordarii standard, pentru institutii de credit si firme de investitii;

- ✓ Acoperirea riscului de credit prin marja de risc de credit, care ia in considerare atat riscul asociat clientului cat si riscul de tranzactie;
- ✓ Reducerea (mitigarea) riscului de credit prin apelarea la tehnici de hedging (acoperire) a riscului de credit.

B. Control intern

Procesul de imbunatatire a sistemului de control intern constituie, in continuare, o prioritate a conducerii bancii, deciziile, recomandarile, constatarile entitatilor/ persoanelor responsabile constituind puncte de plecare pentru actiunile de consolidare ale controlului.

Pentru derularea activitatii in conditii de eficienta si eficacitate, controlul intern din cadrul Bancii se exercita pe parcursul diferitelor etape ale desfasurarii activitatilor, atat la nivelul fiecarei activitati, cat si de catre entitati separate, specializate, din interiorul Bancii.

Controlul intern exercitat la nivelul activitatilor operationale, se realizeaza, de regula, in mod preventiv, conform procedurilor specifice, prin validarea/ autorizarea de catre persoane responsabile cu verificarea diferitelor tranzactii, anterior inregistrarii acestora in sistemul informatic al bancii sau ulterior, prin verificarea rapoartelor prevazute de procedurile specifice.

In ceea ce priveste controlul eficientei procedurilor, politicilor si instrumentelor de administrare a riscului de credit acesta este asigurat prin:

- validarea periodica, cel putin anuala, a sistemelor de rating folosite la evaluarea riscului de credit – inclusiv a proceselor de rating aplicate;
- realizarea periodica de analize detaliate asupra intregului portofoliu de credite si garantii;
- revizuirea periodica a procesului de creditare si de evaluare a riscului de credit in scopul adecvarii acestuia la dimensiunea, complexitatea activitatii, strategia de dezvoltare si nu in ultimul rand la reglementarile legale in vigoare;
- in vederea asigurarii controlului si evaluarii eficacitatii proceselor de administrare a riscurilor, BANCA poate mobiliza in orice moment persoane competente pentru efectuarea de controale interne.

In anul 2011, departamentul Control Riscuri a desfasurat o activitate specifica de control intern al riscului de credit, pe baza independenta si continua, ca si parte a procesului intern de administrare a riscului. Acesta este menit sa asigure respectarea conformitatii procesului de creditare cu politica si procedurile de risc de credit si indeplinirea parametrilor de calitate prevazuti pentru portofoliul de credite al bancii. Procesul de control al riscului de credit este concentrat pe verificarea la nivelul fiecarei linii de business, Retail si Corporate, a fiecarui tip de proces: aprobare, acordare credit si monitorizare post-aprobare pana la rambursarea integrala a creditelor, urmarindu-se urmatul flux:

- a) Activitatea de planificare, inclusiv verificari ad-hoc;
- b) Examinarea si evaluarea informatiilor relevante;
- c) Propunerea de actiuni corective si urmarirea punerii lor in aplicare;
- d) Informarea unitatilor / managerilor implicati cu privire la rezultatele controlului - rapoarte de vizite in sucursale;
- e) Propunere de actiuni preventive si urmarirea punerii lor in aplicare;
- f) Monitorizarea activitatii zilnice a controlului intern al riscului de credit (nivelul 1 de control al propriei activitati).

Obiectivele activitatii de control intern al riscului de credit se concentreaza pe imbunatatirea calitatii activitatii de creditare, incluzand procesele si fluxurile, precum si furnizarea unei evaluari profesionale a profilului de risc al fiecarei sucursale. Pe langa analiza periodica a indicatorilor de administrare a riscului de credit, evaluarea facuta de dept Control Intern al riscului de credit are

scopul de a oferi, pentru fiecare sucursala, un instrument de masurare obiectiva bazat pe principiile managementului total al calitatii. Prin rapoartele de control intern al riscului de credit este prezentata fiecare sucursala in functie de clasificarea riscului de credit rezultata in urma verificarilor efectuate de catre echipa de control risc.

Astfel, la nivelul BANCII, respectiv sub coordonarea Directiei Management Risc de Credit, s-au desfasurat activitati necesare pentru imbunatatirea activitatii de control intern astfel:

- Imbunatatirea sistemelor informatice pentru colectarea si raportarea corespunzatoare a datelor;
- Imbunatatirea sistemelor, procedurilor si proceselor interne privind aplicarea abordarii standard Basel II;
- Realizarea de noi simulari de tip „stress test” asupra portofoliului de credite tinand cont de conditiile macroeconomice si analizele interne ale bancii.
- Modificarea procedurilor interne referitoare la modalitatile de clasificare a creditelor acordate clientelei;
- Revizuirea profilului de risc si a strategiei de risc a bancii in contextul economic actual;
- Imbunatatirea si revizuirea procedurilor interne cu privire la evaluarea si monitorizarea garantiilor
- In vederea asigurarii cadrului adecvat al controlului intern, a avut loc imbunatatirea proceselor de raportare periodica si a instructiunilor de lucru pentru intocmirea tuturor raportarilor, astfel incat acestea sa includa informatii referitoare la procesele tehnice, verificarile si corectiile efectuate.

C. Determinarea provizioanelor specifice de risc de credit

Abordari si metode aplicate pentru determinarea provizioanelor specifice de risc de credit

In vederea acoperirii unor pierderi potientiale din credite si plasamente, BANCA constituie provizioane de risc in conformitate cu prevederile normelor BNR in vigoare.

Astfel, in scopul determinarii nivelului de provizionare, expunerile din credite sunt clasificate pe baza urmatoarelor elemente:

- categoria de performanta a debitorilor;
- serviciul datoriei (numarul de zile de intarziere la plata);
- initierea de proceduri judiciare.

Prin performanta financiara se reflecta potentialul economic si soliditatea financiara a unui debitor, determinata in urma analizei unui ansamblu de factori calitativi si cantitativi.

Categoriile de performanta financiara sunt notate de la A la E, in ordinea descrescatoare a calitatii acesteia.

Categoria de performanta a debitorilor, utilizata in determinarea clasei de risc conform cu normele BNR de provizionare, este determinata pe baza sistemelor/ metodologiilor interne de evaluare, luand in considerare factori calitativi si cantitativi, astfel:

1) Pentru persoane juridice (companii, institutii publice si alte persoane juridice):

Stabilirea categoriei de performanta se realizeaza conform unei metodologii interne, pe baza datelor cuprinse in situatiile financiare ale debitorului,

2) Pentru persoane fizice:

Stabilirea performantei financiare se realizeaza pe baza scorului calculat prin modelul intern de evaluare a persoanelor fizice.

Incadrarea unui client in una dintre categoriile de performanta va reflecta riscul de credit al debitorului respectiv.

Prin serviciul datoriei se intelege capacitatea debitorului de a-si onora datoria la scadenta, exprimata ca numar de zile de intarziere la plata de la data scadentei.

Initierea de proceduri juridice reprezinta cel putin una din urmatoarele masuri de recuperare a creantelor:

1. darea de catre instanta a hotararii de deschidere a procedurii falimentului;
2. declansarea procedurii de executare silita fata de persoanele fizice sau juridice.

Provizioanele specifice de risc sunt determinate prin aplicarea coeficientilor de provizioane aferenti claselor de risc la valoarea expunerii ajustate in functie valoarea garantiilor eligibile disponibile. Eligibilitate garantiilor este stabilita in acord cu prevederile normelor BNR cu privire la constituirea provizioanelor specifice de risc.

D. Informatii cantitative privind riscul de credit si de diminuare a valorii creantei

Repartitia geografica a expunerilor, defalcata pe clasele principale de expuneri* la nivel individual

(ron)

Zona geografica	31.12.2011				
	Societati	De tip retail	Garantate cu proprietati imobiliare	Administratii regionale sau autoritati locale	Elemente restante
Commercial Group 1	2.575.231.442	485.600.697	529.652.666	39.252.880	279.795.422
Commercial Group 2	2.597.050.830	367.352.961	490.529.094	219.829.439	255.818.033
Commercial Group 3	2.866.542.110	574.211.223	631.936.946	91.788.143	383.387.894
Commercial Group 4	8.993.011.039	742.442.250	1.334.355.511	282.201.705	787.700.062
TOTAL	17.031.835.420	2.169.607.131	2.986.474.217	633.072.167	1.706.701.411

* nu sunt incluse derivatele , clasele corporate si retail

Commercial Group 1 - Sud
Commercial Group 2 - Nord
Commercial Group 3 - Est
Commercial Group 4 - Bucuresti

Repartitia provizioanelor, a cheltuielilor cu provizioanele aferente perioadei si a elementelor restante pentru fiecare sector de activitate

la nivel individual

(RON)

Sector de activitate	31.12.2011		
	Provizioane aferente creditelor	Cheltuieli cu provizioanele aferente perioadei	Expuneri restante
Agricultura, industria alimentara	194.103.684	32.356.960	182.361.900
Energie	63.403.580	24.575.584	60.204.357
Transporturi	119.241.458	62.118.893	109.530.420
Constructii	392.558.367	151.923.344	387.610.059
Telecomunicatii	228.458.990	89.089.553	159.053.139
Tranzactii imobiliare	237.594.920	45.294.639	238.692.881
Institutii financiare	2.217.515	(6.732.338)	1.436.649
Holding	367.682	92.850	365.241
Persoane fizice	758.182.592	120.472.531	567.446.767
TOTAL	1.996.128.789	519.192.016	1.706.701.411

Valoarea totala a expunerilor dupa compensarea contabila, inainte de aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit si valoarea expunerilor ponderate la risc la nivel consolidat

(RON)

RISC DE CREDIT SI CONTRAPARTIDA	31.12.2011	
	Expunere bruta	Expunere ponderata la risc
ABORDAREA STANDARD		
1.Administratii centrale sau banci centrale	6.481.290.165	0
2.Administratii regionale sau autoritati locale	633.072.167	209.688.886
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	865.323	433.224
4. Banci multilaterale de dezvoltare	0	0
5. Institutii	3.130.531.017	1.085.419.759
6. Societati	17.027.412.032	10.709.126.557
7. De tip retail	2.495.426.458	1.324.235.420
8. Garantate cu proprietati imobiliare	2.986.474.217	1.016.997.887
9. Elemente restante	1.721.330.818	688.871.828
10. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	304.516.746	358.761.271
11.Creante pe termen scurt fata de institutii si societati	171.200.448	173.996.493
12. Alte elemente	787.921.616	343.548.404
TOTAL	35.740.041.007	15.911.079.728

Ajustari de valoare si provizioane defalcate pe clase de expuneri la nivel consolidat

(RON)

RISC DE CREDIT SI CONTRAPARTIDA	31.12.2011		
	Expunere bruta	Ajustari de valoare si provizioane	Expunere neta de ajustari de valoare si provizioane
ABORDAREA STANDARD			
1.Administratii centrale sau banci centrale	6.481.290.165	87.163	6.481.203.002
2.Administratii regionale sau autoritati locale	633.072.167	993.506	632.078.661
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	865.323	129	865.194
4. Banci multilaterale de dezvoltare	0	0	0
5. Institutii	3.130.531.017	870.495	3.129.660.522
6. Societati	17.027.412.032	392.882.166	16.634.529.866
7. De tip retail	2.495.426.458	177.212.350	2.318.214.108
8. Garantate cu proprietati imobiliare	2.986.474.217	71.733.922	2.914.740.295
9. Elemente restante	1.721.330.818	1.002.478.940	718.851.878
10. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	304.516.746	36.307.580	268.209.166
11.Creante pe termen scurt fata de institutii si societati	171.200.448	0	171.200.448
12. Alte elemente	787.921.616	152.097.021	635.824.595
TOTAL	35.740.041.007	1.834.663.272	33.905.377.734

* sunt incluse toate provizioanele raportate la BNR in Corep, nu doar cele de risc de credit

Repartitia geografica a creditelor si angajamentelor extrabilantiere acordate clientelei clasificate in functie de performanta la nivel individual

(mil RON)

Expunere/ Zona geografica	31.12.2011											
	Expuneri bilantiere						Expuneri extrabilantiere					
	Credite neperformante expunere		Credite problema expunere		Credite performante expunere		Credite neperformante expunere		Credite problema expunere		Credite performante expunere	
	bruta	neta	bruta	neta	bruta	neta	bruta	neta	bruta	neta	bruta	neta
Commercial Group 1	331,90	68,04	336,84	293,77	1.873,49	1.848,36	12,22	12,22	137,09	137,09	1.228,77	1.228,77
Commercial Group 2	296,46	80,83	388,90	340,26	2.207,05	2.156,08	0,47	0,47	139,67	139,67	919,26	919,26
Commercial Group 3	362,49	86,84	898,79	824,63	2.111,30	2.073,92	8,32	8,32	313,02	313,02	854,04	854,04
Commercial Group 4	860,78	177,93	1.098,41	988,75	5.280,56	5.111,44	573,64	573,64	817,99	817,99	6.100,65	6.100,65
TOTAL	1.851,63	413,64	2.722,95	2.447,41	11.472,40	11.189,80	594,65	594,65	1.407,76	1.407,76	9.102,72	9.102,72

5.2 Cerinta minima de capital pentru riscul de credit

In scopuri reglementare, BANCA calculeaza cerinta minima de capital pentru riscul de credit potrivit abordarii STANDARD Basel II, in concordanta cu prevederile BNR – CNVM din Regulamentul nr. 14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit in cadrul abordarii standard, pentru institutii de credit si firme de investitii.

In cadrul abordarii Standard, calcularea valorii ponderate la risc a activelor (RWA) se realizeaza prin aplicarea de ponderi de risc standard definite de reglementarile relevante.

Abordarea standard Basel II defineste o serie de coeficienti pentru ponderarea la risc a pozitiiilor individuale de credit, prevazand, de asemenea, posibilitatea utilizarii de ratinguri externe furnizate de agentii de rating recunoscute.

BANCA utilizeaza in acest scop ratinguri externe furnizate de agentile de rating agreate de catre BNR, conform prevederilor Regulamentului BNR-CNVM nr.14/ 19/ 2006 privind tratamentul riscului de credit pentru institutiile de credit si firmele de investitii potrivit abordarii standard.

In functie de nivelul extern de rating, expunerile cotate extern primesc un coeficient de risc de 0%, 20%, 50%, 100% sau 150%, in functie de clasa de expunere din care fac parte si corespondenta cu nivelul calitatii creditului, asa cum este definita de catre BNR. Expunerile pentru care nu este disponibil un rating extern primesc coeficientul de risc corespunzator clasei de expuneri din care fac parte.

5.3 Tehnici de diminuare a riscului de credit si riscul rezidual

Informatii calitative

Scopul acceptarii de garantii este acela de a minimiza pierderea rezultata in urma aparitiei unui eveniment de nerambursare (risc de credit) prin evitarea pierderilor sau prin transferarea riscului, astfel:

- a) pentru garantiile reale, financiare sau corporale, expunerea la risc se reduce cu venitul estimat a fi realizat din executarea garantiilor si, astfel, pierderile pot fi diminuate;
- b) pentru scrisori de garantii sau alte tipuri de garantii personale, riscul este transferat furnizorului garantiei in cauza.

In vederea gestionarii garantiilor acceptate in cadrul procesului de creditare si a diminuarii riscurilor conexe asociate acestora, BANCA a implementat in cadrul sistemului intern de evidenta a creditelor, un modul specific de administrare a garantiilor in care sunt inregistrate si administrate intr-un mod uniform si structurat corespunzator, toate datele referitoare la garantiile acceptate.

Calitatea corespunzatoare a datelor este asigurata de procese, controale si alte masuri similare prevazute in cadrul sistemului.

Sistemul de administrare a garantiilor serveste, in special, ca baza pentru:

- monitorizarea si controlul garantiilor;
- estimarea pierderilor rezultate in cazul aparitiei unui eveniment de nerambursare;
- determinarea procentului de recuperare a garantiilor;
- diverse analize de portofoliu.

Alocarea valorii garantiilor la creditele garantate, in cazul in care exista mai multe garantii asociate uneia sau mai multor expuneri, se realizeaza automat in cadrul sistemului.

In ceea ce priveste, diminuarea expunerii la risc in scopul determinarii cerintei minime de capital, BANCA utilizeaza garantii colaterale eligibile in acord cu prevederile regulamentului BNR- CNVM

19/ 24/ 2006 care vizeaza institutiile care aplica abordarea standard pentru determinarea cerintei minime de capital.

Conform prevederilor regulamentelor mentionate mai sus, valoarea expunerii este impartita in portiuni neacoperite si in portiuni acoperite de garantii, dupa cum urmeaza:

- valoarea expunerii neacoperite;
- portiunile acoperite de garantii financiare eligibile (de ex. depozit de numerar/ instrumente financiare asimilate numerarului, aur);
- portiuni acoperite de proprietati imobiliare rezidentiale;
- portiuni acoperite de garantii personale (de ex. garantii directe din partea statului/ municipalitati/ banci).

Tipurile de garantii acceptate de BANCA in vederea diminuarii riscului de credit considerat in determinarea cerintei minime de capital conform abordarii standard Basel II, sunt prezentate mai jos:

Categorie de garantie		Tipul garantiei
Garantii personale directe		Scrisoare de garantie/ Aval
		Bilet la ordin furnizat de terti
		Scrisoare de confort in favoarea bancii
		Participare la risc
Derivative de credit		Instrumente derivate de credit
Asigurare de viata		Asigurare de viata cu valoare de rascumparare fixa
Garantii financiare	Proprii	Depozite de titluri financiare
		Garantii in numerar, sau instrumente asociate numerarului depozitate in banca
		Aur
	Terti	Garantii in numerar sau instrumente asociate numerarului depozitate la terti
Proprietati imobiliare rezidentiale		Ipoteca de gradul I asupra proprietatilor imobiliare rezidentiale ocupate sau Inchiriate de catre proprietar
Compensarea bilantiera		Nu este utilizata in cadrul bancii ca si masura de diminuare a riscului de credit

Politicile si procesele aplicate pentru evaluarea si administrarea garantiilor reale

Potrivit politicii Grupului, la nivelul bancii, in cadrul Diviziei Risc, exista un departament cu responsabilitati privind evaluarea corecta a garantiilor.

Acesta este implicat in procesul de evaluare a garantiilor, conform reglementarilor bancii.

Evaluarea internă a garantiilor se realizează de către experți, care au calificarea, capacitatea, experiența și competența necesare pentru a duce la îndeplinire o asemenea evaluare și care sunt independenți de decizia creditului.

În cazul garanției reale, este verificată la fața locului existența și soliditatea acesteia. Acest lucru se realizează de către persoane competente autorizate și aprobate de BANCA.

Dacă garanția este acceptată într-o monedă care diferă de cea a creditului și/ sau dacă garanția nu este disponibilă pentru întreaga maturitate a creditului, valorile garanțiilor vor fi reduse suplimentar, în scopul calculului cerinței minime de capital, conform reglementărilor legale în vigoare din sfera Basel II.

Garantiile din alte tari pot fi evaluate numai daca pot fi stabilite riscurile legale, de transfer, de valuta, de evaluare si alte riscuri conexe legate de lichiditate acestora si posibilitatea de executare.

Banca UniCredit Tiriac calculeaza si alocă capital economic aferent riscului rezidual integrat in alocarea de capital aferent riscului de credit.

Informatii cantitative

Valoarea garantiilor eligibile in conformitate cu prevederile Reg. BNR nr.19/ 14.12.2006 privind tehnicile de diminuare a riscului de credit la nivel consolidat

(ron)

Clase de risc	31.12.2011	
	Garantii financiare	Garantii personale
ABORDAREA STANDARD		
1.Administratii centrale sau banci centrale	-	-
2.Administratii regionale sau autoritati locale	254.783	-
3. Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	-	-
4. Institutii	288.542	-
5. Societati	718.801.774	906.833.547
6. De tip retail	53.414.700	271.163.368
7. Garantate cu proprietati imobiliare	-	-
8. Elemente restante	951.323	8.184.780
9. Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	2.796.102	-
10. Alte elemente	-	-
TOTAL	776.507.224	1.186.181.695

5.4 Riscul de concentrare

Riscul de concentrare apare din expuneri fata de contrapartide, grupuri de contrapartide aflate in legatura si contrapartide din acelasi sector economic, aceeasi regiune geografica sau industrie, dar si ca urmare a aplicarii tehnicilor de diminuare a riscului de credit incluzand in special riscurile asociate cu expuneri indirecte mari (de exemplu fata de un singur emitent de garantii).

Pentru a administra si controla in mod corect riscul de concentrare, in cadrul operatiunilor de diminuare a riscului, UniCredit Tiriac Bank realizeaza urmatoarele analize aferente riscului de concentrare pe urmatoarele segmente:

1. Clienti corporate

- Pe regiuni geografice – nivelul expunerii clientului
- Pe sector de activitate (Industrie) – nivelul expunerii clientului
- Pe rating – nivelul expunerii clientului

2. Clientii “small business”

- Pe regiuni geografice – nivelul expunerii clientului
- Pe sector de activitate (Industrie) – nivelul expunerii clientului
- Pe rating – nivelul expunerii clientului

3. Clientii persoane fizice

- Pe regiuni geografice – nivelul expunerii clientului
- Pe tip de produs
- Pe maturitatea creditului

4. Administrarea garantiilor

- Pe tipul garantiei – nivelul expunerii clientului
- Garantii ipotecare pe tip de proprietate
- Garantii ipotecare (apartamente) – la nivel de oras (top 10)

5. Societati de asigurare

Nivelul riscului de concentrare si al riscului rezidual sunt evaluate prin intermediul coeficientului Gini-Struck. Pentru evaluarea nivelului riscului de concentrare se utilizeaza un sistem de avertizare tip semafor, in functie de nivelul valorii coeficientului Gini.

In cazul in care nivelul de semnificatie este depasit, vor fi luate masuri adecvate:

- reducerea finantarii creditelor pentru o anumita arie a portofoliului;
- reducerea unui tip anume de garantii acceptate pentru finantarea creditului;
- o monitorizare mai stricta a anumitor tipuri de garantii
- revizuirea in profunzime a performantei economice a imprumutatilor;
- o monitorizare mai stricta a clientilor din respectiva zona de portofoliu
- diversificarea portofoliului catre alte linii de afaceri
- revizuirea periodica a tehnicilor de diminuare a riscului de credit, a valorii acestora si a posibilitatilor de executare a acestora.

In ceea ce priveste reducerea riscului de concentrare si a riscului rezidual, UniCredit Tiriac Bank utilizeaza o serie de masuri, atat de tip cantitativ (de ex. structuri de limite), cat si calitativ (de ex. actiuni de management (cum ar fi procedurile de raportare si escaladare).

Capitolul 6 - Expunerea la riscul de credit al contrapartidei

Informatii calitative

Riscul de contrapartida este masurat si monitorizat de catre o unitate de risc independenta utilizand un model intern bazat pe simulare istorica ce genereaza 1.000 de scenarii viitoare (costuri de inlocuire) pentru fiecare instrument derivat utilizand valori istorice din ultimele 500 de zile, puse in oglinda.

Acest model este utilizat pentru a calcula, cu 97,5% interval de incredere, expunerea potentiala viitoare ce rezulta din derivatele OTC. Modelul ia in considerare efectele de atenuare rezultate din acordurile de compensare (netting) si colateral Incheiate (daca este cazul) cu diverse contrapartide precum si volatilitatea istorica, corelatiile dintre diversi factori de risc si distributia platilor in timp.

Riscul de contrapartida este clasificat in doua categorii:

- *riscul de pre-decontare* (riscul de default al contrapartidei inainte de terminarea contractului);

- *riscul de decontare* (riscul de default al contrapartidei in timp ce plati contractuale sunt datorate, iar platile contractuale ale bancii catre contrapartida au fost initiate inainte de primirea contravalorii)

Monitorizarea riscului de contrapartida este bazata pe un sistem de limite individuale si grupe de produse (spot, derivative, piata monetara, titluri si repo). Expunerile si informatiile legate de utilizarea limitelor este disponibila in sistemul informatic al Trezoreriei.

Informatii cantitative

In tabelele de mai jos este prezentata situatia limitelor si utilizarilor pentru riscurile de pre-decontare si decontare la 31 decembrie 2011, pentru tranzactiile existente (in milioane EUR):

Pre-Decontare *

Tip Client	Linie aprobata	Utilizare
Banci	1.369	314
Cienti	97	16
Total	1.466	330

* milioane eur

Decontare **

Tip Client	Linie aprobata	Utilizare
Banci	1.003.984	332
Cienti	1.077	88
Total	1.005.061	420

** milioane eur

Capitolul 7 – Riscul de piata

6.1. Aspecte generale – Definitii si Organizare

In general, riscul de piata al unei banci provine din fluctuatii ale preturilor sau ale altor factori de piata ce afecteaza valoarea pozitiiilor proprii din trading sau banking book (cuprinzand pozitii rezultate din tranzactii si decizii de investitii strategice).

Banca-mama monitorizeaza riscurile la nivel de Grup. Unitatile individuale ale Grupului UniCredit monitorizeaza riscul pozitiiilor proprii, in concordanta cu politicile de supraveghere ale Grupului. Rezultatele monitorizarii individuale sunt, in toate cazurile, raportate catre banca-mama.

UniCredit Tirioc Bank produce zilnic rapoarte detaliate cu privire la tendintele/modificarile de business si riscurile asociate, transmitand aceste documente catre managementul local, autoritatile locale de reglementare si banca-mama.

Consiliul Director al bancii mama traseaza orientarile strategice pentru expunerile la riscul de piata prin calcularea, in functie de apetitul la risc si obiectivele de creare de valoare adaugata in relatie cu riscurile asumate, a alocarii necesarului de capital pentru banca-mama si subsidiarele acesteia.

Banca-mama propune limite si politici de investitii pentru Grup si entitatile sale in concordanta cu procesul de alocare a capitalului atunci cand bugetele anuale sunt create. Departamentul ALM al Grupului, in cooperare cu celelalte centre de lichiditate regionale, gestioneaza activitatile

strategice si operationale, avand ca obiectiv asigurarea durabilitatii pozitiiilor de active din punct de vedere financiar si operational si politica de crestere a Grupului pe pietele de Imprumuturi, optimizand riscul de rata de schimb, riscul de dobanda si riscul de lichiditate.

Functia de administrare a riscului de piata este organizata in UniCredit Tiriac Bank la nivel centralizat, in cadrul Diviziei Risk Management – departamentul Market Risk.

Activitatea de management a riscului de piata se desfasoara in conformitate cu reglementarile legale din Romania, normele si regulamentele emise de Banca Nationala a Romaniei si regulamentele interne ale UniCredit Tiriac Bank, coreland aplicarea acestora in practica cu respectarea Regulilor de Guvernanta Corporatista ale Grupului UniCredit.

Administrarea riscului de piata se realizeaza, conform procedurilor interne si in conformitate cu reglementarile in vigoare, in cadrul **Departamentului Risc de Piata (Market Risk)** (din cadrul Diviziei Risc) si **Directiei ALM** prin **Departamentului Markets Trading** (din cadrul Directiei Trezorerie).

Activitatea **Departamentului Market Risk** este reglementata printr-un set de politici si proceduri specifice si vizeaza:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscurilor de piata: riscul valutar, de rata a dobanzii si lichiditate, conform standardelor de Grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei printr-un sistem de limite atat pentru portofoliul de tranzactionare (trading book) cat si pentru pozitiiile in afara portofoliului de tranzactionare (banking book);
- implementarea strategiei de management al riscului de piata prin politici si procese adecvate;
- asigurarea calculului de profit si pierdere pentru departamentele Trezorerie si ALM;
- raportarea aspectelor legate de riscul de piata catre conducerea BANCII;
- asigurarea suportului pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor, a Comitetului de Administrare a Riscurilor precum si a suportului pentru activitatile departamentelor Trezorerie si ALM.

Strategia administrarii riscului de piata se realizeaza prin aplicarea **urmatoarelor principii** de baza:

- **Administrarea riscului de piata** se va realiza prin indicatori si modele specifice de risc precum: limite VaR, limite BPV, limite Loss Warning Level, limite de pozitie valutara (limitele ce definesc profilul de risc al bancii);
- **Expunerea la riscul de piata** va fi generata numai de catre departamentele Trezorerie si ALM. ALM va gestiona riscul de dobanda din banking book;
- **Pozitiile din activitatea de trading** vor fi inregistrate la valoarea curenta de piata (mark-to-market). In cazul in care se folosesc modele specifice de reevaluare, acestea vor fi validate independent;
- Toti **factorii de risc** relevanti vor fi identificati si luati in considerare in cadrul procesului de stabilire a limitelor. Identificarea factorilor de risc este responsabilitatea departamentului Market Risk si a liniilor de business;
- Evenimentele specifice vor fi luate in considerare in cadrul scenariilor de stress, nu ca ajustare manuala a volatilitatilor sau corelatiilor intre diferiti factori de risc;
- Calculul **VAR** inglobeaza intreaga activitate a bancii, nu numai pozitiiile specifice din trading book, totodata se calculeaza si monitorizeaza separat VaR Banking Book si VaR Trading Book inclusiv pe factori de risc;
- **Expunerile la riscul de piata** (utilizarea limitelor, excese) vor fi raportate la timp si cu regularitate catre liniile respective de business, Management si catre Grup. Rapoartele de risc vor fi generate separat pentru fiecare unitate ce genereaza risk (Trezorerie si ALM).

Principalele responsabilitati ale Directiei ALM sunt:

- asigurarea lichiditati bancii in RON si alte valute prin intermediul Directiei Trezorerie (incheierea efectiva a tranzactiilor in piata);
- executarea tranzactiilor necesare pentru scopuri ALM;
- managementul bilantului BANCII in vederea incadrarii in limitele indicatorilor de lichiditate stabiliti in cadrul politicii de lichiditate a Grupului UniCredit;
- administrarea activelor si pasivelor BANCII pentru asigurarea unui profit maxim in conditiile unui risc acceptat si asigurarea suportului pentru activitatile bancare in general;
- randamentul veniturilor prin administrarea portofoliului de investitii;
- stabilirea de preturi pentru sistemul de tranfer intern conform cerintelor Grupului ;
- propunerea structurii si duratei investitiei de "free equity" conform cerintelor Grupului;
- implementarea si gestionarea portofoliului de replicare;
- mentinerea elementelor de bilant in limitele cerute si indeplinirea cerintelor legale, ca de ex. asigurarea rezervei minime obligatorii si a provizioanelor de lichiditate (prin directia Trezorerie);
- evaluarea posibilitatilor de finantare si implementarea activa a acestora incluzand evaluarea finantarii supranationale,(BEI, BERD);;
- suport pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Activelor si Pasivelor prin asigurarea de analiza si expertiza necesara;
- analiza evolutiei bilantului BANCII tinand cont de evolutia variabilelor economice/ de piata;
- Sprijinirea procesului de planificare financiara si crearea planului de finantare a bancii, monitorizarea evolutiei planului financiar, masuri de finantare.

6.2. Tratamentul, evaluarea si controlul riscurilor

Trading book include toate pozitiile in instrumente financiare detinute de UniCredit Tiriac Bank pentru trading sau hedging-ul (acoperirea) altor elemente din trading book ce sunt libere de alte clauze restrictive privind posibilitatile de tranzactionare si care pot fi imunizate.

Pozitiile detinute in scop de tranzactionare sunt cele detinute pentru a fi vandute in termen scurt cu intentia de a beneficia de diferenta dintre pretul de cumparare si cel de vanzare sau de fluctuatiile pe termen scurt ale dobanzilor sau preturilor. Termenul "pozitie" include atat pozitiile proprii cat si cele ale clientilor, precum si pozitiile rezultate din activitatea de formator de piata.

Trading Book al UniCredit Tiriac Bank contine toate produsele derivate tranzactionate asa cum au fost aprobate de grup:

1. Derivate pe rata de schimb:
  - a) Outright Forwards si FX Swaps;
  - b) Plain Vanilla Options;
  - c) Exotic FX Options (Digitals and Barriers).
2. Derivate pe rata dobanzii:
  - a) Interest Rate Swaps (IRS), Cross Currency Swaps (CCS);
  - b) Interest Rate Options (Caps, Floors, Collars).
3. Instrumente financiare cu venit fix

Toate celelalte produse fac parte din **banking book**.

Instrumentele financiare derivate sunt inregistrate la valoarea de piata prin procesul zilnic de reevaluare mark-to-market. Diferentele pozitive si negative din reevaluare sunt inregistrate separat pe fiecare instrument in parte, in conturi distincte.

Din perspectiva riscului de piata toate tranzactiile cu produse derivate (cu exceptia outright forwards) sunt inchise *back-to-back* cu o alta entitate din cadrul Grupului, in marea majoritate a cazurilor, astfel UniCredit Tiriac Bank neavand pozitii deschise pentru activitatea trading.

Cerinta de capital pentru riscul de piata este calculata folosind metoda **standard**.

A. Riscul de Dobanda

Riscul de dobanda din trading book rezulta din pozitii in interest rate swaps ale UCT. Toate tranzactiile cu clientii sunt inchise back-to-back cu o alta entitate apartinand Grupului UniCredit.

B. Riscul de Pret

Riscul de pret rezultat din activitatea pe pietele de capital, marfuri si derivative asociate este zero intrucat UniCredit Tiriac Bank nu detine pozitii pe aceste pietele/ instrumente.

C. Riscul de Curs Valutar

Riscul de curs de schimb rezulta din pozitii luate de departamente/ traderi specializati ce detin limite specifice pentru riscul de piata. Acest risc rezulta din activitatea de trading efectuata prin negociere pe diferite instrumente de piata si este monitorizat si masurat constant.

Avand in vedere structura banking book si trading book, in cadrul metodei standard se calculeaza cerinta de capital pentru riscul valutar, pe baza pozitiiilor valutare deschise la sfarsitul fiecarei luni, si se raporteaza catre Banca Nationala a Romaniei.

Valoarea cerintei de capital se stabileste astfel:

- daca valoarea pozitiei totale nete pe valuta si pe aur depaseste 2% din totalul fondurilor proprii, cerinta de capital reprezinta 8% din pozitia sa neta pe valuta si pozitia sa neta pe aur;
- daca valoarea pozitiei totale nete pe valuta si pe aur nu depaseste 2% din totalul fondurilor proprii, cerinta de capital este egala cu 0.

Departamentul Market Risk monitorizeaza urmatoarele limite de risc:

- **Limite de pozitie valutara;**
- **Limite BPV (basis point value);**
- **Limite VaR (value at risk);**
- **Limita LWL (Loss warning level);**
- **Limitele de lichiditate (trigger points / ratios);**
- **Limitele de investitii in titluri de stat.**

Pozitia valutara deschisa este calculata ca fiind diferenta dintre active si pasive (pentru pozitii spot si forward) si exprimata in echivalent EURO.

Basis Point Value (BPV) se calculeaza ca profitul/ pierderea potentiala in cazul unei fluctuatii (paralele) de 0,01% a curbei ratelor de dobanda (yield curve), fiind structurat pe valute si scadente si exprimat in echivalent EURO. Se calculeaza zilnic prin sistemul NoRisk/ Imod (modelul de risc intern al UniCredit Bank Austria).

Value at Risk (VaR) este definit ca pierderea potentiala dintr-o pozitie de risc deschisa, intr-un orizont de timp de 1 zi, la un interval de incredere de 99% (2.326 abatere standard). Metodologia VaR se bazeaza pe simulare istorica si Monte Carlo a veniturilor si tine cont de efectul de corelatie dintre categoriile de risc de dobanda, valutar, de titluri de capital si marja de risc de credit. Limita VaR contine toate categoriile relevante de risc. Se calculeaza zilnic prin sistemul NoRisk/ Imod.

Limita “Loss Warning Level” se calculeaza cumulativ pe baza profitului/ pierderii Directiilor Trezorerie si ALM aferent celor 60 de zile calendaristice anterioare. Se calculeaza zilnic prin sistemul Erconis al UniCredit Bank Austria.

Limitele de lichiditate sunt alocate pentru lichiditate pe termen scurt si lichiditate structurala.

Limitele de investitii in titluri de stat se refera la total valoare contabila (book value).

In cursul anului 2011, au fost inregistrate urmatoarele niveluri ale VaR (in EUR):

VaR in anul 2011	Valoare	Utilizarea limitei	Limita la 31.12.2011
Media	3.116.384	33,12%	7.000.000
Maximum	4.602.047	65,74%	
Minimum	2.142.806	12,99%	

Nu au fost inregistrate depasiri in cadrul anului 2011.

Simulari de criza/ Stress tesing

In vederea analizei profilului de risc de piata, se monitorizeaza scenarii de criza pentru:

- riscul valutar – rulate la nivel local si in cadrul sistemului Norisk/ Imod;
- riscul de dobanda – rulate la nivel local si in cadrul sistemului Norisk/ Imod.

D. Riscul de Lichiditate

Riscul de lichiditate reflecta posibilitatea ca o banca sa intampine dificultati in indeplinirea obligatiilor financiare asteptate sau neasteptate atunci cand sunt datorate, prin aceasta afectand operatiunile zilnice sau conditia financiara.

In UniCredit Tiriac Bank sunt definite urmatoarele componente de risc de lichiditate:

1. **liquidity mismatch:** riscul ca sumele si/ sau momentul intrarilor si iesirilor de lichiditati sa nu coincidă;
2. **liquidity contingency:** evenimente viitoare neasteptate ce ar putea necesita un volum mai mare de lichiditati. Acest risc poate fi generat de evenimente ca: imprumuturi neplatite, nevoia de finantare a activitatii viitoare, dificultati la vanzarea activelor lichide sau obtinerea finantarii in timpul unei crize;
3. **market liquidity risk:** riscul ca banca sa isi lichideze activele in pierdere datorita conditiilor de piata;
4. **operational liquidity risk:** riscul ca o contrapartida sa nu isi onoreze obligatiile de plata datorita erorilor, incalcarilor, esecurilor sau deteriorarii proceselor interne, angajatilor, sistemelor sau datorita evenimentelor externe, banca ramanand totusi solvabila;
5. **funding risk:** riscul unei potentiale cresteri a costului de finantare datorita modificarii rating-ului (factor intern) si/ sau cresterea credit spread-ului (factor extern).

Principii de baza ale modelului de management al lichiditatii si unitatile responsabile

Obiectivul BANCII este sa-si finanteze operatiunile la cea mai buna rata de dobanda posibila in conditii normale si sa se afle in pozitia de a-si onora toate obligatiile financiare in eventualitatea unei crize.

Principiile de baza ce subliniaza managementul lichiditatii in UniCredit Tiriac Bank sunt:

1. centralizarea managementului lichiditatii intr-un singur departament;
2. diversificarea surselor de finantare in functie de contrapartida, valuta si instrument;
3. managementul lichiditatii pe termen scurt in concordanta cu cerintele de reglementare;
4. emiterea de instrumente financiare pentru mentinerea cerintelor prudentiale cu privire la ratiile de capital, daca este cazul.

Atat BANCA cat si Grupul UniCredit isi concentreaza atentia pe managementul lichiditatii urmarind doua componente:

1. **Managementul lichiditatii pe termen scurt**, al carui scop este sa asigure indeplinirea obligatiilor financiare anticipate si neprevazute prin mentinerea unui echilibru intre intrarile si iesirile de lichiditate. Managementul in aceasta zona este esential pentru sustinerea activitatii de zi cu zi;
2. **Managementul lichiditatii structurale**, al carui scop este de a mentine un echilibru intre totalul pasivelor si activele pe termen mediu si lung pentru a evita eventuale presiuni asupra surselor curente si viitoare de lichiditate.

Metode si instrumente

UniCredit Tiriac Bank ruleaza zilnic rapoarte de cash flow pentru masurarea lichiditatii pe termen scurt. Acestea sunt comparate cu rezervele de active lichide, cuprinzand in principal titluri emise de Guvernul Romaniei. In plus, se simuleaza mai multe scenarii de stres plecand de la profilul de lichiditate.

Managementul lichiditatii structurale are ca scop asigurarea echilibrului financiar din punct de vedere al scadentelor cu un orizont de timp mai mare de un an. Masuri tipice intreprinse in acest scop sunt:

1. Extinderea profilului de maturitate al pasivelor pentru a reduce dependenta de sursele de finantare mai putin stabile, in acelasi timp optimizand costul de finantare (managementul integrat al lichiditatilor tactice si strategice) si
2. Reconcilierea nevoilor de finantare pe termen mediu si lung cu necesitatea minimizarii costurilor prin diversificarea surselor, pietelor, valutilor si instrumentelor de finantare in concordanta cu Planul de Finantare.

Monitorizarea Riscurilor si Planificarea Financiara

Responsabilitatea monitorizarii pozitiei de lichiditate a BANCII a fost incredintata, in baza rolurilor si a functiilor acestora, catre departamentele Trezorerie, Managementul Activelor si Pasivelor si Departamentul Risc de Piata.

Lichiditatea pe termen scurt este monitorizata utilizand o scala de maturitati ce arata toate intrarile si iesirile de lichiditate, cu frecventa zilnica, incepand de la overnight si pana la 100 de zile. Lichiditatea structurala este monitorizata prin incorporarea unei proiectii dinamice a cresterii asteptate de catre BANCA in privinta imprumuturilor si depozitelor.

Teste de Stres pentru Lichiditate

Testele de stres pentru lichiditate sunt utilizate pentru a evalua potentialele efecte asupra conditiei institutiei financiare, determinate de evenimente specifice si/ sau miscari intr-un set de variabile financiare.

Rezultatele acestui proces sunt folosite pentru:

1. determinarea adecvării limitelor de lichiditate;
2. planificarea și implementarea de surse și soluții alternative de finanțare;
3. structurarea sau modificarea profilului de lichiditate al activelor bancii;
4. stabilirea de criterii adiționale având ca obiectiv determinarea unei structuri adecvate a activelor și pasivelor;
5. baza în dezvoltarea și îmbunătățirea planului de lichiditate.

Ipotezele utilizate pentru diferitele scenarii de stres sunt strans legate în principal de criza pe piață, și / sau de criza reputațională.

Planul de Lichiditate de Urgență/ Criza (Contingentă) (PLC)

Obiectivul planului de lichiditate de urgență/ criza/ contingentă este să protejeze activele bancii de riscuri sau pierderi datorate unei crize de lichiditate. În eventualitatea apariției unei crize, PLC-ul are ca scop asigurarea intervenției rapide încă de la declanșarea acesteia prin identificarea clară a personalului, puterilor, reponsabilităților și acțiunilor potențiale cu scopul de a mări probabilitatea de depășire cu succes a perioadei critice.

Capitolul 8 - Riscul operational

Administrarea riscului operational în UniCredit Tiriac Bank se realizează în conformitate cu normele și regulamentele emise de Banca Națională a României, Regulamentul Nr. 18/ 2009 privind cadrul de administrare a activității instituțiilor de credit, procesul intern de evaluare a adecvării capitalului la riscuri și condițiile de externalizare a activităților acestora și Regulamentul 24/2006 privind calculul cerinței de capital pentru riscul operational, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu reglementările interne ale UniCredit Tiriac Bank: Politica de risc operational și procedurile de administrare a riscului operational.

Riscul operational este considerat risc semnificativ, fiind integrat în politica și strategia Bancii cu privire la riscurile semnificative.

Riscul operational reprezintă riscul unei pierderi determinate fie de utilizarea unor procese, sisteme sau resurse umane inadecvate sau care nu și-au îndeplinit funcția în mod corespunzător, fie de evenimente și acțiuni externe (Directiva 2006/48/EC, Basel II, Regulamentul BNR 24/29/2006 privind riscul operational). Riscul operational include și riscul legal.

Grupul UniCredit definește riscul operational ca fiind riscul unor pierderi determinate de erori, încălcarea unor reglementări sau norme, întreruperi ale activității, daune în urma unor procese interne, personal sau sisteme sau a unor evenimente externe. Această definiție include riscul legal și de conformitate, dar exclude riscul strategic, riscul de afaceri și riscul reputațional.

Evenimentele de risc operational sunt acelea care rezulta în urma unor procese interne inadecvate sau esuate, a erorilor personalului sau sistemelor sau în urma unor evenimente externe sau sistemice (care afectează întreg sistemul financiar): fraudă internă sau externă, practici de angajare și siguranța locului de muncă, plângeri și reclamații din partea clienților, distribuția produselor, amenzi și penalități datorate încălcării reglementărilor, daune asupra bunurilor fizice, întreruperi ale activității și disfuncționalități ale sistemelor, administrarea proceselor.

La nivelul Grupului UniCredit a fost definit un set de reguli aplicabile tuturor entitatilor controlate, in vederea asigurarii unor principii uniforme la nivel de model de afacere si operatiuni. In acest scop, au fost definite Regulile de guvernare ale Grupului ("Group managerial golden rules") pentru implementarea unui sistem de management si stabilirea unui set de principii pentru cele mai importante procese dintre banca-mama si entitatile apartinand Grupului.

Regulile operationale mentionate definesc cerinte si reguli ce trebuie aplicate si respectate de catre UniCredit Tiriac Bank inclusiv in realizarea controlului si masurarii riscului operational.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere al UniCredit Tiriac Bank au aprobat cadrul de administrare a riscului operational emis la nivel de Grup.

Politica de risc operational a Bancii aprobata de catre Directorat si Consiliul de Supraveghere prezinta cadrul si principiile de baza in administrarea si controlul riscului operational, fiind in concordanta cu politicile de risc operational aplicabile la nivelul Grupului UniCredit. Politica defineste principalele roluri si responsabilitati precum si standardele utilizate in administrarea si controlul riscului operational.

Principalele roluri si responsabilitati in administrarea si controlul riscului operational sunt atribuite Consiliului de Supraveghere, Directoratului si managementului superior (Directori si sefi de departamente), comitetelor organizate la nivel de BANCA cu atributii pe linia administrarii riscului operational (Comitetul de Administrare a Riscurilor, Comitetul de Investigare Frauda, Comitetul de audit), Departamentului de risc operational.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere sunt responsabile pentru supravegherea expunerii la risc operational. Directoratul si Consiliul de Supraveghere vor fi notificati in legatura cu orice modificare a expunerii bancii la riscul operational, precum si incalcare ale normelor sau limitelor si vor avea o privire de ansamblu asupra structurii de control al riscului operational si a modului in care riscul operational afecteaza UniCredit Tiriac Bank.

Directoratul si Consiliul de Supraveghere sunt responsabile pentru aprobarea tuturor aspectelor privind structura de control a riscului operational, asigurarea unui sistem de masurare si control al riscului operational integrat in procesele zilnice de administrare a riscurilor, care nu se limiteaza la scopuri de conformitate, ci acopera controlul riscului operational si aduce beneficii bancii in ceea ce priveste administrarea riscului operational.

Managementul superior al bancii are responsabilitatea de a asigura ca:

- procesul de control al riscului operational este unul temeinic si este comunicat si implementat prin intermediul unor politici si proceduri specifice in cadrul fiecarui departament;
- pentru fiecare linie de activitate relevanta, exista persoane de contact pentru riscul operational si acestea beneficiaza de o pregatire corespunzatoare pentru a-si indeplini responsabilitatile cu privire la riscul operational;
- Directoratul, Consiliul de Supraveghere si comitetele relevante sunt informate cu privire la schimbarile profilului si a expunerii la risc operational de catre Departamentul Risc Operational;
- cauzele majore ale evenimentelor de risc operational sunt identificate, inclusiv prin examinarea rapoartelor departamentelor Risc Operational, Conformitate, Audit Intern.

Comitetul de Audit, ca organ consultativ al Consiliului de Supraveghere, avand atributii de evaluare, consultare si elaborare de propuneri, cu privire la riscul operational:

- evalueaza eficacitatea Sistemelor de Control Intern si analizeaza periodic informatiile cu privire la acesta;

- evalueaza eventualele elemente descoperite in urma Auditului Intern al Bancii sau in urma examinarilor/investigatiilor altor terti, in special rapoartele de inspectie de la Banca Nationala a Romaniei.

Principalele atributii ale **Comitetului de Administrare a Riscurilor**, relevante pentru aria riscului operational, sunt:

- aprobarea metodologiilor si a modelelor de evaluare a riscului si limitarea expunerilor;
- aprobarea de noi activitati in ceea ce priveste activitatea bancara in functie de analiza riscurilor semnificative aferente;
- analiza gradului de acoperire al situatiilor neprevazute de catre planuri alternative ale bancii;
- stabilirea sistemelor corespunzatoare de raportare a aspectelor cu privire la riscuri.

Rolul **Comitetului de Investigare Frauda** in cadrul procesului de management al riscului operational este de a:

- analiza si investiga cazurile de suspiciune de frauda;
- asigura minimizarea pierderilor potientiale legate de fraude;
- propune solutii pentru acoperirea riscului.

Departamentul Risc Operational din Cadrul Diviziei Risc este promotorul actiunilor ce vizeaza aria riscului operational, atributiile sale fiind urmatoarele:

- asigurarea unei baze de date cuprinzatoare de informatii cu privire la riscul operational si raportarea evenimentelor de risc conform legislatiei in vigoare, a procedurilor si politicilor interne, si a standardelor Grupului UniCredit;
- cooperarea cu toate departamentele bancii cu privire la organizarea introducerii datelor in aplicatia de evenimente de risc operational, asigurarea calitatii si completitudinii acestora;
- dezvoltarea si implementarea de procese, metode si sisteme de control al riscului operational;
- analiza si evaluarea riscului operational si dezvoltarea alternativelor pentru o limitare a riscului;
- implementarea unui proces de monitorizare a riscului prin metoda indicatorilor de risc operational;
- monitorizarea strategiei de asigurare a riscurilor operationale: colectarea de informatii relevante, analiza evenimentelor de risc operational ce intra in sfera politelor de asigurare, analiza activitatilor privind recuperarea pierderilor asigurate, in concordanta cu standardele Grupului.

Departamentul Risc Operational este un departament independent responsabil cu controlul riscului operational din cadrul Diviziei de risc, si care raporteaza direct catre Directorul Risc de Piata si Risc Operational, subordonat Directorului de Risc (CRO).

Ca principale masuri intreprinse pe linia administrarii riscului operational, in cursul anului 2011 s-a realizat dezvoltarea unei noi aplicatii pentru usurarea colectarii evenimentelor de risc operational in vederea raportarii acestora intr-un mod standardizat si eficient, revizuirea sistemului de indicatori de risc operational precum si a limitelor stabilite, cresterea vizibilitatii si gradului de constientizare a riscului operational la nivelul intregii banci prin cursuri dedicate persoanelor responsabile cu managementul/raportarea acestuia, intocmirea de rapoarte si prezentarea acestora catre comitetele relevante, testarea tuturor angajatilor pentru a stabili nivelul de asimilare a cunostintelor privind riscul operational, realizarea raportului de validare interna in scopul evaluarii continue a calitatii sistemului de management si masurare a riscului operational si conformitatea acestuia cu cerintele de reglementare, cu cerintele interne si cu dezvoltarea propriei activitati; implicarea departamentului in dezvoltarea si implementarea unei noi aplicatii de centralizare si monitorizare a tuturor cazurilor de litigii in care banca este implicata, aprobarea de noi politici, regulamente interne cu privire la riscurile operationale, evaluarea riscului operational cu privire la introducerea de noi produse, proceduri si activitati.

La nivel de UniCredit Tiriac Bank au fost incheiate, cu valabilitate in 2011, urmatoarele polite de asigurare:

- polita bancara de asigurare complexa BBB (Bankers' Blanket Bond). Aceasta reprezinta o asigurare privind diferite aspecte ale activitatii bancare: infidelitatea angajatilor (deturnari de fonduri, furturi de valori, fraude), jafuri, furturi, fasicari, fraude la sediile bancii sau ale valorilor aflate in tranzit, inclusiv pierderile rezultate din falsuri de bancnote si documente bancare, infractionalitate informatica (frauda electronica si computerizata), raspundere civila profesionala.
- asigurarile de proprietate pentru toate sediile Bancii contra riscurilor de incendii, calamitati naturale (cutremur, inundatii), caderi de obiecte, alte distrugerii accidentale.

In ceea ce priveste asigurarile, la sfarsitul anului 2011 au fost renoite politele de asigurare existente la nivelul bancii, in cursul anului fiind recuperata suma 102.148 RON de la asiguratorii.

Principalele instrumente de administrare si control al riscului operational utilizate de UniCredit Tiriac Bank sunt colectarea evenimentelor de risc operational, analiza de scenarii, monitorizarea indicatorilor de risc operational si sistemul de raportare a riscului operational.

Colectarea evenimentelor de risc operational interne constituie o prima sursa pentru identificarea si masurarea riscului operational. Aceasta se face pe baza unor reguli bine stabilite de colectare, validare si reconciliere cu inregistrarile contabile pentru a asigura calitatea datelor in ceea ce priveste completitudinea, acuratetea si actualizarea. Responsabilitatile cu privire la raportarea riscului operational au fost cuprinse si in procedurile specifice fiecarei arii de activitate.

Evenimentele de risc operational sunt clasificate conform cerintelor Regulamentului Bancii Nationale a Romaniei nr. 24/29/2006 privind determinarea cerintelor minime de capital pentru riscul operational, modul de clasificare fiind descris in Politica de risc operational.

Evenimentele de risc operational sunt clasificate exclusiv pe urmatoarele categorii (sau tipuri de evenimente):

1. Frauda interna
2. Frauda externa
3. Practici de angajare si siguranta la locul de munca
4. Clienti, produse si practici comerciale
5. Pagube asupra activelor corporale
6. Intreruperea activitatii si functionarea neadecvata a sistemelor
7. Executarea, livrarea si gestiunea proceselor

Completitudinea si corectitudinea bazei de date cu evenimente de risc operational este asigurata printr-o analiza anuala a conturilor interne, procesul fiind descris in cadrul Regulilor privind reconcilierea conturilor contabile aferente inregistrarii evenimentelor de risc operational.

Anual, cu referire la toate evenimentele de risc operational culese pe parcursul intregului an anterior, se realizeaza, in cooperare cu departamentele/ariile implicate, reconcilierea conturilor contabile, asigurand ca toate evenimentele de risc operational cu un impact financiar egal sau mai mare de 5.000 € sau echivalent (conform Politicii de risc operational), inregistrate in baza de date de risc operational au fost inregistrate in conturile de venituri sau cheltuieli aferente, dupa caz si, respectiv, in oglinda, toate inregistrarile contabile relevante (definite conform aceleiasi politici) au fost incluse in baza de date de risc operational.

In ceea ce priveste evenimentele de risc operational, la nivelul UniCredit Tiriac Bank este stabilit un prag de semnificatie in valoare de 250.000 EUR per eveniment, prag care nu a fost depasit in cursului anului 2011.

Analiza de scenarii are rolul de a evalua expunerea Bancii fata de riscul operational in cazul unor evenimente cu frecventa mica si impact potential major. Scenariile sunt utilizate pentru evaluarea gradului de risc al proceselor interne, avand in vedere atat evenimentele de risc operational intamplate, cat si evenimente potientiale.

In cursul anului 2011, au fost realizate si analizate in colaborare cu principalele departamente din BANCA un numar de de 7 scenarii prezentate catre Comitetul de Administrare a Riscurilor, un scenariu pentru fiecare tip de eveniment de risc operational . Masurile stabilite sau propuse sunt urmarite in vederea implementarii (sau analizarii posibilitatii de implementare).

Analiza de scenarii este un instrument util in masurarea riscului operational, ce permite evaluarea gradului de risc al proceselor interne, precum si o analiza a riscului operational in conditii de criza.

Indicatorii de risc operational reprezinta date ce reflecta profilul de risc operational, date ce sunt corelate cu schimbarile in nivelul de risc. Monitorizarea indicatorilor de risc operational constituie un sistem de semnalizare preventiv a riscului operational.

In cursul anului 2011 a fost revizuit sistemul de indicatori de risc operational precum si pragurile critice de monitorizare in vederea renuntarii la acei indicatori care nu mai prezinta relevanta din punct de vedere risc operational si stabilirea altora noi. Procedurile privind indicatorii de risc operational au fost actualizate in conformitate cu modificarile mentionate.

La nivel de BANCA, se realizeaza **rapoarte periodice** privind expunerea la riscul operational, urmarindu-se analiza urmatoarele aspecte:

- pierderile financiare din risc operational, cu detaliera acestora pe tipuri de evenimente si linii de activitate, recuperari din asigurari;
- provizioanele de risc operational constituite;
- concentrarea evenimentelor de risc operational (cat reprezinta primele 10 evenimente in total pierderi inregistrate);
- utilizarea limitei de risc operational stabilita si aprobata pentru anul in curs;
- cerinta de capital pentru riscul operational;
- evenimentele de risc operational legate de riscul de credit identificate;
- evolutia indicatorilor de risc operational;
- rezultatele analizei de scenarii;
- evenimente interne si/sau externe relevante produse in perioada analizata;
- propuneri de diminuare/transfer a riscului, inclusiv prin asigurare;
- evolutia profilului de risc operational si incadrarea acestuia in limitele stabilite;
- masurile de diminuare/reducere a riscurilor operationale identificate in perioada respectiva
- rapoarte ad-hoc si rezultate ale unor investigatii speciale;
- alte aspecte considerate relevante pentru riscul operational.

Sistemul de raportare include, rapoarte trimestriale catre Comitetul de Administrare a Riscurilor, rapoarte cel putin semestriale catre Comitetul de Supraveghere, precum si rapoarte trimestriale catre Comitetul de Risc Operational al Bank Austria. Structura rapoartelor de risc operational este una consistenta si ofera o imagine asupra expunerii la risc operational.

In ceea ce priveste **cerinta de capital pentru riscul operational** aceasta a fost calculata si raportata in 2011 catre Banca Nationala a Romaniei conform abordarii avansate de evaluare (AMA), urmare aprobarii primite in acelasi an de la Banca Nationala. Cadru de administrare a riscului operational in UniCredit Tiriac Bank este unul bine structurat si implica factori relevanti in promovarea unei culturi de comunicare si control a riscului operational, fiind sustinut de existenta unui departament dedicat controlului riscului operational, de structura comitetelor relevante pentru administrarea riscului operational si de sistemul de raportare a riscului operational catre conducerea Bancii.

BANCA dispune de un sistem bine formalizat de evaluare si administrare a riscului operational, cu responsabilitati clare si bine definite.

Elementele care privesc masurarea riscului operational (colectarea evenimentelor de risc operational, indicatorii si analiza de scenarii) sunt implementate astfel incat sa respecte criteriile de calitate si completitudine. In acest sens, Departamentul Risc Operational indeplineste activitati de control in conformitate cu standardele Grupului: validarea evenimentelor de risc operational, reconcilierea evenimentelor de risc operational cu inregistrarile contabile, inclusiv pe conturi tranzitorii, analiza conturilor interne.

Datele semnificative pentru riscul operational (evenimentele de risc operational, indicatorii, scenariile) sunt colectate si monitorizate cu ajutorul unei aplicatii informatice suport. Clasificarea evenimentelor de risc operational este conforma cu cerintele Bancii Nationale a Romaniei si cu standardele Grupului.

Analiza de scenarii este un instrument util in masurarea riscului operational, ce permite evaluarea gradului de risc al proceselor interne, precum si o analiza a riscului operational in conditii de criza.

Analiza evolutiei indicatorilor de risc operational contribuie la indentificarea timpurie a riscului operational si la controlul riscului operational atat la nivelul proceselor, cat si la nivelul bancii.

Prin acestea, BANCA asigura identificarea expunerilor la riscul operational si monitorizarea informatiilor si datelor relevante referitoare la riscul operational, inclusiv a celor privind pierderile semnificative.

Sistemul de administrare a riscului operational este integrat in procesele interne de administrare a riscurilor existente la nivelul Bancii, in conformitate cu procedurile si regulamentele interne privind administrarea riscurilor semnificative.

Sistemul de raportare asigura, cel putin trimestrial, furnizarea de rapoarte privind riscul operational structurilor si persoanelor relevante din cadrul Bancii.

Capitolul 9 - Expuneri din detinerile de actiuni

UniCredit Tiriac Bank SA nu detine niciun portofoliu de tranzactionare de titluri de capital (actiuni) la 31 decembrie 2011.

Strategia bancii este concentrata pe realizarea de investitii in companii care reprezinta pentru Grupul UniCredit un potential de dezvoltare pe termen lung si cu care se pot incheia parteneriate mutual avantajoase, in care sinergiile partenerilor de afaceri pot crea valoare adaugata pentru actionari.

Participatiile existente la data de 31 decembrie 2011 sunt urmatoarele:

Participatia	Natura activitatii	Cota participatie (%)
UniCredit Consumer Financing IFN SA	activitati creditare	46,06%
UniCredit Leasing Corporation IFN SA	leasing	20,00%
Transfond SA	servicii financiare	8,04%

Fondul Roman de Garantare a Creditorilor pentru Intreprinzatorii Privati IFN AS	servicii financiare	3,10%
Biroul de Credit SA	servicii financiare	4,23%
Pioneer Asset Management (fost CAIB Asset Management S.A.I.)	servicii financiare	2,57%
UniCredit CAIB Securities Romania SA	servicii financiare	19,97%
Casa de Compensare (fost SNCDD SA)	servicii financiare	0,11%
VISA EUROPE LIMITED	carduri	0,01%
UniCredit Leasing Romania SA	leasing	0,00002%

Valoarea totala neta a participatiilor detinute la data de 31 decembrie 2011 este de 57.036.716 RON.

Intrucat UniCredit Tiriac Bank SA detine actiuni nelistate in entitati persoane juridice, ale caror valoare justa (de piata) nu poate fi determinata in mod credibil, aceste participatii sunt contabilizate astfel:

- in situatiile statutare (RAS), in conformitate cu reglementarile in vigoare, la cost de achizitie;
- in situatiile IFRS, la cost (daca au fost achizitionate dupa 31 decembrie 2003, moment in care economia romana a incetat sa mai fie hiperinflationista), in concordanta cu IAS 29 "Raportarea financiara in economiile hiperinflationiste"); si, respectiv, la cost inflatat (daca au fost achizitionate inainte de 31 decembrie 2003).

Capitolul 10 - Expunerile institutiei de credit la riscul de rata a dobanzii pentru pozitiile neincluse in portofoliul de tranzactionare

Aspecte generale, procesul de management al riscului de dobanda si metode de masurare

Riscul de dobanda consta in schimbari ale ratelor de dobanda reflectate in:

- veniturile din dobanzi si, astfel, avand impact asupra castigurilor bancii (risc de cash flow);
- valoarea neta prezenta a activelor si pasivelor din cauza impactului asupra fluxurilor viitoare (risc de valoare justa).

BANCA masoara si monitorizeaza riscul de dobanda cu o frecventa zilnica, conform politicii de risc pentru banking book, ce defineste metodele si limitele sau pragurile aferente senzitivitatii la miscarile de dobanda pentru marja de dobanda si valoarea economica.

Riscul de dobanda afecteaza toate pozitiile rezultate din operatiunile comerciale si deciziile de investitii strategice (banking book).

Sursele principale de risc de dobanda pot fi clasificate astfel:

- **risc de re-pricing**: riscul rezultat din nepotrivirea maturitatilor si a perioadelor de re-pricing pentru activele si pasivele bancii. Principalele componente ale acestui risc sunt:
  - risc de curba de randament, rezultat din expunerea pozitiilor bancii la schimbari ale pantei sau formeii curbei de randament;

- risc de baza, rezultat din corelarea imperfecta intre schimbarile ratei de dobanda pentru fondurile atrase si plasate pentru instrumente cu caracteristici similare de re-pricing;
- risc de optionalitate: riscul ce rezulta din optionalitatea implicita sau explicita in produsele din banking book ale institutiei.

BANCA a stabilit limite de risc pentru a reflecta apetitul la risc in concordanta cu orientarile strategice formulate de Grup si de Directorat. Aceste limite sunt definite in termeni de VaR, senzitivitate sau interval de re-pricing.

Administrarea riscului de dobanda al banking book se face de catre Directia ALM, care gestioneaza sterilizarea bilantului BANCII in ce priveste riscul de dobanda prin incadrarea in limitele interne stabilite. ALM extrage si transfera catre Markets Trading pozitile excedentare de risc de dobanda (IR risk), prin tranzactii interne. Markets Trading inchide aceste tranzactii in piata.

La nivel de BANCA, Directia ALM in cooperare cu Departamentul Risc de Piata intreprinde urmatoarele activitati:

- creeaza analize de senzitivitate pentru a masura orice schimbare in valoarea capitalului bazate pe socuri paralele la nivelele de dobanda pentru toate scadentele de-a lungul curbei de randament;
- utilizeaza analiza intervalelor de re-pricing (presupunand ca pozitile raman constante pe toata perioada), intocmeste simularea impactului asupra veniturilor din dobanzi pentru perioada curenta luand in considerare diferite grade de elasticitate a pasivelor fara maturitate pre-stabilita;
- analizeaza veniturile din dobanzi prin utilizarea de socuri paralele asupra dobanzilor din piata;

In stransa colaborare cu Departamentele ALM si Trezorerie, departamentul Risc de Piata stabileste limite de risc si verifica zilnic utilizarea acestora.

Tabelul de mai jos arata rezultatul exercitiului de stress testing, exprimat in milioane EUR, pentru pozitile din balanta BANCII la 31 decembrie 2011:

- scenariul 1: aplicarea unui soc paralel de +100 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 2: aplicarea unui soc paralel de -100 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 3: aplicarea unui soc paralel de +150 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 4: aplicarea unui soc paralel de -150 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 5: aplicarea unui soc paralel de +200 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 6: aplicarea unui soc paralel de -200 bp, pentru toate valutele;
- scenariul 7: pentru activele si pasivele in lei sensibile la rata dobanzii, cu scadenta reziduala pana la o saptamana – soc paralel de -500 bp, iar cu scadenta reziduala peste o saptamana – soc de +50 bps, pentru celelalte valute nemodificandu-se nimic;
- scenariul 8: pentru activele si pasivele in lei sensibile la rata dobanzii, cu scadenta reziduala pana la o saptamana – soc paralel de +500 bp, iar cu scadenta reziduala peste o saptamana – soc de +50 bp, pentru celelalte valute nemodificandu-se nimic;

- scenariul 9: pentru toate valutele, se aplica diferite socuri paralele, in functie de maturitatea reziduala, astfel: +50 bp pana la o saptamana, inclusiv, +100 bp pana la o luna, inclusiv, +150 bp pana la 6 luni, inclusiv, +200 bp pana la un an, inclusiv, +250 bp pana la 3 ani, inclusiv si +300 bp, pentru maturitati reziduale peste 3 ani.

Rezultatul exercitiului de stress test la data de 31.12.2011 in milioane EUR.

	mil eur
Scenariul 1	-4,57
Scenariul 2:	4,64
Scenariul 3:	-6,81
Scenariul 4:	6,95
Scenariul 5:	-9,03
Scenariul 6:	9,08
Scenariul 7:	-2,47
Scenariul 8:	-2,38
Scenariul 9:	-12,03

Rezultatele pentru scenariile 5 si 6 sunt rulate pentru intregul bilant al bancii precum si pentru pozitiile de banking book, acestea din urma fiind comparate cu valoarea fondurilor proprii si raportate conform cerintelor din Regulamentul BNR nr. 18/2009.

Se pot avea in vedere si alte scenarii de stress / socuri de dobanda pentru cuantificarea impactului asupra valorii economice, in functie de necesitati.

Capitolul 11 - Riscul aferent investitiilor financiare

Riscul aferent investitiilor financiare reprezinta riscul aferent participatiilor in companiile ce nu apartin Grupului si nu sunt incluse in Trading Book.

Administrarea riscului aferent investitiilor financiare se realizeaza prin:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscului investitiilor financiare conform standardelor de grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei;
- implementarea strategiei de management al riscului investitiilor financiare prin politici si procese adecvate;
- raportarea corecta si la timp a aspectelor legate de riscul investitiilor financiare catre Grup;
- asigurarea suportului pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Riscurilor

Strategia administrarii riscului investitiilor financiare se realizeaza prin aplicarea urmatoarelor principii de baza:

- Administrarea riscului aferent investitiilor financiare se va realiza prin indicatori si modele specifice de risc precum: impact fonduri proprii, valoarea de piata a detinerilor, cifrele detaliate in rapoarte specifice
- Toti factorii de risc relevanti vor fi identificati si luati in considerare in cadrul procesului de stabilire a limitelor.
- Evenimentele specifice vor fi luate in considerare in cadrul scenariilor de stress;
- Expunerile la riscul de investitii financiare (utilizarea limitelor, excese) vor fi raportate la timp si cu regularitate catre Management si catre Grup.

Capitolul 12 - Riscul aferent investitiilor imobiliare

Riscul aferent investitiilor imobiliare este definit ca o pierdere potentiala ca urmare a fluctuatiilor valorii de piata a portofoliului de investitii imobiliare detinut de BANCA. Aceasta include portofoliul UniCredit Tiriac Bank, cat si cele aflate in portofoliul subsidiarelor. In calculul riscului aferent investitiilor imobiliare nu se considera proprietatea care este garantie imobiliara.

Administrarea riscului investitiilor imobiliare se realizeaza prin:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscului imobiliar conform standardelor de grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei;
- implementarea strategiei de management al riscului investitiilor imobiliare prin politici si procese adecvate;
- raportarea corecta si la timp a aspectelor legate de riscul investitiilor imobiliare catre Grup;
- asigurarea suportului pentru desfasurarea activitatii Comitetului de Administrare a Riscurilor

Strategia administrarii riscului investitiilor imobiliare se realizeaza prin aplicarea urmatoarelor principii de baza:

- Administrarea riscului de investitii imobiliare se va realiza prin indicatori si modele specifice de risc precum: total investitii imobiliare pe total active, cifrele esentiale in rapoartele de risc trimestrial, cifrele detaliate in rapoarte specifice
- Toti factorii de risc relevanti vor fi identificati si luati in considerare in cadrul procesului de stabilire a limitelor.
- Evenimentele specifice vor fi luate in considerare in cadrul scenariilor de stress;
- Expunerile la riscul de investitii imobiliare (utilizarea limitelor, excese) vor fi raportate la timp si cu regularitate catre Management si catre Grup.

Capitolul 13 – Riscul de afaceri

Riscul de afacere este definit ca reprezentand schimbari adverse si neasteptate in volumele de afaceri si/sau marjele sale. Acest risc poate conduce la diminuari serioase ale veniturilor si prin urmare la diminuarea valorii de piata a unei companii.

Riscul de afaceri rezulta in primul rand din:

- deteriorarea importanta a mediului de afaceri;
- schimbari ale situatiei competitionale sau comportamentul clientilor;
- schimbari in structura cheltuielilor.

Administrarea Riscului Afacerii se realizeaza prin:

- urmarirea calculului necesarului de capital pentru Riscul Afacerii ce se realizeaza la nivel de Grup;
- informarea Grupului cu privire la orice tip de neconcordante a parametrilor utilizati in calculul necesarului de capital pentru Riscul Afacerii.
- colaborarea cu Grupul pentru a stabili cele mai bune cai de actiune in cazul in care se observa fluctuatii majore ale necesarului de Capital pentru Riscul Afacerii

BANCA a implementat reglementari interne si mecanisme specifice de administrare a riscului de afaceri.

Capitolul 14 - Riscul strategic

Riscul strategic face parte din riscurile care sunt evaluate din punct de vedere calitativ in cadrul procesului de "Risk Assessment" initiat de Grup.

Riscul strategic este analizat din urmatoarele perspective:

- Riscul de schimbare in mediul de afaceri;
- Riscul de implementarea defectuasa a deciziilor;
- Riscul de lipsa de reactivitate.

Pentru riscurile enumerate, se analizeaza trei parametri: probabilitatea, severitatea si expunerea. Probabilitatea reprezinta sansele ca o anumita insiruire de evenimente sa se intample, avand anumite consecinte.

Severitatea reprezinta masura impactului consecintelor rezultate in urma insuirii de evenimente.

Expunerea reprezinta impactul total pe care il poate avea asupra Bancii producerea unor anumite evenimente.

Acestor parametri li se acorda unul din urmatoarele calificative:

1. scazut
2. mediu
3. ridicat

Banca a implementat reglementari interne si mecanisme specifice de administrare a riscului strategic.

Capitolul 15 - Riscul reputational

Riscul reputational este riscul actual sau viitor al unor efecte negative asupra profiturilor si capitalului ca urmare a perceptiei negative asupra imaginii institutiei de credit de catre clienti, contrapartide, actionari, investitori sau autoritati de reglementare.

Riscul reputational poate fi declansat de publicitatea negativa, adevarata sau nu, referitoare la:

- reputatia bancii, respectiv la organele de conducere ale bancii sau membrii ai acestora
  - practicile, instrumentele, lichiditatea sau solvabilitatea bancii
- sau
- alte riscuri aparute in activitatea Bancii, de regula, componente ale riscului operational (frauda, procese interne neadecvate, disfunctionalitati ale sistemelor IT, incidente de securitate, erori umane etc).

Impactul riscului reputational poate afecta capacitatea Bancii de a-si desfasura activitatea conform planului de activitate, de a stabili noi relatii de afaceri sau de a continua parteneriatele existente cu clientii.

Administrarea riscului reputational

Sistemul de valori al UniCredit Tiriac Bank se bazeaza pe integritate ca mecanism de transformare a profitului in valoare durabila, aceasta implicand o mai mare claritate in a transmite mesajele privind aspectele relevante catre angajati, clienti, comunitatea financiara, organisme de reglementare, organizatii neguvernamentale si publicul general. Astfel, comunicarea este un factor cheie in administrarea riscului reputational.

Strategia bancii, procesele interne, schimbarile structurale importante necesita o atentie speciala

datorita cerintelor juridice complexe, monitorizarii realizate de institutiile de rating si organismele de reglementare si interesului media.

Avand in vedere ca fiecare proces/aspect al activitatii bancare poate influenta reputatia organizatiei, in procesul de administrare a riscului reputational se tine cont de:

- fiecare proces/segment al operatiunilor bancare;
- relatia cu clientii, in special in zonele sensibile (confidentialitatea informatiei, respectarea contractelor incheiate, dreptul la informare al clientilor, gestionarea situatiilor de criza, ale publicitatii negative, etc.);

In cazul situatiilor de criza cu impact in aparitia riscului reputational (situatii cu potential negativ), se are in vedere:

- stabilirea strategiei de comunicare (definirea mesajelor cheie transmise si promovate; definirea canalelor de transmitere a mesajelor);
- transmiterea mesajelor prin comunicate de presa prompte si succinte, actualizate periodic (succesul comunicarii este asigurat de un flux adecvat de informatii de la Directorat si de la departamentele de business implicate catre responsabilii Directiei Identitate si Comunicare).
- instructaje cu personalul de call center pentru stabilirea modelelor/structurilor de raspuns care trebuie date in situatii specifice;
- stabilirea procedurii si competentelor de luare a deciziilor in cazul unei situatii de criza;
- actualizarea periodica a site-ului de internet sau intranet al bancii pentru asigurarea unui flux informational adecvat.

In mod permanent, Banca incearca sa limiteze riscul reputational prin proceduri, reguli si fluxuri special create in acest sens si printr-o comunicare proactiva sustinuta, transparenta si eficienta.

Capitolul 16 - Politica de remunerare

Politicele de remunerare ale Bancii sunt reprezentate de Politica de Resurse Umane si Politica de Compensatii si Beneficii – acestea stabilesc cadrul de remunerare, sunt accesibile tuturor salariatilor si sunt aprobate de catre Directorat si Consiliul de Supraveghere. Procesul de evaluare face obiectul unui regulament separat care stabileste etapele procesului de evaluare, criteriile de evaluare si creeaza un cadru standardizat de desfasurare a evaluarilor. Banca are un Comitet de Remunerare, constituit din membri ai Consiliului de Supraveghere, care aproba remuneratia membrilor Directoratului.

Conform politicii de resurse umane, capitolul "Primele/bonusurile:

"Banca poate plati prime anuale pentru realizari. Acordarea lor este in totalitate la discretia Directoratului si depinde de rezultatul general al intregului grup si al bancii in anul anterior, precum si de performanta individuala a angajatului. Din acest motiv, plata unei prime intr-un an nu reprezinta o obligatie a Bancii de a plati prime si in anii urmatori. Implementarea politicii de remunerare va fi evaluata independent, o data pe an, la inceputul fiecarui an si va lua in considerare acordarea compensatiilor financiare in sensul atribuirii acestora pe baza unui complex de criterii care sa previna asumarea excesiva a riscurilor si a unor situatii adverse. Aceste criterii vor fi revizuite anual si vor fi cuprinse in obiectivele individuale si colective. "

Acordarea bonusurilor catre membrii organelor cu functie de conducere se realizeaza in baza unor criterii clar stabilite si comunicate in avans, care includ atat elemente calitative cat si elemente cantitative, cu obiective stabilite si evaluate pe o perioada de patru ani. Acestea au in vedere atat performanta individuala cat si cea a Bancii".

Remuneratia membrilor Consiliului de Supraveghere nu este corelata direct cu performanta Bancii, intrucat aceasta nu este stabilita la nivelul Directoratului. De asemenea nici remuneratia coordonatorilor functiilor de audit si conformitate nu este corelata direct cu performanta Bancii.

Banca a stabilit "Reguli interne privind selectarea si numirea persoanelor cu functii de conducere in UniCredit Tiriac Bank", document ce prezinta criteriile de selectare a succesorilor persoanelor care ocupa pozitii cheie de executie, stabileste standardele de calitate pentru activitatea de selectie si numire a persoanelor care ocupa pozitii cheie de executie, cat si cerintele minime de angajare aplicabile ocupantilor acestor pozitii in termeni de calificare si experienta.

Anexa 1

Raport de publicare a informatiilor (Basel II Pillar 3 Disclosure) UniCredit Consumer Financing SA pentru anul 2011

Capitolul 1 – Cerinte Generale

1.1 Strategia si cadru general de gestionare a riscurilor

UniCredit Consumer Financing IFN SA isi defineste strategii si politici specifice pentru urmatoarele tipuri de riscuri, fara a fi inasa limitative:

1. riscul de credit
2. riscul de piata
3. riscul de lichiditate
4. riscul operational
5. riscul reputational

1.2 Structuri organizatorice cu atributii de administrare a riscurilor

Structura de control a riscurilor se bazeaza pe o multitudine de functii operationale si de control, definite in acord cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al UniCredit Consumer Financing, dar si cu prevederile existente la nivelul grupului.

Consiliul de Supraveghere (Supervisory Board) este responsabil de implementarea si pastrarea unui sistem de control intern eficient.

In contextul controlului intern si administrarii riscurilor semnificative SB are cel putin urmatoarele responsabilitati:

1. Aproba si revizuieste anual strategia generala a companiei si politicile privitoare la activitatea companiei, printre care si politica specifica privind controlul si administrarea riscurilor;

2. In cadrul strategiei generale privind administrarea riscurilor, SB are urmatoarele atributii:

- ✓ Aproba si reconsidera profilul de risc a companiei;
- ✓ In stransa corelatie cu obiectivele strategiei generale a companiei, Consiliul de Supraveghere aproba propunerile Directoratului de tintire anuala a unui anumit profil de risc, modalitatea de determinare a acestuia si frecventa de monitorizare a activitatii companiei, in functie de profilul de risc urmarit a se atinge;
- ✓ Aproba politicile privind administrarea riscurilor respective, le analizeaza periodic, cel putin anual, si dispune, dupa caz revizuirea acestora;
- ✓ Asigura luarea masurilor necesare de catre conducatori pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor respective, inclusiv pentru activitatiile externalizate si totodata supravegheaza conducatorii in legatura cu modul in care acestia monitorizeaza functionarea adecvata si eficienta a sistemului de control intern si administrare a riscurilor;

Directoratul este responsabil cu implementarea strategiei si a politicilor de management al riscurilor, asa cum este stabilit si definit in Actul Constitutiv si Regulamentul de Organizare si Functionare.

In acest scop, Directoratul:

1. Asigura comunicarea strategiei si politicii companiei de management al riscurilor
2. Este responsabil pentru o cultura de control adecvata si de importanta sistemului de comunicare cu privire la controlul intern si managementul riscului
3. Asigura un sistem de control al incadrarii in limitele de expunere stabilite
4. Aproba procedurile de delegare in relatie cu managementul riscurilor si activitatile de control intern
5. Analizeaza oportunitatea externalizarii de activitati in acord cu politica interna privind externalizarea activitatilor
6. Defineste politicile de resurse umane pentru a asigura respectarea angajarii de personal specializat, cu experienta si cunostinte in departamentele a caror activitate genereaza riscuri.

Comitete specializate pentru managementul riscurilor:

Comitetul de Audit are responsabilitati cu privire la controlul intern si administrarea riscurilor semnificative, in conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare al UCFin, si cu Regulamentul propriu de organizare, aprobat la nivelul UCFin:

Comitetul de Audit evalueaza eficienta procesului de management al riscurilor, ca parte a sistemului de control intern analizeaza periodic informatii referitoare la acesta.

Comitetul de Administrare a Riscurilor isi desfasoara activitatea de identificare, evaluare si administrare a riscurilor in conformitate cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al UCFin, si cele ale regulamentului propriu aprobat.

Comitetul de Administrare a Riscurilor este un comitet permanent al companiei.

Asistand conducerea companiei in indeplinirea responsabilitatilor legate de normele strategice si politicile de grup pentru tipurile de riscuri, atributiile sale sunt:

1. Informeaza periodic Consiliul de Supraveghere cu privire la situatia expunerii la riscuri si

- imediat in cazurile de schimbari importante in situatia curenta sau viitoare a expunerilor la riscuri;
2. Asigura dezvoltarea adecvata de politici si proceduri pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor semnificative, stabileste partile competente si responsabilitatile referitoare la controlul si managementul riscurilor;
  3. Stabileste limitele de expunere la riscuri, incluzand in situatiile de criza si procedurile necesare pentru aprobarea exceptiilor de la limitele interne stabilite;
  4. Aproba activitatile noi al companiei, bazandu-se pe riscurile semnificative asociate cu acestea;
  5. Monitorizeaza implementarea si aplicarea politicilor si procedurilor interne de management al riscurilor si conformitatea cu prevederile legale si interne legate de riscuri.

In conformitate cu Regulamentul de Organizare si Functionare, Comitetul de administrare a riscurilor se intruneste cel putin trimestrial si ori de cateori este nevoie.

Comitetul de credite – are responsabilitati de aprobare a facilitatilor de creditare conform competentelor sale stabilite cu scopul de a asigura calitatea portofoliului de credite prin diminuarea si limitarea riscului de credit in conformitate cu politica de creditare si reglementari specifice ale comitetului de credit aprobate de catre Directorat.

Divizia de risc

Divizia de risc functioneaza ca o structura organizatorica permanenta, cu responsabilitati legate de administrarea cadrului general de gestionare a riscurilor.

Divizia de Risc ofera sprijin Comitetului de management al riscului si managementului companiei prin intermediul sistemelor de monitorizare a riscului de credit.

Responsabilitatile Diviziei de risc sunt:

1. Intocmirea si supunerea spre aprobarea Comitetului de gestionare a riscurilor si managementului companiei a politicilor de risc, metodologiilor, instrumentelor si procedurilor specifice de evaluare monitorizare a riscului de credit;
2. Revizuirea periodica a portofoliul de credite al companiei pentru a verifica daca riscul este in limitele acceptate;
3. Dezvoltarea, testarea si implementarea de sisteme si a unei anumite structuri de management al riscului de credit, cum ar fi: baze de date istorice, modele de evaluare a riscului, rapoarte curente;
4. Asigura conformitatea cu profilul de risc aprobat; Divizia Risc (CRO) impreuna cu Presedintele Comitetului de norme interne si proceduri coordoneaza activitatea de emitere a procedurilor interne privind identificarea, masurarea si monitorizarea riscurilor semnificative;
5. Pentru a asigura gestionarea optima a riscului de credit, la nivel individual si la nivel de portofoliu, Divizia Risc este structurata in 5 departamente (responsabilitatile lor sunt detaliate in Regulamentul de Ordine si Functionare a companiei):
  - Modelarea riscului
  - Departamentul Decizie
  - Departamentul Credite
  - Colectare
  - Departamentul risc de creditare auto

Divizia de Finante si Planificare

Divizia de Finante si Planificare ofera sprijin Comitetului de management al riscului si managementului companiei prin intermediul sistemelor actuale de monitorizare a pietei si a riscului de lichiditate.

Departamentul Marketing si Dezvoltare Produse

Departamentul de Marketing si Dezvoltare Produse ofera suport Comitetului de gestionare a riscurilor si managementului companiei prin intermediul sistemelor actuale de monitorizare a riscului reputational.

Riscul operational este gestionat de catre toate departamentele ale caror activitati sunt expuse unor riscuri operationale. Monitorizarea este asigurata prin verificarea periodica a limitelor indicatorilor riscului operational.

Alte structuri organizatorice cu atributii legate de gestionarea riscurilor

Functia de gestionare a riscurilor este sustinuta la nivel de companie prin intermediul altor comisii de specialitate (comisia de disciplina, comisia de norme si proceduri, comisia de proiecte, comisia de stabilire a preturilor si produse, comisia de continuitate a afacerii si de gestionare a crizelor,etc.) .

Capitolul 2 – Structura fondurilor proprii

Compozitia capitalurilor pentru scopuri de reglementare este detaliata prin situatia fondurilor proprii ale institutiei de credit la sfarsitul exercitiului financiar (sumele sunt exprimate in RON):

Fonduri proprii (ron)	31-Dec-2011
1.1.1.1. Capital social subscris si varsat	103.269.200
1.1.1.2. (-) Actiuni proprii	-
1.1.1.3. Prime de capital	
1.1.1. Capital eligibil	103.269.200
1.1.2.1.01.A. Rezerve brute	(20.501.169)
1.1.2.1.01.B. Obligatii fiscale previzibile	
1.1.2.3.01 Profit auditat din anul curent	
1.1.2. Rezerve eligibile	(20.501.169)
1.1.5.1.A. Imobilizari necorporale brute	(3.672.201)
1.1.5.1.B. Amortizarea imobilizarilor necorporale	
1.1.5.4 Alte deductii specifice Romaniei din fondurile proprii de nivel I	
1.1.5. Alte deductii din fondurile proprii	
1.1. Fonduri proprii de nivel I	79.095.830
1.2.1.3. Rezerve din reevaluare	
1.2.1. Fonduri proprii de nivel 2 de baza	79.095.830
1.2.2.3. Imprumuturi subordonate	
1.2.2. Fonduri proprii de nivel 2 suplimentar specifice Romaniei	
1.3.1.A. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (brut)	
1.3.1.B. (-) Valoarea actiunilor si a altor titluri de capital detinute in alte institutii de credit sau financiare, care depasesc 10% din capitalul social al acestora (provizion)	-
1.3.9.C. (-) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (brut)	
1.3.9.D. (-) Participatii calificate in institutii din afara sectorului financiar (provizion)	

1.3. (-) Elemente deductibile din fondurile proprii de nivel 1 si 2, din care	
1.3.T.1 Din fondurile proprii de nivel 1	
1.3.T.2 Din fondurile proprii de nivel 2	
1.4. Total fonduri proprii de nivel I	79.095.830
1.5. Total fonduri proprii de nivel II	79.095.830
1. FONDURI PROPRII TOTALE	79.095.830

In urma analizei elementelor componente ce intra in calculul fondurilor proprii, nu exista nici o categorie care prezinta clauze contractuale.

Capitolul 3 – Adecvarea capitalului la risc

Informatii calitative

In vederea calculului necesarului de capital reglementat, UCFin a respectat in cursul anului 2011 prevederile Regulamentului nr. 20/13.10.2009. Astfel institutiile financiare nebancare trebuie sa asigure in permanenta un nivel al fondurilor proprii cel putin egal cu cel al capitalului social minim aplicabil iar expunerea agregata a acestora nu poate depasi 1500% din valoarea fondurilor proprii. In vederea calcularii necesarului de capital din punct de vedere al reglematarilor de grup, UCFin a utilizat in anul 2011 abordarea standard pentru riscul de credit .

In cadrul UCFin, sarcinile legate de calculul si monitorizarea necesarului de capital sunt efectuate de serviciile specializate ale Diviziei Financiar si Diviziei Risc.

In ceea ce priveste cerintele de adecvare a capitalului in sensul Regulamentului nr 20/13.10.2009 cat si a politicilor de grup, UCFin este implicata intr-un proces permanent de evaluare a adecvarii de capitalului in scopul sustinerii activitatilor curente si viitoare, care cuprinde urmatoarele procese:

- 5) Bugetare
- 6) Monitorizare si analiza
- 7) Stress testing
- 8) Previzionare

In cadrul procesului de **bugetare**:

- Diversele segmente de afaceri furnizeaza volumele preconizate a se realiza.
- Directia Control Risc de Credit realizeaza o estimare a provizioanelor de risc de credit pe baza volumelor previzionate.
- In cadrul Departamentului de Strategic Planning si Control se calculeaza necesarul de capital, si se compara cu capitalul existent.
- Pentru asigurarea unui nivel corespunzator de capitalizare, se au in vedere actiuni de optimizare a RWA. Astfel, pornind de la obiectivele de capitalizare, BANCA stabileste masuri de optimizare a structurii portofoliului de credite si garantii.

Procesul de **monitorizare si analiza** implica:

- Calculul lunar al necesarului de capital si ratei de solvabilitate in scop reglementar.
- Optimizarea continua a RWA.
- Alocarea optima a capitalului, astfel incat sa asigure crearea de valoare adaugata pentru actionari.

Procesul de **stress testing**:

- Presupune evaluarea necesarului de capital in diverse scenarii extreme.

- Se urmareste surplusul de capital necesar in situatiile extreme si se analizeaza solutii de obtinere a acestui capital in cazul in care ar fi nevoie.

Procesul de **previzionare**:

- Pe parcursul anului au loc mai multe actiuni de previzionare prin care se urmareste o estimare cat mai apropiata de realitate a evolutiei necesarului de capital.

Informatii cantitative (sumele sunt exprimate in RON)

2	CERINTE DE CAPITAL	52.205.984
2.1.	Abordarea standard	52.205.984
2.1.1	Administratii centrale sau banci centrale	0
2.1.2	Administratii regionale sau autoritati locale	
2.1.3	Organisme administrative si entitati fara scop lucrativ	0
2.1.4	Banci multilaterale de dezvoltare	0
2.1.5	Organizatii administrative si entitati fara scop lucrativ	0
2.1.6	Institutii	7.175.664
2.1.7	Societati	
2.1.8	De tip retail	43.628.104
2.1.9	Garantate cu proprietati imobiliare	
2.1.10	Elemente restante	787.798
2.1.11	Elemente ce apartin categoriilor reglementate ca avand risc ridicat	
2.1.12	Obligatiuni garantate	0
2.1.13	Creante pe termen scurt fata de institutii si societati	0
2.1.14	Creante sub forma titlurilor de participare detinute in organismele de plasament colectiv	0
2.1.15	Alte elemente	614.418
2.2	RISC DE DECONTARE/LIVRARE	0
2.3	CERINTE TOTALE DE CAPITAL PENTRU RISCUL DE POZITIE, RISCUL VALUTAR SI RISCUL DE MARFA	0
2.3.1	Riscurile de pozitie, valutar si de marfa potrivit abordarii standard	0
2.3.1.1	Riscul de pozitie aferent titlurilor de creanta tranzactionate	0
2.3.1.2	Riscul de pozitie aferent titlurilor de capital	0
2.3.1.3	Riscul valutar	0
2.3.1.4	Riscul de marfa	0
2.4	TOTAL CERINTE DE CAPITAL PENTRU RISCURILE OPERATIONALE	
2.4.1	Abordare Standard	
3.2	Excedent (+) / Deficit (-) de fonduri proprii	26.889.846
3.2.a	Indicatorul de solvabilitate(%)	12.12%

Capitolul 4 – Riscul de credit: aspecte generale

Evaluarea si identificarea riscului de credit

In procesul de determinare a riscului, se au in vedere urmatoarele elemente:

- situatia financiara curenta a clientilor si capacitatea de plata;
- concentrarea expunerilor fata de contrapartide, pietele in care acestea opereaza si sectoarele economice
- capacitatea de punere in aplicare, din punct de vedere legal, a angajamentelor contractuale;
- angajamentele contractuale cu persoanele aflate in relatii speciale cu institutiile financiare nebancaire;
- destinatia creditului si sursa de rambursare a acestuia;
- istoricul serviciului datoriei aferent contrapartidei;
- alte caracteristici specifice ale imprumutatului si tranzactiei care afecteaza gradul de colectare a principalului si dobanzilor.

Administrarea riscului de credit

Obiectivul administrarii riscului de credit este maximizarea profitului prin mentinerea expunerii la risc de credit in limite acceptabile.

Administrarea riscului de credit se face avand in vedere creditele atat la nivel individual, cat si la nivelul intregului portofoliu si include considerarea aspectelor cantitative si calitative aferente riscurilor.

Principii si practici utilizate in administrarea riscului de credit

Administrarea riscului de credit presupune un set de principii si practici coerente, orientate catre urmatoarele directii principale:

- a. Stabilirea unui cadru si a unor parametri adecvati de risc de credit;
- b. Promovarea si operarea unui proces sanatos si solid de acordare credite;
- c. Promovarea si mentinerea unui proces adecvat de administrare, masurare si monitorizare credite;
- d. Asigurarea unui control permanent asupra calitatii portofoliului de credite acordate.

a. Stabilirea unui cadru si a unor parametri adecvati de risc de credit are loc in baza urmatoarelor sub - principii:

- a.1. Revizuirea strategiei de risc de credit si a politicilor de risc ale companiei, de catre factorii competenti de decizie, cel putin anual
- a.2. Politicile si procedurile au in vedere si acopera riscul de credit identificat in toate activitatile companiei, atat la nivel de credit individual, cat si la nivel de portofoliu.

b. Promovarea si operarea unui proces sanatos si solid de acordare a creditelor in baza urmatoarelor sub - principii:

- b.1. Compania opereaza pe baza unor criterii bine definite de risc, indicand piata tinta pentru fiecare categorie de clienti, destinatia, structura creditelor si sursa lor de rambursare;
- b.2. Compania stabileste un proces clar si coerent de aprobare a creditelor ca si de modificare, reinnoire, refinantare credite deja acordate.

c. Promovarea si mentinerea unui proces adecvat de administrare, masurare si monitorizare credite are loc in baza urmatoarelor principii:

- c.1. Compania detine un sistem de monitorizare si colectare credite;
- c.2. Compania utilizeaza sisteme de rating si scoring pentru evaluarea bonitatii clientilor;
- c.3. Compania utilizeaza aplicatii pentru procesarea automata a creditelor.

d. Asigurarea unui control permanent asupra portofoliului de credite acordate are loc in baza urmatoarelor principii:

- d.1. Compania dispune prin intermediul aplicatiilor de procesare utilizate de posibilitatea de a controla intregul process de creditare (ex.: in cazul creditelor acordate persoanelor fizice se pot vizualiza totii parametrii, conditiile, etapele acordarii, utilizatorii aplicatiei, persoanele implicate in aprobare si debursare, etc);
- d.2. Compania poate mobiliza in orice moment persoane competente pentru efectuarea de controale interne in vederea verificarii indeplinirii tuturor conditiilor procedurale ca si individuale/per facilitate de credit;
- d.3. Utilizarea de rapoarte specifice privind expunerile, restantele, provizioanele, etc.

Proceduri specifice de administrare a riscului de credit

Totodata, administrarea riscului de credit se va face si in functie de faza procesului de creditare, astfel:

➤ **Administrarea riscului de credit in faza de acordare a creditelor.**

Procedurile specifice de administrare a riscurilor in faza de acordare a creditelor sunt urmatoarele:

- a. Compania acorda imprumuturi si le administreaza prin sediul central (Head Office). Primirea solicitarilor de credit sunt facute de catre sucursalele UniCredit Tiriac Bank, punctele de vanzare si partenerii agreati si autorizati.
- b. Propunerile de credit sunt analizate conform Fluxului de Aprobare a Creditelor, decizia fiind luata la nivelul stabilit al autoritatii de aprobare.
- c. Procesul de evaluare si decizie al unei Propuneri de Credit include doua etape principale:
  - prima, legata in principal de Entitatea care face propunerea de credit si in cadrul careia se efectueaza un numar de activitati precum: colectarea informatiei, structurarea propunerii (structurarea propunerii include si finalizarea evaluarii clientului);
  - a doua, este etapa luarii deciziei, care implica in principal entitatile cu drept de analiza si aprobare.
- d. Evaluarea fezabilitatii unei propuneri de credit este realizata pe baza analizei riscurilor referitoare la:
  1. Imprumutat: eligibilitate
  2. Tranzactia finantata
  3. Garantiile furnizate (in cazul creditelor auto).
- e. In scopul evaluarii gradului de risc, debitorului i se atribuie un rating intern conform procedurilor privind activitatea de creditare.

Eligibilitatea clientilor este determinata de un set de criterii minimale:

- Compatibilitatea destinatiei creditului cu cele prevazute de normele interne;
- Existenta sursei de rambursare;
- Integritatea si reputatia clientului care solicita creditul;
- Profilul curent de risc al imprumutatului si senzitivitatea capacitatii sale de plata la evolutia si conditiile pietei;
- Istoricul serviciului datoriei si capacitatea curenta de a rambursa, bazate pe evolutia veniturilor personale, la persoane fizice;
- Capacitatea legala a imprumutatului de a-si asuma obligatii;

La acordarea creditelor se va avea in vedere principiul conform caruia prima sursa de rambursare a creditului isi are originea in capacitatea imprumutatului de a genera lichiditati, garantiile colaterale constituind intodeauna ultima sursa de rambursare a creditului si de plata a dobanzilor/comisioanelor aferente.

Odata indeplinite criteriile de acordare a creditelor, compania se va asigura ca informatiile primite sunt suficiente pentru luarea deciziilor de creditare. Aceste informatii vor fi folosite in stabilirea ratingului intern al debitorului, conform procedurilor existente pentru activitatea de creditare.

➤ **Administrarea riscului de credit in faza de administrare a creditelor.**

Administrarea riscului de credit in aceasta faza urmareste diminuarea riscului de neplata si a riscului de concentrare.

Riscul de neplata reprezinta riscul ca o contrapartida care inregistreaza o expunere fata de companie sa nu-si poata onora la timp obligatiile scadente conform prevederilor contractuale. Este cea mai importanta componenta a riscului de credit.

In vederea minimizarii si prevenirii riscului de neplata, se vor avea in vedere urmatoarele:

- Administrarea riscurilor va monitoriza si va dezvolta baze de date referitoare la creditele neperformante si incidenta creditelor restante.
- Analiza performantei clientului se va face pe baza informatiilor financiare si a celor de ordin calitativ, urmand ca incadrarea in categoria de rating corespunzatoare sa se realizeze in conformitate cu prevederile legale in vigoare si normele si procedurile interne.
- In cazul aparitiei restantelor la plata, clientii vor fi notificati si se va incerca solutionarea incidentelor aparute.
- Consultarea informatiilor oferite de entitati autorizate din Romania, precum: Biroul de Credite etc.

Riscul de concentrare este reprezentat de expunerea companiei peste limitele de prudentialitate pe anumite sectoare de activitate, categorii de debitori, produse de creditare, arie geografica, moneda etc.

In vederea minimizarii si prevenirii riscului de concentrare, se vor avea in vedere urmatoarele:

- Pentru a preveni concentrarea riscului pe un sector de activitate, se vor stabili si monitoriza permanent limite de expunere la riscul de credit ca procent din totalul portofoliului de credit;
- Pe masura dezvoltarii sistemului de rating intern pentru clienti, vor fi stabilite limite de expunere pe categorii de rating.

Sistemul de monitorizare a riscului de credit va cuprinde cel putin:

- a) analiza situatiei financiare a contrapartidei;
- b) urmarirea conformitatii modului de respectare de catre contrapartida a clauzelor contractuale;
- c) evaluarea gradului de acoperire cu garantii a expunerii in raport cu situatia curenta a contrapartidei;
- d) actualizarea informatiilor relevante cuprinse in dosarul de credit.

CAPITOLUL 5 – RISCUL DE PIATA

Riscul de piata este definit ca fiind riscul inregistrarii de pierderi sau al nerealizarii profiturilor estimate, care apare din fluctuatiile pe piata ale preturilor, ratei dobanzii si cursului valutar, pretului titlurilor de capital si a titlurilor de creanta si preturilor marfurilor tranzactionate.

Pentru UniCredit Consumer Financing, riscul de piata are urmatoarele doua componente:

- riscul valutar
- riscul de rata de dobanda

Principalele surse ale riscului aferent ratei dobanzii sunt corelarea deficitara dintre scadenta (pentru ratele fixe ale dobanzii) sau data de restabilire a preturilor (pentru ratele fluctuante ale dobanzii) pentru activele si pasivele purtatoare de dobanda, evolutia negativa a pantei si forma curbei de randament (evolutia neparalela a randamentelor ratei dobanzii a activelor generatoare de venituri si pasivelor purtatoare de dobanda), corelarea deficitara a ajustarilor ratelor incasate si platite pentru diferite produse financiare cu caracteristici similare de restabilire a preturilor.

Administrarea riscului de piata se realizeaza prin:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscurilor de piata: riscul valutar si de rata a dobanzii, conform standardelor de grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei;
- dezvoltarea si implementarea strategiei de management al riscului;
- raportarea aspectelor legate de riscul de piata catre conducerea companiei;.

Departamentele responsabile pentru administrarea si monitorizarea riscului de piata sunt: Divizia Financiar si Planificare, Departamentul Marketing si Dezvoltare Produse, Diviziile de Vanzari.

CAPITOLUL 6 – RISCUL DE LICHIDITATE

Riscul de lichiditate reprezinta probabilitatea ca Societatea sa nu-si poata onora la timp si integral obligatiile de plata, asa cum rezulta din relatiile sale contractuale cu clientii si cu tertii.

Pentru UniCredit Consumer Financing, riscul de lichiditate are urmatoarele doua componente:

- riscul de a nu putea sa isi onoreze la timp obligatiile fata de clienti, creditorii si furnizorii, sau
- riscul de a suporta costuri de oportunitate, daca detinerile de numerar sunt prea mari si nu sunt investite la randamente mai mari (in activitatea de creditare).

Administrarea riscului de lichiditate trebuie privita si in corelatie cu alte riscuri majore, care pot influenta situatia lichiditatii: riscul de credit, riscul operational, riscul reputational, riscul de dobanda si valutar, etc.

Pentru administrarea riscului de lichiditate se folosesc rapoarte specifice, conform “*Strategiei, definirea si evaluarea profilului de risc al UCFin*”, astfel:

1. In vederea gestionarii lichiditatii pe termen scurt, este produs urmatorul raport:

- Raportul zilnic de lichiditate pe termen scurt, in care este estimat profilul zilnic de lichiditate pe urmatoarele 12 luni, in functie de scadentele diferitelor active si pasive ale companiei. Limitele verificate in acest raport corespund celor pe care grupul le solicita prin strategia de lichiditate pe termen scurt si reprezinta rezultatul diferentei dintre intrarile si iesirile de fonduri generate de operatiunile in toate valutele.

2. Managementul lichiditatii structurale si al nevoilor de finantare:

- In a doua parte a fiecarui an, in cadrul procesului de bugetare, divizia Financiar si Planificare intocmeste planul anual de finantare, pornind de la estimarile de crestere a activelor si pasivelor.
- De asemenea, compania foloseste lunar rapoarte specifice pentru determinarea pozitiei de lichiditate structurala, conform normelor in vigoare si politicilor grupului UniCredit.
- Astfel, Societatea utilizeaza modele pentru a estima:
  - probabilitatea de rambursare anticipata a creditelor acordate;
  - probabilitatea cu care alte angajamente extra-bilantiere se pot transforma in nevoi de lichiditate;
  - gradul de lichiditate al diferitelor clase de active bilantiere.

Modelele sunt folosite atat pentru raportari curente, cat si pentru estimarea necesarului de finantare.

Modelele utilizate se aplica in situatii de desfasurare normala a activitatii. Pentru stuatii de criza, se folosesc scenarii exceptionale (“stress scenarios”). Divizia Financiar si Planificare este responsabila pentru administrarea si monitorizarea riscului de lichiditate.

CAPITOLUL 7 – RISCUL OPERATIONAL

Evenimentele de risc operational

Grupul UniCredit definește riscul operational ca fiind riscul unor pierderi determinate de erori, încălcarea unor reglementari sau norme, întreruperi ale activității, daune datorate unor procese interne, personalului, sistemelor sau unor evenimente externe.

Evenimentele de risc operational sunt acelea care rezulta în urma unor procese interne inadecvate sau esuate, a erorilor personalului sau sistemelor sau în urma unor evenimente externe sau sistemice: fraudă internă sau externă, practici de angajare și siguranță locul de muncă, plângeri și reclamații din partea clienților, distribuția produselor, amenzi și penalități datorate încălcării reglementărilor, daune asupra bunurilor fizice, întreruperi ale activității și disfuncționalități ale sistemelor, administrarea proceselor.

Analiza expunerii la riscul operational va lua în considerare următorii factori:

- pierderile din risc operational, recuperările din asigurări și indicatori de risc operational;
- tendințele rezultate ca urmare a analizei de scenarii;
- evenimente interne și externe relevante;
- cerințele de capital pentru riscul operational și măsurile de diminuare a riscului operational, inclusiv transferul riscului prin asigurări.

Informațiile obligatorii pentru calculul necesarului de capital sunt pierderile, provizioanele, eliberarea de fonduri și recuperările; alte tipuri de costuri sunt relevante doar pentru controlul și diminuarea expunerii la riscul operational.

Identificarea și colectarea pierderilor din risc operational se bazează pe următoarele categorii:

1. **Frauda internă** – pierderi rezultate din acțiuni de genul celor comise cu intenția de fraudare, de însușire frauduloasă de bunuri (în sens juridic) sau de încălcare/eludare a reglementărilor, legislației sau politicii Societății (excluzând evenimentele de tipul discriminării sau încălcării principiilor diversității), în care este implicată cel puțin o persoană din interiorul acesteia, dar excluzând daunele aduse cu intenție bunurilor. Frauda internă are originea în interiorul Societății, iar natura internă a evenimentului trebuie stabilită fără echivoc, altfel evenimentul va fi considerat fraudă externă.
2. **Frauda externă** – pierderi rezultate din acțiuni de genul celor comise cu intenția de fraudare, de însușire frauduloasă de bunuri sau de încălcare/eludare a legislației, comise de un tert, fără ajutorul unui angajat și excluzând daunele asupra bunurilor.
3. **Practici de angajare și siguranță la locul de muncă** – pierderi rezultate din acțiuni contrare prevederilor legislației și convențiilor în materie de angajare, sănătate și siguranță la locul de muncă, din plata de daune pentru vătămări corporale sau din practici/evenimente de discriminare sau de încălcare a principiilor diversității.
4. **Clienți, produse și practici comerciale** – pierderi rezultate din încălcarea neintenționată sau din neglijența a obligațiilor profesionale față de clienți (inclusiv cele privind încrederea/siguranța și cele privind adecvarea serviciilor) sau din natura sau caracteristicile unui produs. În această categorie intra atât evenimentele în care Societatea este responsabilă pentru o astfel de încălcare, cât și cele în care Societatea a fost victimă unor practici similare de către alta Societate.
5. **Pagube asupra activelor corporale** – pierderi rezultate din distrugerea sau deteriorarea activelor corporale, în urma catastrofelor naturale sau a altor evenimente.
6. **Întreruperea activității și funcționarea neadecvată a sistemelor** – pierderi rezultate din întreruperi ale activității sau funcționarea neadecvată a sistemelor.
7. **Executarea, livrarea și gestiunea proceselor** – pierderi datorate procesării neadecvate a tranzacțiilor sau gestiunii necorespunzătoare a proceselor; pierderi din relațiile cu

partenerii de afaceri si cu furnizorii. Evenimentele din aceasta categorie nu sunt intentionate si implica documentarea si intocmirea unor tranzactii (cel mai adesea, evenimente de acest tip se petrec in back office).

Indicatori si rapoarte specifice de risc operational

Indicatorii reprezinta date ce reflecta profilul de risc operational: valoarea unui indicator trebuie sa fie corelata cu schimbarile in nivelul de risc. Monitorizarea indicatorilor de risc operational va constitui un sistem de semnalizare preventiv a riscului operational pentru cei care administreaza riscul in activitatile zilnice si pentru persoanele direct responsabile cu administrarea riscului.

Selectarea proceselor, activitatilor si riscurilor care vor fi controlate utilizand sistemul indicatorilor de risc operational depinde de datele disponibile in baza de date cu pierderile din risc operational, de evaluarile riscului de catre titularii proceselor sau de rapoartele de audit. Alegerea proceselor care vor fi astfel monitorizate va mai depinde de riscurile operationale, prioritatile, problemele critice raportate, de modul in care sunt disponibile datele (va fi preferata o procedura automata uneia manuale), de eficienta indicatorilor alesi fata de pierderile si erorile inregistrate, de schimbari in metodele de derulare a afacerilor si in procese.

Identificarea indicatorilor de risc operational trebuie repetata/reluata periodic: variabilele care exprima riscurile fiecarui proces vor fi determinate de catre titularii proceselor respective.

Tendintele urmate de pierderile din risc operational si de indicatorii de risc se considera ca alcatuiesc un test al sistemului de prevenire a riscului operational. Setarea, actualizarea si administrarea indicatorilor de risc operational este responsabilitatea managerilor de risc si a responsabililor cu raportarea riscului din cadrul proceselor.

Tipurile de pierderi care pot aparea din producerea evenimentelor de risc operational sunt:

- Plata de despagubiri catre clienti si salariati stabilite de instantele judecatoresti, in urma litigiilor declansate de acestia;
- Plata de amenzi, penalitati, etc.;
- Plata de cheltuieli de judecata;
- Afectarea reputatiei companiei, prin implicarea acesteia in diverse procese si litigii, si mediatizarea acestora;
- Lipsuri in gestiune;
- Pagube materiale si financiare, aparute ca urmare a producerii de evenimente care prejudiciaza starea si valoarea activelor companiei;
- Prejudicii platite de companie, ca urmare a procesarii incorecte sau neprocesarii tranzactiilor ordonate de clientii companiei.

Evenimentele soldate cu pierderi sunt colectate in prima faza la nivelul departamentelor. Diverse raportari speciale, publicatii sau informatii pot reprezenta surse de informatii.

Pentru administrarea si monitorizarea riscului operational sunt responsabile toate departamentele din cadrul UCFin.

CAPITOLUL 8 – RISCUL REPUTATIONAL

Evaluarea si identificarea riscului reputational

Identificarea si evaluarea riscului reputational se face atat la nivelul de ansamblu al companiei cat si la toate nivelurile organizatorice ale acesteia si tine cont de toate activitatile companiei, de activitatile externalizate, cat si de aparitia unor activitati noi.

Din punct de vedere al potentialului de risc reputational, trebuie acordata o atentie sporita urmatoarelor aspecte:

1. Atingerea sau depasirea limitelor stabilite pentru riscurile semnificative;
2. Atingerea sau depasirea unor limite la indicatorii financiari (lichiditate, solvabilitate, etc.);
3. Posta electronica – potential de risc datorat transmiterii, din eroare sau intentionat, a unor informatii confidentiale/eronate din interiorul companiei, catre exterior prin e-mail, cu date de identificare din partea companiei,;
4. Comunicarea externa prin personal neautorizat – potential de risc prin prezentarea de date trunchiate, puncte de vedere personale sau incalcare a normelor de confidentialitate;
5. Fluctuatiile de personal – presiune din punctul de vedere al confidentialitatii informatiilor, precum si risc din punctul de vedere al insusirii procedurilor privind procesele Societatii si in special a regulilor de comunicare interna si externa;
6. Campanii media negative – potential de risc prin prezentarea unilaterala a unor aspecte din activitatea companiei,
7. Concentrarea pe anumite site-uri a unor opinii exclusiv de la clienti nemultumiti, argumentate sau nu, aspecte sesizate si aduse la cunostinta directiilor/departamentelor responsabile de catre angajati ai companiei,;

Monitorizarea riscului reputational

Monitorizarea riscului reputational se realizeaza prin:

- monitorizarea zilnica a tuturor publicatiilor in legatura cu UniCredit Consumer Financing;
- evaluarea zilnica a articolelor care pot constitui un potential risc reputational pentru UniCredit Consumer Financing; stabilirea, impreuna cu conducerea, a strategiei de comunicare pentru fiecare caz;
- monitorizarea sistemului IT si stabilirea de proceduri si reguli clare si restrictive cu privire la modalitatile de utilizare a e-mailului in relatia cu clientii si in comunicarea externa;

Administrarea riscului reputational

Strategia generala a companiei, in administrarea acestei categorii de risc se realizeaza, fara a se limita la acestea, prin:

1. Aplicarea corespunzatoare a normelor proprii privind cunoasterea clientelei si a reglementarilor in vigoare referitoare la prevenirea si combaterea spalarii banilor;
2. Selectarea, printr-o analiza riguroasa, a clientilor care solicita credite;
3. Elaborarea de politici/planuri/masuri de securitate pentru anumite activitati/servicii ale Societatii;
4. Luarea de masuri necesare pentru administrarea corespunzatoare si atenuarea extinderii consecintelor negative de catre structura interna (unitatea) in cadrul careia apare evenimentul/elementul generator de risc reputational.
5. Elaborarea unei forme adecvate de prezentare/comunicare a materialelor informative si a celor de promovare a activitatii si produselor companiei,
6. Stabilirea procedurii de lucru si a competentelor de luare a deciziilor in cazul unei situatii de criza.
7. Alte masuri de administrare a riscului reputational pe care conducerea companiei le considera necesare.

8. Evaluarea riscului reputational dupa caz, calitativa sau cantitativa (in vedere: pierderile induse de publicitate negativa si care pot fi cuantificate, litigii etc).

Diminuarea riscului reputational

In situatiile de criza, cu impact in aparitia riscului reputational, se are in vedere:

- stabilirea strategiei de comunicare (definirea mesajelor cheie transmise si promovate; definirea canalelor de transmitere a mesajelor);
- transmiterea mesajelor prin comunicate de presa prompte si succinte, actualizate periodic (succesul comunicarii este asigurat de un flux adecvat de informatii de la Directorat si de la departamentele de business implicate).
- instructaje cu personalul de call center pentru stabilirea modelelor/structurilor de raspuns care trebuie date in situatii specifice;
- stabilirea procedurii si competentelor de luare a deciziilor in cazul unei situatii de criza.

In mod permanent, compania va incerca sa limiteze riscul reputational prin proceduri, reguli si fluxuri special create in acest sens si printr-o comunicare proactiva sustinuta, transparenta si eficienta.

Pentru administrarea si monitorizarea riscului reputational sunt responsabile toate departamentele din cadrul UCFin.

Capitolul 9 – Cerinta minima de capital pentru riscul de credit

UniCredit Consumer Financing, ca parte a Grupului UniCredit, isi propune ca si obiectiv strategic mentinerea in anul 2011 a unui nivel moderat al profilului de risc. Cu toate acestea, in conjunctura pietei actuale si a crizei financiare este posibil ca independent de masurile intreprinse de catre institutie pragul de semnificatie al indicatorilor aferenti profilului de risc moderat stabiliti in profilul de risc , sa fie depasit. In acest sens, se va considera ca semnal de alarma depasirea nivelului limitelor indicatorilor aferente categoriei de risc mediu.

Astfel, din punct de vedere strategic, profilul de risc tinta pentru anul 2011 este "risc moderat", dar institutia este pregatita pentru asumarea unui risc de nivel mediu, atingerea lui nefiind insa un obiectiv in sine.

Necesarul de capital pentru acoperirea pierderilor neasteptate

In conformitate cu Strategia privind administrarea riscurilor semnificative in UniCredit Consumer Financing, institutia trebuie sa calculeze necesarul de capital pentru acoperirea riscurilor semnificative.

Necesarul de capital se calculeaza cel putin trimestrial, pe baza situatiilor financiare de la sfarsitul fiecarui trimestru.

In mod normal, acest capital necesar (capitalul economic) este diferit de capitalul minim calculat in conformitate cu reglementarile in vigoare referitoare la adecvarea capitalului.

Cu toate acestea, din cauza vechimii mici a institutiei (aproximativ 1 an), si datorita irelevantei seriilor de date istorice , precum si a gradului de complexitate a tranzactiilor si a structurii portofoliului institutiei, necesarul de capital va fi calculat pe baza reglementarilor Bancii Nationale a Romaniei in vigoare. In cazul in care baza de date si structura portofoliului vor castiga in relevanta, va putea fi adoptata metoda capitalului economic ca modalitate de calcul a necesarului de capital.

Necesarul de capital pentru acoperirea riscurilor semnificative este compus in principal din necesarul de capital pentru acoperirea riscului de credit.

Astfel, totalul expunerilor ponderate la risc (bilantiere si extrabilantiere) se va inmulti cu procentul de 6,67%, rezultatul reprezentand necesarul de capital pentru riscul de credit. Necesarul de capital astfel calculat urmeaza sa acopere pierderea neasteptata din riscul de credit.

Capitolul 10 – Tehnici de diminuare a riscului de credit

Compania va umari diminuarea riscului de credit prin:

- asumarea de expuneri de credit fata de contrapartide cu rating performant;
- ratingul debitorilor va fi supus revizuirii periodice, cel putin anual;
- pentru limitarea riscului de concentrare se vor stabili limite de expuneri pe sectoare de activitate, zone geografice, valuta de finantare, categorii de debitori si rating, etc;
- procesul de creditare si de evaluare a riscului de credit va fi supus revizuirii periodice in scopul adecvarii acestuia la dimensiunea, complexitatea activitatii, strategia de dezvoltare, etc. si nu in ultimul rand la reglementarile legale in vigoare;
- analize detaliate asupra intregului portofoliu de credite vor fi realizate periodic;
- identificarea creditelor pentru a fi evaluate in vederea determinarii provizioanelor pe baze individuale si segmentarea portofoliului de credite pe grupuri cu caracteristici de risc de credit similare pentru analiza si evaluarea pe baze colective;
- judecatile privind calitatea riscului de credit a portofoliului de credite vor lua in considerare factori interni si externi relevanti care pot afecta gradul de colectare a creditelor (precum factori politici, geografici, economici sau de industrie);
- implementarea unei metode sistematice si logice de consolidare a pierderilor estimate si asigurarea ca provizioanele inregistrate sunt in concordanta cu cadrul contabil aplicabil si cu reglementarile prudentiale relevante;

In functie de dezvoltarea activitatii companiei si de modificarile intervenite in strategia generala, limitele privind riscul de credit se vor revizui si modifica ori de cate ori se considera necesar, astfel incat sa existe o corelare adecvata a profilului de risc al companiei cu profitabilitatea dorita.

Normele si Procedurile de creditare trebuie stabilite si implementate de catre institutiile financiare nebanca astfel incat sa se asigure:

- a) mentinerea unor standarde sanatoase de creditare;
- b) monitorizarea si controlul riscului de credit;
- c) evaluarea corespunzatoare a noilor oportunitati de afaceri;
- d) identificarea si administrarea creditelor neperformante;
- e) evaluarea conditiilor ce trebuie indeplinite de catre clienti pentru a putea intra in relatie de afaceri cu institutia financiara nebanca;
- f) stabilirea garantiilor care pot fi acceptate de catre institutia financiara nebanca.

Se are in vedere o repartizare corespunzatoare a atributiilor astfel incat sa nu fie alocate responsabilitati care sa conduca la conflicte.

Compania dispune de sisteme de informare in baza carora aspectele legate de riscul de credit sunt raportate la timp (exemplu: atenta monitorizare a portofoliului de credite care se intocmeste lunar si este prezentat conducerii companiei, poate identifica astfel anumite concentrari de risc).

In evaluarea riscului de credit se foloseste un sistem de rating sau scoring care permite interpretarea informatiilor si elementelor prezentate in documentele financiare ale imprumutatului (persoana fizica).

Cu scopul prevenirii pierderilor datorate neplatii sau platii intarziate in cadrul unei tranzactii de credit, UCFin monitorizeaza indeplinirea obligatiilor imprumutatului prin:

- monitorizarea constanta a rulajului din conturile imprumutatului - acesta trebuie sa fie relevant avand in vedere suma imprumutului acordat;
- monitorizarea permanenta pentru indeplinirea prevederilor contractelor de imprumut (inclusiv a Conditiiilor);
- Clasificarea si alocarea provizioanelor pentru expunerile de credit;

tunci cand sunt descoperite abateri de la termenii din contracte sau deteriorari ale situatiei financiare si solvabilitatii imprumutatilor, compania trebuie sa propuna in scris imprumutatului sa intreprinda o serie de pasi pentru eliminarea motivelor care au condus la aceste abateri.

In vederea evaluarii pe baze prudentiale a valorii creditelor si pentru a determina provizioane adecvate, este important ca la nivelul companiei sa fie implementate sisteme care sa realizeze clasificarea creditelor pe baza evaluarii riscului de credit. Astfel, creditele mari sunt clasificate pe baza sistemului de rating – de determinare a riscului de credit, pe cand creditele mici sunt clasificate pe baza sistemului de rating sau dupa caz, pe baza delincventei la plata.

Compania va accepta expuneri din credite acordate persoanelor fizice diferite in functie de riscul asociat clientului si tipul tranzactiei/produsului. Corelarea claselor de risc de credit si a claselor de rating se stabileste prin proceduri si procedurilor interne specifice cu privire la calculul si determinarea provizioanelor.

Pe masura cresterii activitatii de creditare, structura portofoliului de credite va putea suferi modificari, avand in vedere strategia de dezvoltare a companiei.

Departamentele responsabile pentru identificarea, evaluarea, administrarea si monitorizarea riscului de credit sunt: departamentele din cadrul Diviziei Risc si Colectare, Departamentul Operatiuni, Departamentul IT&C si Departamentul Contabilitate.

Anexa 2

Raport de publicare a informatiilor (Basel II Pillar 3 Disclosure) UniCredit Leasing Corporation IFN S.A. pentru anul 2011

Capitolul 1 – Cerinte Generale

1.1 Strategia si cadru general de gestionare a riscurilor

Unicredit Leasing Corporation IFN S.A. isi defineste strategii si politici specifice pentru urmatoarele tipuri de riscuri, fara a fi inasa limitative:

1. riscul de credit
2. riscul de piata
3. riscul de lichiditate
4. riscul operational
5. riscul reputational

1.2 Structuri organizatorice cu atributii de administrare a riscurilor

Structura de control a riscurilor se bazeaza pe o multitudine de functii operationale si de control, definite in acord cu prevederile Regulamentului de Organizare si Functionare al Unicredit Leasing Corporation IFN S.A. (UCLC), dar si cu prevederile existente la nivelul grupului.

Consiliul de Supraveghere este responsabil de implementarea si pastrarea unui sistem de control intern eficient.

In contextul controlului intern si administrarii riscurilor semnificative, Consiliul de Supraveghere (CS) are cel putin urmatoarele responsabilitati

1. Aproba Strategia privind administrarea riscurilor semnificative
2. Aproba Regulamentul Comitetului de Administrare a Riscurilor;
3. Aproba Raportul anual privind Controlul intern, administrarea riscurilor semnificative si Auditul Intern;
4. Analizeaza rapoartele semestriale privind activitatea Comitetului de Administrare a Riscurilor
5. Analizeaza cel putin trimestrial, rapoartele privind monitorizarea activitatii de creditare si administrarea riscului de credit
6. Analizeaza problemele si evolutiile semnificative care ar putea influenta profilul de risc si rezultatele UCLC
7. Analizeaza informatiile detaliate si oportune, care permit CS sa cunoasca si sa evalueze performanta conducerii in monitorizarea si controlul riscurilor semnificative, potrivit

- procedurilor aprobate, precum si performanta de ansamblu a institutiei financiare nebancaire
8. Analizeaza regulat informarile asupra situatiei expunerilor institutiei financiare nebancaire la riscuri si, imediat, in cazul in care intervin schimbari semnificative in expunerea curenta sau viitoare a IFN la riscurile respective

Directoratul este responsabil cu implementarea strategiei si a politicilor de management al riscurilor. In acest scop, Directoratul:

1. Monitorizeaza si asigura controlul riscurilor semnificative
2. Asigura comunicarea strategiei si politicilor de management al riscurilor
3. Este responsabil pentru o cultura de control adecvata si de importanta sistemului de comunicare cu privire la controlul intern si managementul riscului
4. Asigura un sistem de control al incadrarii in limitele de expunere stabilite
5. Analizeaza oportunitatea externalizarii de activitati in acord cu politica interna privind externalizarea activitatilor
6. Defineste politicile de resurse umane pentru a asigura respectarea angajarii de personal specializat, cu experienta si cunostinte in departamentele a caror activitate genereaza riscuri.

Comitete specializate pentru managementul riscurilor:

Comitetul de administrare a riscurilor - este un comitet permanent care administreaza riscurile semnificative, riscuri cu impact insemnat asupra situatiei patrimoniale si/sau reputationale a UCLC, avand urmatoarele atributii principale:

1. Sprijina Directoratul in indeplinirea responsabilitatilor sale in legatura cu identificarea, evaluarea si administrarea riscurilor;
2. Informeaza Consiliul de Supraveghere cu privire la: problemele si evolutiile semnificative, care vor putea sa influenteze profilul de risc si rezultatele UCLC; informatii detaliate pentru a facilita intelegerea performantei managementului in monitorizarea si controlul riscurilor semnificative, cum au fost aprobate in cadrul procedurilor; informatii periodice cu privire la expunerea la riscuri a UCLC; aprobarea strategiei de gestionare a riscurilor semnificative a companiei.
3. Asigura dezvoltarea adecvata a politicilor si procedurilor pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor semnificative, stabileste de asemenea, competentele si responsabilitatile pe linia de control a riscurilor si de management;
4. Urmareste rapoartele pentru fiecare categorie de risc si pune in aplicare masurile recomandate de administrare a riscurilor
5. Analizeaza nivelul de provizionare, atat generale cat si specifice, din punct de vedere prudential
6. Stabileste limitele de expunere la risc, inclusiv in situatii de criza, precum si procedurile necesare pentru aprobarea exceptiilor la limitele stabilite intern;
7. Aproba metodologii adecvate si modele de administrare a riscului pentru evaluarea riscurilor si de monitorizare a limitelor de risc, precum si sisteme corespunzatoare de raportare a riscurilor;
8. Urmareste implementarea si aplicarea politicilor si procedurilor de administrare a riscurilor precum si conformitatea acestora cu prevederile legale interne cu privire la riscuri si asigura ca riscul este prevenit sau cel putin ca impactul este limitat.

Exista si alte comitete si departamente specializate care functioneaza la nivel de companie, cu responsabilitati in gestionarea riscurilor:

Comitetul de Audit este un comitet permanent instituit potrivit legislatiei in vigoare si potrivit reglementarilor Bancii Nationale a Romaniei. Comitetul de Audit are si rolul de a acorda suport Directoratului companiei in definirea si pregatirea principiilor si orientarilor care reglementeaza intregul sistem de control intern al companiei, pe baza unei abordari orientate spre risc, si

evaluarea eficacitatii si eficientei, astfel ca principalele riscuri sunt corect identificate, apoi masurate, gestionate si monitorizate, sub rezerva responsabilitatii Directoratului pentru toate deciziile cu privire la aceasta chestiune.

Comitetul de Audit este format din trei membri si este subordonat Consiliului de Supraveghere.

Comitetul de credit - cu responsabilitati de aprobare a facilitatilor de leasing / credit, conform competentelor sale stabilite in sensul de a asigura o calitate a portofoliului de clienti prin micșorarea si limitarea riscului de credit in conformitate cu politicile de creditare ale grupului si ale companiei si, in conformitate cu reglementarile Bancii Nationale.

Divizia Operatiuni de Creditare (CRO)

Divizia CRO functioneaza ca o structura organizatorica permanenta, cu responsabilitati legate de administrarea cadrului general de gestionare a riscurilor.

Divizia CRO ofera sprijin Comitetului de administrare a riscurilor si managementului companiei prin intermediul sistemelor de monitorizare a riscurilor semnificative pentru companie.

Activitatea de administrare a riscurilor semnificative se realizeaza prin intermediul unor departamente dedicate, subordonate Diviziei Operatiuni de Creditare, dupa cum urmeaza

- Analiza financiara & Aprobare (Underwriting Dpt.)
- Strategii de Risc si Control (Risk Strategies and Control Dpt.)
  - Risc strategic si managementul portofoliului
  - Raportari risc
- Colectare creante (Collection)
- Restructurare credite (Restructuring)

Departamentele dedicate pentru aria de control a riscurilor semnificative au urmatoarele responsabilitati:

Departamentul Underwriting:

- Asigura integrarea in politicile de creditare ale grupului, atat prin elaborarea unor reglementari interne noi cat si amendarea celor existente conform prevederilor grupului;
- Avizeaza propunerile de produse noi sau modificarile efectuate la produsele existente;
- Monitorizeaza si revizuieste periodic performanta portofoliului de clienti non-retail al institutiei financiare nebancaire;
- Defineste politicile operationale si procedurile cu privire la activitatile de finantare;
- Defineste strategia de risc de credit a companiei pe segmente de clienti, pe categorii de industrii si de bunuri finantate;
- Monitorizeaza periodic indicatorii stabiliti in strategia de risc de credit a companiei si propune masuri de remediere a valorilor acestora in cazul in care sunt atinse pragurile de semnificatie;
- Monitorizarea periodic riscul de concentrare aferent portofoliului de clienti al companiei;

Departamentul Risk Strategies and Control:

- Urmareste incadrarea implementarii proiectelor in derulare in termenele limita stabilite de catre grup, in corelatie cu prevederile Basel II;

- Urmareste indeplinirea tuturor conditiilor de calitate in ceea ce priveste dezvoltarea, validarea si implementarea proiectelor legate de PD, LGD, EAD, in vederea atingerii scopului final: implementarea abordarii avansate bazate pe modelele interne de rating;
- Monitorizeaza portofoliul de clienti al companiei pe baza de rapoarte si indicatori specifici;
- Intocmeste rapoarte periodice atat catre managementul companiei (Comitetul de Administrare a Riscurilor, Consiliul de Supraveghere) cat si catre celelalte departamente din cadrul companiei;
- Intocmeste rapoarte privind portofoliul de clienti conform cerintelor grupului;
- Monitorizeaza indicatorii stabiliti in profilul de risc al companiei ;
- Fundamenteaza procesul de provizionare prin intocmirea si revizuirea reglementarilor interne specifice (pentru provizioanele calculate conform cerintelor IFRS)
- Monitorizeaza evolutia portofoliului de clienti (pe segmente de clienti, pe stari de nerambursare, pe industrii, pe tipuri de bunuri finantate, pe canale de vanzari etc.)
- Monitorizeaza calitatea portofoliului de credite din punct de vedere al prevederilor grupului.

Departamentul Colectare creante:

- Defineste strategiile de recuperare a debitelor;
- Realizeaza intern activitatea de colectare pentru clientii cu corporate si monitorizeaza activitatea de colectare externalizata pentru celelalte tipuri de clienti;
- Decide si implementeaza rezilierea contractelor pentru rau platnici;
- Administreaza activitatea de recuperare bunuri (efectuata prin agentii de colectare) si de colectare creante creante, cat si relatia cu Politia si alte institutii; activele recuperate sunt valorificate prin vanzare de catre departamentului de Administrare Active (Asset Management);
- Semnaleaza cazurile noi de insolventa;
- Monitorizeaza si administreaza relatia cu avocatii care sunt imputerniciti sa efectueze demersuri specifice in cazurile de insolventa, plangeri penale si executare silita;
- Transmite cu regularitate rapoarte catre managementul companiei si catre alte departamente din cadrul companiei.

Departamentul Restructurare credite:

- Defineste strategiile de restructurare, negociaza, aproba, implementeaza si monitorizeaza cazurile de restructurare;
- Conlucreaza cu UniCredit Tirioc Bank cand cazul este comun;
- Monitorizeaza clientii care prezinta un risc de neplata si ia masuri proactive;
- Conlucreaza cu Departamentul Colectare creante pentru definirea unor strategii pentru clienti;
- Monitorizeaza cazurile de reesalonare;
- Pune in practica strategiile si procedurile interne de reesalonare, rescadentare si restructurare a creditelor;
- Transmite cu regularitate rapoarte catre managementul companiei si catre alte departamente din cadrul companiei.

Capitolul 2 – Structura fondurilor proprii

Compozitia capitalurilor pentru scopuri de reglementare este detaliata prin situatia fondurilor proprii ale companiei la sfarsitul exercitiului financiar 31.12.2011 (sumele sunt exprimate in RON):

Elemente luate in calcul	Nr. rd.	Valoare
Capital social subscris si varsat/capital de dotare	1	40.930.730
Prime legate de capital , integral incasate, aferente capitalului social	2	
Rezerva legala	3	1.252.843
Rezerve statutare sau contractuale	4	
Alte rezerve constituite din profitul net	5	
Rezultat reportat reprezentad profit net nerepartizat	6	11.224.584
Profitul net interimar inregistrat pana la data determinarii nivelului fondurilor proprii, cu conditia sa fie net de orice obligatii previzibile si sa fie verificat de persoanele cu atributii in domeniu din cadrul institutiei financiare nebanclare, cu respectarea principiilor si a regulilor de contabilitate si evaluare in vigoare aplicabile	7	
Total (rd. 1 la rd. 7)	8	53.408.157
Sumele din profitul net al exercitiului financiar precedent reprezentand dividende	9	
Rezultat reportat reprezentand pierdere	10	
Rezultatul exercitiului financiar curent reprezentand pierdere	11	
Repartizarea profitului	12	
Valoarea neamortizata a cheltuielilor de constituire	13	
Valoarea neamortizata a altor imobilizari necorporale	14	4.529.773
Valoarea neamortizata a fondului comercial	15	
Valoarea imobilizarilor necorporale in curs si avansuri acordate pentru imobilizarile necorporale	16	
Actiuni proprii rascumperate in vederea reducerii capitalului social	17	
Valoarea operatiunilor efectuate in conditii de favoare (daca este cazul)	18	
Total (rd. 9 la rd. 18)	19	4.529.773
Capital propriu (rd. 8-rd. 19)	20	48.878.384
Rezerve si fonduri speciale constituite potrivit reglementarilor speciale aplicabile	21	
Rezerve din reevaluarea imobilizarilor corporale si a altor reevaluari efectuate potrivit legii	22	
Imprumuturi subordonate primite, inclusiv fondurile puse la dispozitia institutiilor financiare nebanclare, asimilate, potrivit legii, imprumuturilor subordonate	23	95.033.400
Alte elemente, de natura fondurilor si/sau rezervelor, care indeplinesc conditiile prevazute la art. 62, alin. (2) din regulament *)	24	
Capital suplimentar (total rd. 21 la rd. 24)	25	95.033.400
Sume reprezentand participatii in alte entitati, care depasesc 10% din capitalul social al acestora din urma, creditele subordonate si alte creante de aceeasi natura fata de respectivele entitati	26	
Fonduri proprii (rd. 20+rd. 25-rd. 26)	27	143.911.784

Capitolul 3 – Adecvarea capitalului la risc

Informatii calitative

In vederea calculului necesarului de capital reglementat, UCLC a pus in aplicare in cursul anului 2011 prevederile Regulamentului nr.20/13.10.2009. Astfel institutiile financiare nebancare trebuie sa asigure in permanenta un nivel al fondurilor proprii cel putin egal cu cel al capitalului social minim aplicabil iar expunerea agregata a acestora nu poate depasi 1500% din valoarea fondurilor proprii. In vederea calcularii necesarului de capital din punct de vedere al reglementarilor de grup, UCLC a utilizat in anul 2011 abordarea standard pentru riscul de credit .

In cadrul UCLC, sarcinile legate de calculul si monitorizarea necesarului de capital sunt efectuate de serviciile specializate ale Diviziei Financiare si Diviziei CRO.

In ceea ce priveste cerintele de adecvare a capitalului in sensul Regulamentului nr 20/13.10.2009 cat si a politicilor de grup, UCLC este implicata intr-un proces permanent de evaluare a adecvarii de capitalului in scopul sustinerii activitatilor curente si viitoare, care cuprinde urmatoarele procese:

1. Bugetare
2. Monitorizare si analiza
3. Previzionare

In cadrul procesului de **bugetare**:

- Diversele segmente de afaceri furnizeaza volumele preconizate a se realiza.
- Departamentul Strategii de Risc si Control realizeaza o estimare a provizioanelor de risc de credit pe baza volumelor previzionate.
- In cadrul Departamentului Planificare si Control se calculeaza necesarul de capital, si se compara cu capitalul existent.
- Pentru asigurarea unui nivel corespunzator de capitalizare, se au in vedere actiuni de optimizare a RWA. Astfel, pornind de la obiectivele de capitalizare, UCLC stabileste masuri de optimizare a structurii portofoliului si a garantiilor.

Procesul de **monitorizare si analiza** implica:

- Calculul lunar al necesarului de capital si
- Optimizarea continua a RWA.
- Alocarea optima a capitalului, astfel incat sa asigure crearea de valoare adaugata pentru actionari.

Procesul de **previzionare**:

- Pe parcursul anului au loc mai multe actiuni de previzionare prin care se urmareste o estimare cat mai apropiata de realitate a evolutiei necesarului de capital.

Capitolul 4 – Riscul de credit: aspecte generale

Evaluarea, identificarea si administrarea riscului de credit

UCLC este expusa, in special la riscul de credit in activitatea de finantare. Riscul de credit este cel mai important tip de risc cu care compania se confrunta. Astfel, cea mai importanta activitate generatoare de risc este finantarea, dar orice alta activitate a companiei poate fi generatoare de risc de credit potential (angajamente extra bilantiere, formarea de depozite etc.).

Urmatoarele tipuri de riscuri sunt considerate componente ale riscului de credit in cadrul companiei noastre:

- A. Riscul de neplata;
- B. Riscul de concentrare;
- C. Riscul rezidual.

Administrarea riscului de credit presupune un set de principii si practici, orientate catre urmatoarele directii principale:

1. Stabilirea unui cadru si a unor parametri adecvati de risc de credit in baza urmatoarelor sub - principii:

- revizuirea de catre factorii competenti de decizie cel putin anual a strategiei de risc de credit si a politicilor de risc ale UCLC;
- politicile si procedurile au in vedere si acopera riscul de credit identificat in toate activitatile UCLC, atat la nivel de finantare individuala, cat si la nivel de portofoliu;

2. Promovarea si operarea unui proces sanatos si solid de acordare a finantarilor se realizeaza in baza urmatoarelor sub - principii:

- operarea pe baza unor criterii bine definite de risc, indicand piata tinta pentru fiecare categorie de clienti, destinatia, structura finantarilor si sursa lor de rambursare
- stabilirea un proces clar si coerent de aprobare a finantarilor cat si de modificare, reinnoire finantari deja acordate (Proceduri specifice de finantare)

3. Promovarea si mentinerea unui proces adecvat de administrare, masurare si monitorizare a finantarii se realizeaza in baza urmatoarelor principii:

- detinerea unui sistem de monitorizare si colectare credite (prin procedura de colectare creante);
- utilizarea unor sisteme de rating si scoring pentru evaluarea bonitatii clientilor (scoring pentru persoane fizice si persoane fizice autorizate, dar si companii in cazul produselor standard, rating pentru clienti persoane juridice si institutii publice)
- utilizarea unor aplicatii pentru procesarea automata a creditelor

4. Asigurarea unui control permanent asupra portofoliului de credite acordate in baza urmatoarelor principii

- UCLC dispune prin intermediul aplicatiei de procesare utilizata de posibilitatea de a controla procesul de finantare (ex.: se pot vizualiza parametrii, conditiile de finantare, utilizatorii aplicatiei, etc) proces completat si prin Departamentul Validare Contracte din cadrul Diviziei Servicii Globale (GBS)
- UCLC poate mobiliza in orice moment persoane competente pentru efectuarea de controale interne in vederea verificarii indeplinirii tuturor conditiilor procedurale cat si individuale/per finantare
- utilizarea de rapoarte specifice privind expunerile, restantele, provizioanele etc.

Proceduri specifice de administrare si diminuare a riscului de credit

Politicile si procedurile referitoare la activitatea de creditare si riscul de credit sunt stabilite si implementate conform rolurilor si responsabilitatilor alocate astfel incat sa se asigure urmatoarele:

- mentinerea unor standarde sanatoase de finantare;
- monitorizarea si controlul riscului de credit;
- identificarea si administrarea creditelor neperformante.

Entitatile implicate in activitatea de finantare si monitorizarea acesteia asigura administrarea riscului de credit atat la nivelul fiecarei finantari cat si in mod agregat la nivelul intregului portofoliu, elementele de natura riscului de credit fiind analizate in corelatie cu celelalte tipuri de riscuri cu care se afla intr-o stransa relatie de interdependenta, cu considerarea urmatoarelor coordonate principale:

- riscul de concentrare;
- riscul de neplata;
- riscul rezidual.

Masurile intreprinse de UCLC in directia diminuarii riscului de credit se concretizeaza in:

- evaluarea la nivel individual a capacitatii de rambursare a debitorilor;
- constituirea provizioanelor specifice de risc de credit pentru a absorbi pierderile anticipate;
- evitarea unei concentrari a creditelor pe: sectoare de activitate, zone geografice, categorii de debitori, produse de finantare;
- dispersia riscului de credit prin diversificarea bazei de clienti si a tipurilor de produse finantate;
- consultarea informatiilor de risc bancar - CRB;
- consultarea informatiilor referitoare la incidentele de plati – CIP;
- monitorizarea expunerii asumate de companie fata de “un singur debitor” si /sau persoane aflate in relatii speciale fata de care institutia financiara nebankara inregistreaza expuneri mari;
- monitorizarea calitatii bazelor de date din sistemul informatic al companiei;
- monitorizarea performantei portofoliului de clienti al companiei;
- revizuirea periodica a sistemului de analiza a clientilor in vederea acordarii de credite;

Tehnici de diminuare a riscului de credit

In scopul diminuarii riscului de credit, activitatea de risc de credit in UCLC se bazeaza pe urmatoarele elemente:

- ✓ asumarea de expuneri de credit fata de contrapartide cu rating performant
- ✓ ratingul debitorilor este supus revizuirii periodice, cel putin anual, conform normelor interne
- ✓ pentru limitarea riscului de concentrare sunt stabilite limite de expuneri pe sectoare de activitate, categorii de debitori si rating, etc;
- ✓ pentru diminuarea expunerii la risc UCLC finanteaza obiecte standard si utilizeaza garantii colaterale eligibile conform prevederilor legale in vigoare, dar si in acord cu abordarea aleasa pentru implementarea Basel II si normele si procedurile interne relevante;
- ✓ procesul de finantare si de evaluare a riscului de credit este supus revizuirii periodice in scopul adecvarii acestuia la dimensiunea, complexitatea activitatii, strategia de dezvoltare, etc. si nu in ultimul rand la reglementarile legale in vigoare
- ✓ analize detaliate asupra intregului portofoliu de finantari si colaterale, sunt realizate periodic

- ✓ implementarea unei metode sistematice si logice de consolidare a pierderilor estimate si asigurarea ca provizioanele inregistrate sunt in concordanta cu cadrul contabil aplicabil (standardele nationale si IFRS) si cu reglementarile prudentiale relevante;
- ✓ monitorizarea continua a portofoliului de clienti.

In vederea minimizarii si prevenirii riscului de neplata, activitatea de risc de neplata in UCLC se bazeaza pe urmatoarele elemente :

- ✓ toate finantarile sunt revizuite cel putin o data pe an, pana la pragul de semnificatie definit si aprobat de UCLC. Procesul de verificare periodica este realizat la nivel de Grup de debitori si condus de catre punctul de lucru in relatie cu compania cea mai importanta din Grup.
- ✓ procesul de verificare periodica este desfasurat chiar si atunci cand clasificarea riscului finantarii/companiei nu s-a modificat pe parcursul unui an, ori s-a imbunatatit si ori de cate ori caracteristicile principale ale unei finantari se modifica.
- ✓ Divizia Operatiuni de Creditare monitorizeaza si dezvolta baze de date referitoare la finantarile neperformante si incidenta finantarilor restante.
- ✓ analiza performantei clientului se face pe baza informatiilor financiare si a celor de ordin calitativ, urmand ca incadrarea in categoria de rating corespunzatoare sa se realizeze in conformitate cu prevederile legale in vigoare si normele si procedurile interne.
- ✓ toate departamentele si sucursalele implicate in activitatea de creditare monitorizeaza permanent, sau, dupa caz, periodic situatia financiara a debitorului si capacitatea acestuia de a-si onora obligatiile scadente.
- ✓ in cazul aparitiei restantelor la plata, clientii sunt notificati si se incearca solutionarea incidentelor aparute.
- ✓ atunci cand finantarile restante depasesc limitele impuse prin normele legale in vigoare sau au caracter exceptional se aplica dispozitiile legale aferente si prevederile normelor interne de finantare.
- ✓ informatiile referitoare la debitori provin din surse independente, care sa permita o verificare incrucisata a acestora.
- ✓ consultarea informatiilor oferite de entitati autorizate din Romania, precum: C.R.B., C.I.P. etc.
- ✓ UCLC nu se angajeaza in relatii de creditare cu urmatoarele categorii de persoane:
  - persoane care figureaza in registrele publice sau in evidentele interne ale companiei ca rau platnici,
  - persoane care sunt implicate in proceduri juridice care pot aduce atingere reputatiei morale a institutiei sau afecteaza capacitatea de plata a persoanei;
  - persoane cu pierderi financiare succesive si cu situatie financiara in continua deteriorare, fara perspective de redresare;
  - persoane care au fost implicate in savarsirea unor infractiuni de fals in acte si declaratii, fraudă, furt, etc.;
  - persoane implicate in activitati de spalare a banilor ori de terorism;
  - alte categorii de persoane care pot induce riscuri semnificative activitatii UCLC

In vederea minimizarii si prevenirii riscului de concentrare, activitatea de risc de concentrare in UCLC se bazeaza pe urmatoarele elemente:

- ✓ pentru a preveni concentrarea riscului pe un sector de activitate, au fost stabilite si monitorizate permanent limite de expunere la riscul de credit ca procent din totalul portofoliului;
- ✓ au fost stabilite limite de expunere pe categorii de produse - pentru clienti retail si/sau corporate, urmarindu-se o distributie echilibrata a acestora in structura totala a portofoliului de credite al UCLC;

- ✓ expunerile fata de contrapartide care depasesc limita de 10% din fondurile proprii ale UCLC, sunt monitorizate lunar si raportate trimestrial organelor de conducere si Directiei Supraveghere din cadrul Bancii Nationale a Romaniei.

CAPITOLUL 5 – RISCUL DE PIATA

Riscul de piata este definit ca fiind riscul inregistrarii de pierderi sau al nerealizarii profiturilor estimate, care apare din fluctuatiile pe piata ale preturilor, ratei dobanzii si cursului valutar.

Pentru UCLC, riscul de piata are urmatoarele doua componente:

- riscul valutar
- riscul de rata de dobanda

In UCLC riscul de piata este monitorizat prin analiza trimestriala de catre Departamentul de Planificare, impreuna cu Departamentul de Trezorerie. Analiza se face pe tipul de dobanda si pe tipul de valuta, dar, de asemenea, pe fiecare scadenta, in scopul de a gasi diferentele dintre active (portofoliu) si pasive (refinantare), cu privire la factorii de mai sus, care ar putea influenta riscul de piata. Toate datele prezentate in raportul trimestrial de risc de piata sunt verificate si reconciliate cu datele de bilant transmise de catre Departamentul Financiar. Datele sunt analizate de catre conducerea companiei precum si de catre grupul de leasing si sunt propuse si luate masuri in scopul de a reduce decalajele intre finantare si refinantare in ceea ce priveste tipurile de dobanzi, tipurile de valuta si, de asemenea, scadentele.

Principalele surse ale riscului aferent ratei dobanzii sunt corelarea deficitara dintre scadenta (pentru ratele fixe ale dobanzii) sau data de restabilire a preturilor (pentru ratele fluctuante ale dobanzii) pentru activele si pasivele purtatoare de dobanda, evolutia negativa a pantei si forma curbei de randament (evolutia neparalela a randamentelor ratei dobanzii a activelor generatoare de venituri si pasivelor purtatoare de dobanda).

Administrarea riscului de piata se realizeaza prin:

- identificarea, monitorizarea, analiza si controlul riscurilor de piata: riscul valutar, de rata a dobanzii si lichiditate, conform standardelor de grup si a cerintelor Bancii Nationale a Romaniei;
- raportarea aspectelor legate de riscul de piata catre conducerea UCLC;
- asigurarea lichiditatii in RON si alte valute prin intermediul echipei Trezorerie (incheierea efectiva a tranzactiilor in piata);
- evaluarea posibilitatilor de finantare si implementarea activa a acestora;
- analiza evolutiei bilantului UCLC tinand cont de evolutia variabilelor economice / de piata.
- analiza pozitiei valutare pe fiecare moneda in parte (RON, EURO, USD)
- analiza pozitie de dobanda pe fiecare tip de dobanda (fixa, variabila)
- analiza lichiditatii pe fiecare maturitate in parte (termen scurt, lung)

In scopul diminuarii riscului de piata, UCLC, in cursul anului 2011:

- a aplicat principiul finantarii "spate in spate" ("back-to-back") (aceeasi baza de dobanda si aceeaasi valuta atat pentru finantare cat si pentru refinantare)
- a transferat riscul de curs valutar aferent perioadei dintre facturare si incasarea catre client prin refacturarea acestor diferente de curs valutar (conditiile contractuale sunt ajustate corespunzator)

CAPITOLUL 6 – RISCUL DE LICHIDITATE

Riscul de lichiditate reflecta posibilitatea ca UCLC sa poata intampina dificultati in efectuarea platilor preconizate sau neprevazute de numerar atunci cand sunt scadente, afectand astfel operatiunile zilnice sau starea financiara a companiei.

Riscul de lichiditate este administrat de Departamentul Financiar, echipa de Trezorerie cu linie de raportare la Directorul Financiar (CFO) si este gestionat pe baza consolidata, asa cum este definit prin Politica de grup privind lichiditatea.

In cadrul riscului de lichiditate, urmatoarele riscuri sunt luate in considerare :

- riscul de discrepante in lichiditate
- riscul de lichiditate pe piata
- riscul de refinantare

UCLC face o distinctie clara intre managementul lichiditatii pe termen scurt (administrarea zilnica) si managementul nevoilor de finantare pe termen mediu si lung evitand astfel problemele posibile de lichiditate.

Pentru administrarea pe termen scurt a riscului de lichiditate, compania monitorizeaza zilnic previzionarile de flux de numerar comparativ cu pozitia totala a lichiditatilor si pozitia cursului de schimb. Grupul UniCredit sustine compania cu fonduri necesare refinantarii si conditii flexibile de rambursare, astfel incat riscurile de lichiditate in toate celelalte forme sunt inlaturate. Compania foloseste, ca alternativa la refinantarile obtinute din partea grupului UniCredit, cooperarea pe termen lung cu cateva institutii financiare internationale.

In scopul identificarii, cuantificarii si raportarii riscului de lichiditate, se au in vedere urmatoarele:

- Lichiditatea este calculata si monitorizata zilnic
- Directoratul UCLC este instiintat saptamanal cu privire la situatia lichiditatii si evolutia acesteia in timp
- Departamentul responsabil cu administrarea riscului de lichiditate intocmeste analize referitoare la
  - marimea/valoarea si structura operatiunilor viitoare
  - volumul si scadenta activelor si pasivelor
- Politicile si reglementarile interne ale UCLC, precum si experienta si calificarea personalului implicat in activitatea de monitorizare a lichiditatii

Administrarea riscului de lichiditate este vazuta in corelatie cu alte riscuri majore care pot influenta situatia de lichiditate: riscul de credit, riscul operational, riscul reputational si riscul de dobanda, etc.

Printre principalele cauze care pot duce la riscul de lichiditate, se pot distinge:

1. Nepotrivire in timp intre fluxurile de intrare / iesire de numerar (nepotrivire a riscului de lichiditate), acest risc depinde de structura scadentelor bilantului.
2. Esecurile de pe pietele financiare, in special pe piata monetara (riscul de lichiditate de piata), pot aparea ca urmare a unor evenimente prin care participantii autorizati de pe piata nu s-au asteptat sau din cauza lipsei de dezvoltare si maturizare a pietei.

Pentru a gestiona riscul de lichiditate UCLC utilizeaza rapoarte specifice, dupa cum urmeaza:

1. Pentru gestionarea riscului de lichiditate pe termen scurt, sunt folosite urmatoarele rapoarte:

- situatia lichiditatii saptamanale (pozitia in numerar), care include toate sumele disponibile in conturile bancare detinute de companie
  - un raport trimestrial la scadenta lichiditatii in care este prezentata situatia activelor (portofoliul de leasing) si pasivelor (linii de refinantare) pe scadente
2. Managementul lichiditatii structurale si al nevoilor de finantare
- In a doua parte a anului, in cadrul procesului de bugetare, echipa Planificare & Control intocmeste planul anual de finantare, pornind de la estimarile de evolutie a activelor si a pasivelor.

CAPITOLUL 7 – RISCUL OPERATIONAL

Expunerea la risc operational

Expunerea la risc operational a UCLC rezulta de la posibilitatea de aparitie a evenimentelor de risc operational din cauza proceselor interne inadecvate sau esuate, de personal si sisteme sau din evenimente externe sau sistemice (care impacteaza intregul sistem financiar): fraude interne sau externe, practicile de angajare si siguranta la locul de munca, plangerile clientilor, amenzi si penalitati datorate in caz de incalcare de regulamente, deteriorarea activelor fizice ale societatii, intreruperea activitatii si esecuri de sistem, procesul de management.

Identificarea si colectarea pierderilor din risc operational se bazeaza pe urmatoarele categorii:

- 8. Frauda interna** – pierderi rezultate din actiuni de genul celor comise cu intentia de fraudare, de insusire frauduloasa de bunuri (in sens juridic) sau de incalcare/eludare a reglementarilor, legislatiei sau politicii Societatii, in care este implicata cel putin o persoana din interiorul companiei, dar excluzand daunele aduse cu intentie bunurilor. Frauda interna are originea in interiorul Societatii, iar natura interna a evenimentului trebuie stabilita fara echivoc, altfel evenimentul va fi considerat frauda externa.
- 9. Frauda externa** – pierderi rezultate din actiuni de genul celor comise cu intentia de fraudare, de insusire frauduloasa de bunuri sau de incalcare/eludare a legislatiei, comise de un tert, fara ajutorul unui angajat si excluzand daunele asupra bunurilor.
- 10. Practici de angajare si siguranta la locul de munca** – pierderi rezultate din actiuni contrare prevederilor legislatiei si conventiilor in materie de angajare, sanatate si siguranta la locul de munca, din plata de daune pentru vatamari corporale sau din practici/evenimente de discriminare sau de incalcare a principiilor diversitatii.
- 11. Clienti, produse si practici comerciale** – pierderi rezultate din incalcare neintentionata sau din neglijenta a obligatiilor profesionale fata de clienti (inclusiv cele privind increderea/siguranta si cele privind adecvarea serviciilor) sau din natura sau caracteristicile unui produs. In aceasta categorie intra atat evenimentele in care compania este responsabila pentru o astfel de incalcare, cat si cele in care compania a fost victima unor practici similare de catre alta companie.
- 12. Pagube asupra activelor corporale** – pierderi rezultate din distrugerea sau deteriorarea activelor corporale, in urma catastrofelor naturale sau a altor evenimente.
- 13. Intreruperea activitatii si functionarea neadecvata a sistemelor** – pierderi rezultate din intreruperi ale activitatii sau functionarea neadecvata a sistemelor.
- 14. Executarea, livrarea si gestiunea proceselor** – pierderi datorate procesarii neadecvate a tranzactiilor sau gestiunii necorespunzatoare a proceselor interne; pierderi din relatiile cu partenerii de afaceri si cu furnizorii. Evenimentele din aceasta categorie nu sunt intentionate si implica documentarea si intocmirea unor tranzactii.

Obiectivul strategic in ceea ce priveste administrarea riscului operational este reducerea semnificativa a pierderilor datorate producerii riscului operational, respectiv a pierderilor datorate proceselor interne inadecvate, erorilor umane si erorilor diferitelor sisteme automatizate, precum si celor datorate unor factori externi companiei.

Departamentul Strategii de Risc si Control din cadrul Diviziei Operatiuni de Creditare interactioneaza cu toate departamentele UCLC in vederea colectarii si validarii datelor, a analizei expunerii la risc operational, pentru analizele de scenarii, definirea planurilor de interventie si monitorizarea indicatorilor de risc operational.

Pentru a reduce Riscul Operational, UCLC efectueaza periodic urmatoarele activitati:

Activitati lunare referitoare la riscul operational:

1. Colectarea si raportarea pierderilor din risc operational.

Un e-mail lunar este trimis de catre managerul de risc operational (ORM), catre toti sefii de departamente, in scopul de a colecta informatii si actualizari despre evenimentele de risc operational. In urma raspunsurilor primite, informatiile sunt colectate si informatiile cheie sunt inregistrate in baza de date de risc operational de catre ofiterul de raportare. Ca un control de al doilea nivel, ORM verifica exhaustivitatea inregistrarilor prin generarea unui raport lunar, care este comparat cu datele primite de la toti sefii de departamente.

2. Indicatori de risc operational.

Indicatori de risc operational relevanti au fost alesi in urma discutiilor cu managerii mai multor departamente. In cele din urma un numar de 10 indicatori au fost alesi si acestia sunt calculati lunar sau trimestrial, pe baza datelor din urmatoarele departamente: resurse umane, vanzari, operatiuni cu clientii, operatiuni creditare. Pentru fiecare indicator este implementata o formula de calcul si mai multe praguri de semnificatie, care au fost stabilite in colaborare cu managerii departamentelor.

Activitati trimestriale referitoare la riscul operational:

ORM raporteaza trimestrial Directoratului si, de asemenea, tuturor sefilor de departamente pierderile companiei cauzate de catre toate categoriile de risc operational din ultimul trimestru. Dupa prezentare, Directoratul ia deciziile necesare pentru a optimiza masurile de reducere a reaparitiei in viitor a acelorasi evenimente. Pentru a monitoriza recurenta, ORM are obligatia de a urmari si raporta posibilele evenimente viitoare provocate de aceiasi factori.

Activitati anuale referitoare la riscul operational:

1. Reconciliere contabila

Dupa o analiza preliminara a General Ledger, conturile relevante de risc operational sunt identificate de ORM, in colaborare cu Seful departamentului Financiar si reconcilierea se efectueaza o data pe an. Verificarile sunt facute intr-un dublu sens: toate evenimentele de risc operational raportate in baza de date interna sunt verificate sa fie inregistrate in contabilitate si toate inregistrarile din conturile de profit si pierdere, mai mari decat un anumit prag, sunt verificate pentru a vedea daca acestea reprezinta pierderi din risc operational. In cazul in care acestea sunt identificate ca evenimente de risc operational atunci sunt verificate daca sunt inregistrate in baza de date ARGO.

2. Scenarii de risc operational

In vederea identificarii masurilor de evitare a pierderilor asociate riscurilor operationale, un anumit numar (agreat cu Directoratul companiei) de scenarii sunt prezentate in fiecare an (sunt alese anumite riscuri operationale pentru care se simuleaza scenarii de productie. Ex.: fraude interne, fraude externe, practicile de ocuparea fortei de munca si siguranta la locul de munca, produse si practicile de afaceri, distrugerea a bunurilor fizice, intreruperea activitatii si erori de sistem, de executie, livrarea si gestionarea procesului).

CAPITOLUL 8 – RISCUL REPUTATIONAL

Identificarea riscului reputational

Riscul reputational se refera la riscul potential pentru profituri si capital care provin din perceptia negativa a imaginii UCLC din partea clientilor, tertilor, actionarilor, investitorilor sau autoritatilor de reglementare. Acest impact ar putea afecta capacitatea companiei de a stabili noi relatii de afaceri sau de a continua parteneriatele existente cu clientii.

Riscul reputational este definit de posibilitatea ca publicitatea negativa (mass-media), adevarata sau nu, privind practicile companiei, ar putea provoca o scadere privind baza de date de clienti, veniturile din vanzari si / sau actiuni costisitoare in instantele de judecata.

Din punct de vedere al potentialului de risc reputational, trebuie acordata o atentie sporita urmatoarelor aspecte:

1. Atingerea sau depasirea limitelor stabilite pentru riscurile semnificative;
2. Atingerea sau depasirea unor limite la indicatorii financiari (lichiditate, solvabilitate, etc.);
3. Posta electronica – potential de risc datorat transmiterii, din eroare sau intentionat, a unor informatii confidentiale/eronate din interiorul Companiei catre exterior prin e-mail;
4. Comunicarea externa prin personal neautorizat – potential de risc prin prezentarea de date trunchiate, puncte de vedere personale sau incalcare a normelor de confidentialitate;
5. Fluctuatiile de personal – presiune din punctul de vedere al confidentialitatii informatiilor, precum si risc din punctul de vedere al insusirii procedurilor privind procesele Companiei si in special a regulilor de comunicare interna si externa;
6. Campanii media negative – potential de risc prin prezentarea unilaterala a unor aspecte din activitatea Companiei;
7. Concentrarea pe anumite site-uri a unor opinii exclusiv de la clienti nemultumiti, argumentate sau nu, aspecte sesizate si aduse la cunostinta directiilor/departamentelor responsabile de catre angajati ai Companiei;

Monitorizarea si administrarea riscului reputational

In scopul de a preveni riscul reputational UCLC ia in considerare:

- Evidentierea privind strategia generala de comunicare pentru fiecare an, care include o componenta de gestionare a crizelor.
- Comunicatiile externe - sunt pregatite in colaborare cu Departamentul de Marketing si Comunicare.
- Pe baza informatiilor de la publicatii si de la fiecare dintre segmentele operationale ale companiei, Departamentul de Marketing si Comunicare stabileste strategia de comunicare pentru fiecare actiune identificata ca posibila generatoare de risc reputational.
- Investitii in procese, proceduri si controale (de exemplu chestionare periodice, instruirii interne, etc).

Administrarea riscului reputational se realizeaza prin:

- aplicarea corespunzatoare a normelor proprii privind cunoasterea clientelei si a reglementarilor in vigoare referitoare la prevenirea si combaterea spalarii banilor
- selectarea, printr-o analiza riguroasa, a clientilor care solicita finantare
- pregatirea adecvata a personalului privind managementul relatiilor cu clientii, inclusiv aspecte referitoare la secretul profesional;

- luarea de masuri necesare pentru administrarea corespunzatoare si atenuarea extinderii consecintelor negative de catre structura interna in cadrul careia apare elementul generator de risc reputational
- elaborarea unei forme adecvate de prezentare/comunicare a materialelor informative si a celor de promovare a activitatii companiei.
- evaluarea riscului reputational poate fi dupa caz, calitativa sau cantitativa (aici se au in vedere: numarul cazurilor de suspiciune privind spalarea banilor raportate institutiilor abilitate, numarul litigiilor noi dintr-o perioada, care pot genera pierderi pentru companie, numarul de reclamatii ale clientilor dintr-o perioada si a celor solutionate in favoarea clientului etc.).

O activitate specifica de conformitate nu elimina riscul de reputatie, dar reduce frecventa si gravitatea incidentelor, precum si severitatea reactiilor din organismele de reglementare.

Permanent, UCLC incearca sa limiteze riscul reputational printr-o comunicare transparenta si eficienta.